GAZETA SF

55

Revistă electronică de artă şi literatură speculativă

fanzin.clubsf.ro

Gazeta SF nr.**55**/ octombrie 2015

Revistă electronică de artă şi literatură speculativă

http://fanzin.clubsf.ro

Redactor şef: Alexandru LAMBA

Redactor şef-adjunct: Alexandru Ioan DESPINA

Redactia : Marcel GHERMAN,

Teodora MATEI

Lucian-Dragoș Bogdan

Bogdan S. POPESCU,

Sorin-Catalin TRASCU,

Contribuții grafice: John DOBRO

Editor/Director: George SAUCIUC

CUPRINS

Editorial

Schimbarea în individ și societate (de Alexandru Lamba)

Povestiri

Amnezia (de Cătălin Lupu)

Între Tarbes şi Toulouse (de Aurelia Chircu)

Mainstream

Ora la care păpuşile dorm (de Ionuț Ghionea)

Vizita (de Florin Giurcă)

Foileton

Pisica și căpcăunul (II) (de Sergiu Someșan)

Raza de întuneric (III) (de Daniel Barbu)

Eseu

H.P. Lovecraft sau evadarea în fantasmatic (de Marcel Gherman)

Recenzii

„Adnana” de Florentin Haidamac (de Teodora Matei)

„A opta zi e-n fiecare noapte” de Eugen Cadaru (de Alexandru Lamba)

Din sertarul cu amintiri

RomCon 2015, Suceava (de Lucian Dragoș Bogdan)

Autorul își prezintă cartea

Drumul sinuos al romanului „Discipolii zeilor de altădată” (de Ionuț Caragea)

Cinema SF

Urzeala hollywoodiană (de Adina Ailoaiei)

Marțianul (de Daniel Timariu)

Artă imaginară

Coperte potrivite XIV (de John Dobro)

Interviu

Interviu cu scriitorul și editorul Michael Haulică

EDITORIAL

Schimbarea în individ și societate
(de Alexandru Lamba)

Că tot voi scrie mai jos despre schimbări, mărturisesc de la început că mi-am schimbat din nou pe ultima sută de metri tema editorialului. De vină e Lucian Dragoș Bogdan – căruia îi mulțumesc pe această cale pentru implicarea tot mai energică în activitatea Gazetei SF, anunțând pe această cale și includerea sa în redacție – care mi-a luat pâinea de la gură scriind articolul acesta: „RomCon 2015, Suceava". Avusesem de gând să scriu și eu despre eveniment, dar după ce-am citit articolul respectiv, ce-aș mai fi putut adăuga?

Așa că m-am gândit să scriu despre schimbări. Pornind tot de la unele dintre discuțiile care au avut loc la RomCon 2015, la Suceava. Pentru că se pare – și vă rog să mă iertați că repet lucrurile astea pe care le știe toată lumea – ne aflăm în România zilelor noastre într-o prelungită criză a pieții de carte. Și mai cu seamă când e vorba de cartea românească. Dacă mai restrângem un pic și ne referim strict la nișa SF/F/H, lucrurile stând chiar foarte trist.

Cauzele au fost analizate și răsanalizate, motivele au fost expuse și dezbătute pe toate fețele: lumea nu citește; dacă citește, nu citește români; nu prea avem autori, se scrie puțin; avem autori, se scrie mult, dar de calitate slabă…

Bun, ce-i de făcut? Dacă la problema calității textelor publicate soluția e relativ simplă, și anume creșterea exigenței publicațiilor, la cealaltă, aceea a reticenței publicului cititor – unanim arătată cu degetul –, soluția se pare că este una mult mai complexă. Și, deși discuții contradictorii au tot fost, la întrebarea domnului Mircea Naidin la care mă văd nevoit să revin: „Ce vrea fata cu părul verde și tatuaj?" am auzit un singur răspuns: „Mergeți și întrebați-o!".

Și asta m-a dus cu gândul la schimbarea mentalităților de la o generație la alta și la mecanismele evoluției umane în general. Omul, după o anumită vârstă (fragedă) nu se mai schimbă. O societate nu se schimbă pentru că indivizii ei și-au schimbat mentalitățile deja formate, ci pentru că toți cei cu o anumită mentalitate au fost înlocuiți. Dacă cineva se așteaptă ca deasupra capului unui

om de treizeci și cinci – patruzeci de ani, care nu are obiceiul de a citi, se vor deschide deodată cerurile și un con de lumină îl va pătrunde și-l va face să spună: „De azi voi citi! De azi voi citi SF, de azi voi citi cărți românești!”, eu cred că se înșeală. Eventual va spune cele de mai sus cu „mâine” în loc de „azi”, unde mâine este mâine indiferent din ce zi privești.

Însă asta nu-i valabil si pentru cei tineri. Iar conul de lumină din ceruri poate fi o simplă „întâlnire”. Dacă vrem un public pentru piața de carte, dacă vrem un „incubator” de autori pentru literatura de mâine, acolo trebuie să le căutăm. În licee și-n universități. Poate chiar și-n școlile generale. Profesorii au nevoie de activități extracurriculare, scriitorii au nevoie de promovare. Scriitorii vor afla ce vor tinerii de la literatură, tinerii vor afla că scriitorii români există, sunt oameni, dialoghează, îi bagă în seamă. Și asta poate însemna foarte mare lucru, pentru ambele părți.

POVESTIRI

Amnezia
(de Cătălin Lupu)

Plănuisem de ceva vreme să mergem în vacanță. Ne-am gândit inițial la Grecia, apoi la alte insule exotice, dar într-un final am ales ca destinație tot stațiunea Mamaia. Drumul a fost scurt, am ajuns acolo în două ore și jumătate, apreciind astfel munca de ani a celor de la C.F.R. Hotelul ne-a primit zâmbitor și ne-am cazat mai devreme de ora 18, de cum prevedea, în mod normal, programul. Nici nu ne-am mai schimbat, ne-am lăsat bagajele la intrare și, fără întârziere, am început să facem dragoste. Săptămâna noastră de relaxare și împlinire necondiționată avea să fie minunată. Seara am petrecut-o la un recital de poezie și muzică folk împreună cu multă lume necunoscută, melancolică și băută. Magda era fericită, ghiceam în ochii săi un suflet inocent, iubitor iar asta era suficient să mă simt și eu împlinit.

A doua zi am ajuns pe plajă. În luna septembrie, de obicei, nu mai este la fel de multă lume ca în lunile de vârf, dar chiar și așa ne-a fost destul de dificil să achiziționăm la un preț decent un șezlong; Magda a negociat la sânge prețul cu un individ chelios și burtos. Mi-a făcut plăcere să privesc de pe margine, deși eu sunt cel care lucrează în vânzări, și să o las pe ea să poarte securea ascuțită; a fost foarte amuzantă și dulce în seriozitatea dovedită. Nu îmi doream nimic altceva în acel moment. Să fim doar noi doi și marea, marea sau martorul atâtor povești fără sfârșit. Instinctul m-a făcut să-mi doresc să mă arunc în apa caldă așa cum orice ritual creștin o prevede: după o bere rece și două țigări fumate la repezeală. Am procedat întocmai. Mi-am sărutat iubita și, alergând nerăbdător, m-am aruncat între valuri. Magda mi-a promis că va intra și ea în apă, dar la cum o știam eu, eram sigur că vor mai trece eoni de rânduri de piele bronzată până ce Magda avea să ia contact cu sarea mării. Deh, așa sunt fetele, în schimb, băieții se bălăcesc până îi uită părinții și iubitele și au pielea încreștită ca o burtă de balenă. Întotdeauna m-am considerat un bun înotător. Fiindcă m-am născut la malul mării, am învățat de mic să dau din mâini și din picioare și să mă țin strașnic la suprafață. Desigur, nu pot să nu-mi amintesc unele incidente mai

puțin fericite în care am fost aproape de moarte, mai ales din perioada copilăriei, dar slavă cerului că am scăpat teafăr.

Evadând din brațele moi ale preaiubitei mele, am început să mă îndepărtez încet de țărm alternând freestyle-ul cu înotul pe spate. Deasupra mea se auzeau pescărușii, în jurul meu marea era calmă, sunetul ei era precum o chemare într-o limbă nouă. Trecusem de mult de geamandură, dar nu îmi păsa, nu mă grăbeam să mă întorc, Magda fusese întotdeauna înțelegătoare cu capriciile mele, ciudate pierderi ale ființei asemănătoare capriciilor compuse de maestrul Paganini. Totuși, în mintea mea începuseră să încolțească, pe nevrute, gânduri care nu aparțineau timpului, corpuri străine care nu ar fi trebuit să pătrundă în oaza aceea de liniște și meditație, locul lor nu era acolo. Mă întrebam ușor întristat ce aș fi făcut dacă aș fi fost mai tânăr. Oare aș fi simțit aceleași presiuni ucigătoare: presiunea de fi iubitul perfect, tatăl perfect, soțul perfect, prietenul perfect, presiunea de a reuși în tot ceea ce mi-am propus – toate acele nopți nedormite cu imagini ale zilei de mâine –, presiunea de a deveni în câțiva ani un manager sau un team leader? Dacă aș fi fost mai tânăr, atunci aș fi retrăit totul făcându-mi liste cu obiective sau făcându-mi liste cu ceea ce nu ar fi trebuit să mai fac? Dacă aș fi fost mai tânăr, atunci aș fi petrecut mai mult timp acordând atenție celor mai importante lucruri din viața mea? În timp ce îmi puneam acele întrebări, ca un anticar cu degetele prinse în cel mai gros tom văzut vreodată de pământeni, aveam o dorință nedeslușită de a fi cu mult mai viu, de a prelungi toate săruturile de noapte bună pe care i le dădeam Magdei, de a prelungi toate acele cuvinte de alint în loc să mă plâng neîncetat că a doua zi începe o nouă zi de muncă. Aveam o dorință nedemonstrată de a avea din nou șansa de a mă juca cu băiatul meu, Ciprian, ore în șir, cât mai mult, până ce acesta avea să crească suficient de mare, băiat pe care nu știam să îl fi conceput, dar a cărui existență o simțeam cu toată ființa mea; ce n-aș fi dat pentru încă cinci minute pe ringul de dans știind că picioarele nu-mi vor obosi nici după o noapte întreagă! Toate întrebările pe care mi le adresam erau despre mine ca ființă, despre existența mea, despre verbul "a fi". Mă simțeam rătăcit într-un moment, ca și cum aș fi mimat până atunci existența lui Dumnezeu, ca și cum aș fi fost până atunci un alt poet care a lipsit, pe parcursul scurtei sale sclipiri din acest univers, de lângă femeia lui. Aveam certitudinea că, dacă aș fi fost mai tânăr, atunci aș fi trăit în pace cu mine și cu toată lumea, că aș fi fost mai bun cu mine însumi și cu ceilalți, că aș fi fost în stare să renunț atunci când ar fi trebuit să renunț, sau să lupt cu o inimă de

aviator atunci când ar fi trebuit să lupt până la capăt. Dacă aș fi fost mai tânăr, aș fi…

Soarele era atât de puternic încât aveam impresia că o să-mi curgă sânge din urechi de la atâta căldură. Ascultam din nou sunetele amețitoare ale pescărușilor încolăcindu-se ca o viață de o altă viață, ridicându-se în înalt, ca mai apoi să coboare sub marea adâncă și neagră. Respiram greoi, obosit. Acele gânduri stranii mă făcuseră să îmi pierd cunoștiința și busola o vreme. În nebunia tânguirilor mele fusesem mai mult ca sigur purtat de curent, în larg. Dar speranța mi-a revenit și inima a început să îmi bată necontrolat, căci, din zare se apropia o barcă. Avea o formă stranie, ovală, fără niciun punct de acces ori ușă, iar materialul din care era construită îi permitea să se scufunde, apoi să iasă din nou la suprafață. Acel material semăna perfect cu pielea unui mamifer marin! Dumnezeule, ce se întâmpla? Când a ajuns în apropierea mea, o bulă de aer suspendată printr-un soi de magnetism, o capsulă, m-a prins în mijlocul său și m-a strecurat în interiorul ambarcațiunii. Acolo, un bărbat într-un costum mulat, alb m-a privit mustrător câteva clipe, apoi a dat din cap:

— Bunicule, ne-am făcut griji pentru tine! Ți-am mai spus să îți porți brățara de localizare când mai pleci să înoți, dar tu nu asculți niciodată… Nu am să te mai las să pleci singur, nu am vrea niciodată să te pierdem și pe tine așa cum am pierdut-o pe bunica!

Din ecranul de bord, negru, mă priveau încețoșați doi ochi albaștri și mă fixa, speriată, reflexia unui chip încărunțit peste care anii au trecut cu urme apăsătoare ca degetele unui copil peste laturile unui cub Rubik prăfuit.

Între Tarbes şi Toulouse
(de Aurelia Chircu)

Drumeagul dintre Tarbes şi Toulouse, aceeaşi rută blestemată. Leonard îşi puse mâinile în şolduri şi clătină din cap. Crezuse că a doua oară ajunsese acolo fiindcă nu se concentrase suficient, dar iată că şi de data aceasta nimerise la răspântia ce ducea spre ultima lui destinaţie.

Putea să fie, în momentul acela, în oricare altă epocă şi în compania oricăror alte persoane, dar nu învăţase ce înseamnă trădarea şi asta îi irosise toate strădaniile de a se stabili în alt timp. Dacă Karin de Moutrouge nu i-ar fi salvat viaţa, îngrijindu-l după duelul în care fusese grav rănit, n-ar fi avut ocazia să facă înconjurul lumii şi al veacurilor. Şi nici aceea de a încerca să-i salveze viaţa, la rândul lui, după ce-l văzuse murind în braţele sale.

Tânărul se stinsese din nou, fără ca el să poată face ceva. Duşmanul invizibil nu putea fi înfrânt.

Pe de-o parte, îl deranja că se teleportase la Tarbes şi trebuia să trăiască din nou acele două luni, dar pe de alta, poate că avea şansa să modifice lucrurile în favoarea lor. Contesa de Chavaran îi spusese că schimbarea trebuia să fie cât se poate de minoră, căci fiecare lucru avea menirea lui şi, odată desăvârşit, el genera un alt eveniment, posibil cu mult mai important decât primul. Încercase să-i explice că era o strânsă legătură între o anumită revoltă din Rusia şi decesul lui Karin, că dacă tânărul trăia, revolta se încheia într-o baie de sânge, cu vreo două sute de morţi.

Bineînţeles că Leonard nu ascultase nici un cuvânt din spusele ei şi avea un motiv întemeiat să n-o facă. Doamna de Chavaran nu voise nici ea să-l asculte. Aşa că Leonard îi mulţumise frumos pentru formula călătoriei în timp, dar era hotărât să acţioneze după bunul său plac, indiferent de consecinţe.

Trecutul rămâne trecut şi contele ştia că are posibilitatea de a se reîntoarce mereu la el. După pierderea suferită din nou, colindase doi ani, prin diferite

epoci, până ce se plictisise şi dorul de casă plus datoria îl determinaseră să revină.

Amintirile îl năpădeau şi el avea nevoie să-şi amintească tot, oricât de mult în indispunea. Numai ideea revederii cu prietenul său mai atenua din senzaţia asta, dar, ştiind ce-i aştepta acolo, bucuria sa nu era niciodată completă.

Hanul „Le coq de diable" persista în a fi neprimitor. Ciorba de găină era mereu aceeaşi, mai mult oase goale şi fără strop de grăsime, pâinea avea tot gustul acela de mucegai, iar masa, la fel de slinoasă. Ca să nu mai spună de pătura ajutorului de surugiu, din spatele trăsurii, care mirosea de parcă învelise o herghelie asudată.

Leonard pricepea că lucrurile acestea nu puteau fi altfel, dar credea încă în puterea liberului-arbitru. Era perfect convins că gazda ştia să gătească mâncare bună şi că pe băiat nu-l topea apa dacă se îmbăia cu tot cu pătură. Şi, totuşi, nicio luminiţă nu licărea în mentalitatea acelor oameni.

De obicei, diligenţa se concretiza la câteva clipe după sosirea lui, dar acum i-o luase înainte. Surugii nu se vedeau nicăieri, dar asta nu-i împiedică să-i strige pe călători, apăruţi ca din senin, dinspre grajduri şi care veneau grăbiţi târându-şi valizele grele.

Leonard se uită înspre răsărit şi oftă adânc. Se închină şi urcă în diligenţă.

Contesa Celestine de Rouvan îşi ocupă locul pe canapeaua opusă. O urmară domnişoarele Madeleine de Laura şi Angelique de Angelicon. Ultimii pasageri erau marchizul Donatien de Dase şi avocatul Leopold Rougefour.

Deşi nu făcuseră cunoştinţă şi nu schimbase nicio vorbă cu pasagerii, îi cunoştea pe fiecare în parte. Îşi spunea că îi spionase din precauţie, ca să nu se trezească împărţind diligenţa cu cine ştie ce răufăcători. Dar se minţea singur, căci doar călătorise cu ei de prima dată şi, abia apoi, îi urmărise.

Contesa de Rouvan nu fusese nici în adolescenţă vreo silfidă, dar asta n-o deranja. Era de părere că o doamnă mai plinuţă, cu şolduri groase şi decolteu voluptos era o femeie frumoasă. Şi nu se înşela, căci avea un zâmbet ademenitor, gropiţe delicioase în obrajii rotunzi încadraţi de şuviţe negre şi ochi

ageri de vulpiţă. Se spunea că îşi refuzase toţi pretendenţii şi îl aştepta pe prinţul pe cal alb care s-o ducă la palatul lui de mărgean.

Servitori o catalogaseră ca fiind una dintre suratele rumegătoare ce se află în graj, căci mânca mult şi cu poftă, apoi se forţa să verse ca să mai poată mânca. Oamenii se amuzau pe seama ei; erau siguri că ea îl aştepta pe prinţ ca să-i mânânce calul. Ar fi avut friptură de armăsar cu castraveciori muraţi şi vin roşu la masa de prânz, iar dacă prinţul nu-i era pe plac, îl păstra pentru cină.

Era ea gurmandă, dar ştia ce să mânânce şi ce nu. În felul acesta, se salvase de otrava pe care i-o puseseră servitorii în vin ca să scape de zgârcită. Şi mai ştia cum să-şi protejeze trupul ca să pară cât mai virtuoasă înaintea acelui prinţ, ea oferindu-le amanţilor ei plăceri care nu-i ameninţau castitatea.

Marchizul Donatien era un bărbat trecut de prima tinereţe, uscăţiv, cu părul grizonat prins la spate într-o eşarfă de mătase violetă. Se spunea că e scriitor; nu publicase nici o carte, însă purta mereu cu sine o geantă cu cele trebuincioase pentru scris. Oamenii îl respectau şi vedeau în el un adevărat fiu al societăţii pariziene.

Era căsătorit şi avea şi copii, dar Leonard îl văzuse cu femei şi cu bărbaţi, deopotrivă, căci pentru omul acesta nu conta natura persoanei, ci să fie frumoasă şi greu de cucerit. Însă felul cum iubea marchizul era prea vătămător ca să se poată numi iubire. Iar dacă fiica brutarului era a lui, cea a lăptarului se aruncase în râu fiindcă omul o atinsese într-un mod puţin delicat.

Madeleine, croitoareasa era, într-adevăr, frumoasă. Avea plete cafenii strânse într-o coadă împletită, ce-i ajungea până la mijloc şi ochii verzi, migdalaţi. Era de o simplitate şi de o gingăşie rar întâlnite. De aceea, toţi o invidiau, atât pentru frumuseţea, cât şi pentru uşurinţa cu care-şi câştiga traiul. Numai avocatul Leopold îi ştia beteşugurile, căci doar el o întorcea pe toate părţile în pat, iar ea se amuza dezmierdată.

Madeleine îl prinsese cu uşurinţă pe avocat în mrejele ei şi spera ca într-o zi bărbatul să o ia de soţie. Dar acesta voia doar să se distreze cu ea.

Leopold era un tânăr atrăgător, avea părul castaniu, ochi albaştrii şi jucăuşi, o dantură perfectă şi un râs molipsitor. Văzut de toţi ca un model în breasla avocăţească, el câştiga proces după proces, dar onorariul pe care-l cerea

clienţilor la final era cu mult mai mare decât cel pe care îl ceruse la primirea cazului. Unii spuneau că fusese amantul unui neveste de judecător şi, cu ajutorul ei, intrase în lumea bună şi reuşise să se menţină acolo. Leonard însă văzuse o altă variantă a poveştii, una care îl dezgustase: judecătorul însuşi fusese amantul lui şi pretindea şi în prezent favoruri amoroase de la Leopold.

Croitoreasa şi avocatul erau amanţi de atâţia ani, dar îşi ascunseseră cu grijă relaţia, capabili chiar de crimă ca să nu fie descoperiţi. Un copilaş, care plecase să se scalde, i-a văzut pe amândoi goi în iarba de pe malul râului şi i-a povestit mamei sale; femeia a scăpat o vorbă în faţa unei vecine şi, peste puţin timp, a fost spânzurată pentru nişte bijuterii pe care nu le furase.

Angelique de Angelicon era o făptură blondă şi delicată, o păpuşă însufleţită cu ochi liliachii şi mijlocel de viespe. Avea gingăşie în vorbe, graţie în mişcări şi sprinteneală în priviri. Era o copilă isteaţă şi neastâmpărată, dar şi o femeie tenace şi seducătoare.

Ea tânjea după libertate, dar părinţii o voiau cuminte şi neştiutoare. Astfel, Angelique vizita casele sărăcăcioase de pe lângă moşia ei şi plătea ca să vadă cupluri în momente intime.

Se vede, deci, că toţi pasagerii acestei diligenţe aveau un secret şi contele le cunoştea pe toate. Însă, despre el nu ştia nimeni.

Deşi pierduse ani călătorind, contele Leonard de Sauvage-Chavallier nu îmbătrânise cu o zi. Poate că devenise o fiinţă atemporală.

El atrăgea şi azi simpatia femeilor şi admiraţia bărbaţilor. Părul negru şi ondulat îi cădea pe umeri în şuviţe inegale, tunsoare la modă abia peste câteva secole, iar zâmbetul era la fel de senzual, indiferent dacă exprima o dispoziţie bună sau una proastă. Ochii rotunzi şi cenuşii erau animaţi, deseori, de o sclipire ciudată, vrând parcă să spună că au văzut mai multe decât îi era permis stăpânului lor să povestească.

Faţă de ceilalţi pasageri, el nu-şi ascunsese viaţa intimă. Soţia lui murise la naşterea celui de al patrulea copil şi nu se recăsătorise. Însă, deseori, era văzut în compania unui tânăr despre care zicea că îi este frate, deşi nu era nicio legătură de rudenie între ei. Karin de Montrouge căutase găzduire pentru câteva zile şi, cum hotelul era plin şi Leonard locuia singur, a închiriat aripa de nord a casei

sale. Leonard stătea în cea vestică şi, după spusele servitorilor, cei doi nu se vedeau decât la orele mesei şi când ieşeau împreună la petreceri.

Oricum, şederea tânărului Montrouge la conac părea să se eternizeze şi îi enerva pe apropiaţi, care nu aveau ce să cârcotească despre cei doi.

Pasagerii îşi aşezară bagajele pe suporturi, apoi se prezentară unii celorlalţi. Vocea de stentor a surugiului anunţă plecarea în viitoarele cinci minute şi că următoarea oprire se făcea abia peste alte nouăzeci, când ajungeau la Toulouse.

Contesa Celestine ridică arătătorul înmănuşat cerând un deosebit interes pentru anunţul făcut, apoi îi privi pe fiecare în parte cu gravitate, ca să se asigure că au înţeles cu toţii. Se aplecă în faţă, balansându-şi involuntar sânii pe care domnul avocat îi studia de câteva clipe bune, ignorând gesturile de nemulţumire ale Madeleinei.

– Domnişoarelor, domnilor, începu ea, după un moment de gândire, vreau să cred că aţi luat decizia corectă alegând această diligenţă şi vă asumaţi toate riscurile.

Oamenii se priviră între ei nedumeriţi.

– Dar dacă nu cunoaşteţi legenda acestor locuri, îmi voi lua permisiunea de a vă povesti.

Donatien zâmbi, Leopold clătină din cap afirmativ, iar femeile încuviinţară. Leonard se arătă indiferent.

– Dacă povestea domniei voastre va face să ne treacă timpul mai repede, atunci este binevenită! spuse Leopold.

– Cu ani în urmă, pe meleagurile acestea, a prins suflet o legendă, pe care oamenii se fereau s-o destănuie străinilor. Iar dacă se întâmpla să cedeze rugăminţilor, atunci îi rugau să păstreze secretul. Ei bine, se spunea despre o diligenţă, asemeni acesteia, care apărea de niciunde, pe drumeagul spre Toulouse şi ai cărei călători erau blestemaţi de cum puneau piciorul pe scară. Aceştia se purtau de parcă ar fi băut o poţiune magică şi, uitând de normele teologice şi de conduită, se dedau la plăceri trupeşti, practici care vătămau întreaga fiinţa. Astfel, când ajungeau la destinaţie, pasagerii aveau semne clare de posesiune şi

de nebunie. Aduşi în faţa medicilor şi a tribunalului, erau băgaţi în ospicii şi lăsaţi acolo până la sfârşitul vieţii.

Doamnele se arătară nemulţumite, iar domnii zâmbiră uşor.

– Povestea aceasta este mai mult decât o poveste. Nu doresc să vă înspăimânt, departe de mine gândul, dar se crede că diligenţa-fantomă continuă să circule pe traseul acesta. Aş dori să vă întreb pe fiecare de unde veniţi şi cu ce treburi mergeţi la Toulouse.

Angelique se gândi puţin, făcu o grimasă şi se uită la Leonard, de parcă acesta trebuia să ştie răspunsul. Donatien îşi scărpină fruntea.

– Doamnă, cu respectul cuvenit, rânji Leopold, nu cred că e treaba domniei voastre cu ce treburi mergem noi acolo!

Spuse acestea, apoi tăcu, îngândurat. Madeleine îşi cercetă mintea, apoi clătină din cap. Aruncă o privire spre Leopold, apoi spre marchiz şi contesă.

– Sinceră să fiu, în clipa de faţă, nu-mi pot aminti motivul pentru care merg la Toulouse. De fapt, dacă mă gândesc bine, nici nu ştiu de unde vin şi cum am ajuns la Tarbes.

Femeia îşi duse mâinile la tâmple, cu o disperare nedisimulată. Leopold îi luă o mână, vrând s-o liniştească, iar ea uită să protesteze că avocatul ar fi prea libertin. Donatien vedea în asta un motiv de amuzament, iar Leonard se întreba dacă croitoreasa nu-şi bătea joc de Celestine.

– Draga mea… Vreau să spun, domnişoară Madeleine, se corectă uitându-se spre marchiz, calmaţi-vă, trebuie să fie un lapsus de moment.

Ea îl fixă cu privirea, iritată, dar tăcu.

– Nu, domnule avocat, spuse contesa. Madeleine nu-şi aminteşte, aşa cum nu-ţi aminteşti nici domnia ta, nici eu şi nici aceşti distinşi domni.

Donatien rânji, iar Leonard consimţi apatic. Madeleine se uită panicată la ei; Leopold îi strânse mâna consolator.

– Suntem în diligenţa aceea, nu? râse Donatien.

– Surugiul nu era pe capră când am urcat noi şi, dacă vă veţi uita pe geamul trăsurii, veţi vedea că nu e nici acum acolo.

– Doamnă, doriţi să mă înnebuniţi?! strigă Madeleine.

– Domnişoară, nu e vina mea că sunteţi slabă de înger!

Marchizul şi avocatul se ridicară de pe canapele, deschiseră ferestrele laterale şi scoaseră capetele pe geam. Descoperiră cu uimire că nu conducea nimeni trăsura, caii mergeau în voia lor. Amândoi simţiră un gol în stomac şi se întoarseră în trăsură, închizând geamurile. Madeleine, care se agita pe banchetă, se ridică nervoasă şi se aşeză lângă Angelique. Simţea nevoia să ia pe cineva la palme.

– Domnule, sunteţi nebun?! i se adresă contelui. Cum puteţi să fiţi atât de calm în starea de urgenţă în care ne aflăm?

– Domnişoară, iertat să-mi fie, dar nu mă simt atât de norocos ca să mă caţăr pe o trăsură în mers. Nu vreau să mân caii pe care deja îi conduce surugiul, fie el om sau stafie. Şi dacă-mi pierd cumpătul, ca domnia ta, aş ajunge un subiect de distracţie pentru ceilalţi călători. Vă sugerez să luaţi de învăţ de la contesă. Şi să-l ascultaţi pe domnul avocat.

– Cum? Ce… insinuaţi? Ce legătură am eu cu avocatul? Aflaţi, domnule conte, că şi având cumpătul neatins, tot se găsesc motive ca să fiţi ridiculizat. Un bărbat adevărat nu s-ar teme niciodată că ar putea sfârşi sub roţile unei trăsuri, nu când poate salva vieţiile altora!

Cearta asta nu se petrecuse întâia oară şi Celestine ştiuse decât legenda în sine, semn că după ce plecase de la Adelaide, ea băgase ceva beţe în roate. Nu ştia însă ce ajunsese cu adevărat la Celestine şi nici nu-şi permitea să-i vorbească de faţă cu toţi.

Data trecută se purtase alt dialog, păstrând însă ideile pricipale. Vorbele Madeleinei de acum îl supăraseră şi mai tare pe conte, fiindcă el tocmai pentru a salva o viaţă se afla în trăsura aceea nenorocită. Oftă şi se retrase lângă geam, ignorând-o pe femeie.

– Bravo, domnule, tratează-mă cu spatele! strigă şi se întoarse pe bancheta ei.

Celestine deschise poşeta pe care o avea cu sine şi scoase din ea un pachet de cărţi de joc, pe care începu să-l amestece. Reuşise să se detaşeze complet şi privea înaintea ei, gânditoare.

– Dacă e aşa cum zice contesa, nu trebuie să ne facem griji, zise Donatien. Căluţii sunt deprinşi cu drumul acesta. Mai bine ne-am gândi cum să ne facem călătoria mai plăcută, zise el ironic.

– Vreţi să spuneţi că nici unul dintre voi trei nu va opri trăsura asta? ţipă Madeleine. Vreau să cobor, nu puteţi să mă ţineţi aici cu forţa. Dacă nu opriţi diligenţa, eu sar din mers, să ştiţi.

– Problema este că trebuia să trecem prin Carcassone şi diligenţa noastră merge printr-o pădure, care nu cred să fi existat vreodată pe locurile astea…

Angelique şi Leonard schimbară o privire. Bărbatul se încruntă. Nu era nicio pădure pe drumeagul acela şi trăsura nu-şi schimbase direcţia de mers. Văzu cerul plumburiu de deasupra şi copacii aceia ce-şi aplecau coroanele peste ei, gata să-i strivească.

Madeleine se sculă de pe banchetă şi apucă mânerul portierei din stânga, se opinti câteva secunde, apoi cedă.

– E… blocată. Suntem captivi aici. Doamne, apără-ne!

Donatien nu mai râdea. Leopold o luă în braţe pe femeie şi o strânse la pieptul lui. Celestine continua să-şi amestece cărţile pentru pasienţă.

– Unde ne duce? Ce se va întâmpla cu noi?

– Diligenţa va opri la Toulouse, aşa cum a spus vizitiul, zise Leonard.

Era adevărat. Mereu oprea la Toulouse şi surugiul apărea atunci şi îi ajuta la bagaje. Pe urmă, trăsura dispărea ca prin farmec, şi chiar şi călătorii, de parcă ar fi intrat în pământ. Ce ştia Leonard era că niciunul dintre ei nu se mai întorsese acasă.

– Vă voi vorbi deschis, spuse contesa pe nepregătite. Domnilor, domnişoarelor, aflaţi că nu e prima dată când ne întâlnim.

Leonard tresări şi o fixă cu privirea, neîncrezător. Madam de Chavaran îşi încălca propriile reguli, căci cei aflaţi în buclă nu pot fi conştienţi de asta.

– Sigur acum vă întrebaţi unde s-a produs această întâlnire, dar vă voi lămuri imediat. Ei bine, aţi fost la castelul Rouvan, răspunzând invitaţiei mele.

Se uitară unii la alţii, nedumeriţi.

– Am participat împreună la o şedinţă de spiritism.

Oamenii rămaseră perplecşi, chiar şi Leonard, care nu se aşteptase la asta.

– În acea seară, am intrat în legătură cu doi domni, mai exact, cei doi care ne conduc această trăsură.

Bărbaţii se amuzară. Madeleine se sperie din nou.

– Eu nu pricep. Dacă ştiaţi povestea, aţi şi probat-o şi ne cunoşteaţi, de ce nu ne-aţi avertizat înainte de a urca în trăsură? Dacă aţi văzut că noi am uitat totul, trebuia să ne amintiţi domnia voastră!

– Calmaţi-vă, domnule Rougefour! Credeţi că dacă lucrurile mergeau aşa lesne, nu renunţam la călătoria asta? Dar nimeni nu-şi aminteşte până ce nu urcă în diligenţă. Am dreptate, domnule conte?

Leonard tăcu. Probabil că femeii îi era ciudă că scăpase de cursele întinse de servitorii ce-o urau şi plecase singură spre moarte.

– Tăceţi. Bine, domnule Leonard, dar eu nu am puterea să tac ca domnia ta. Da, dragii mei, domnul conte ştie şi putea să ne salveze pe toţi. Ochi încruntaţi îl înconjurară din toate părţile. Domnul conte e singurul care se întoarce mereu din această călătorie şi, îi place aşa de mult, că imediat ce vine acasă, reia aceeaşi cursă!

– Singurul care se întoarce?… murmură Madeleine. De ce nu ne-a spus nimic? Vrăjitor… El a blestemat diligenţa? Da, conte, e rândul dumitale să-ţi pierzi cumpătul!

Leonard îşi muşcă buzele, dar tăcu mai departe. Panicată, Angelique se ghemui lângă el.

– Nu, drăguţo, el nici nu exista când a apărut legenda asta. Dar, pe undeva, a influenţat-o.

Leopold se întunecă la chip, iar Donatien rânji cu răutate în priviri. Leonard îşi pipăi revolverul pe sub haine.

– Dar să revenim la ce spuneam mai devreme, zise dintr-o dată Celestine.

Zărind pachetul de cărţi din mâinile ei, le privi mirată şi le puse în poşetă. Contele o privea uluit.

– Să ne gândim cum să ne facem călătoria mai plăcută! zise Donatien.

Leonard se uită spre ceilalţi şi îi văzu calmi, zâmbitori, de parcă nu se întâmplase nimic. Privi pe geam şi descoperi că tocmai intrau în Carcassone.

Îi veni în minte că oamenii aceia erau spectre, cum erau şi surugii de afară. De altfel, era foarte normal, având în vedere că erau nişte morţi care se plimbau cu o diligenţă spurcată.

La început, simţi un fel de teamă, dar îşi dădu seama apoi, că era îngrozit de-a binelea. Îi venea să se repeadă la portieră şi să strige să oprească, aşa cum făcuse Madeleine. Dar se calmă. Nu avea rost să facă pe nebunul, când putea să-i tragă o săpuneală micuţei Adelaide.

Era convins că femeia mai spusele şi altora secretul şi el nu trebuia decât să-i găsească.

– În legenda pe care ne-a povestit-o, doamna contesa vorbea despre o poţiune magică care îi îndemnase pe călători să se iubească, fără a se gândi la consecinţe.

– Domnule marchiz, de aceea se numeşte legendă, căci nu este reală în totalitate, zâmbi ea. Poate că nici n-au avut nevoie de o poţiune…

Contesa chicoti, iar el râse, lipindu-se mai mult de ea. Madeleine se strâmbă şi se uită neliniştită la Leopold. Angelique zâmbi cu inocenţă către Leonard, iar el clătină din cap, amintindu-şi că fata era mare amatoare de pornografie live.

– Dragii mei, cu permisiune şi cu ajutorul vostru, aş dori să aduc o ofrandă pe altarul Afroditei, spuse Celestine pe un ton senzual, care-l făcu pe Donatien să-şi muşte buzele până la sânge.

– Puteaţi să faceţi asta la han şi să ne scutiţi de prezenţa domniilor voastre, mormăi avocatul.

Ideea de a o face a lui pe Madeleine în locul acela, legănaţi uşor, în mersul cailor, îl făcea să tremure de dorinţă. Îşi strânse pumnii, înfigându-şi unghiile în palme, dar senzaţia aceea nu trecea aşa uşor. Iar ochii ei îi cereau să se potolească, dacă nu voia să fie pierduţi amândoi.

– N-ar fi avut niciun farmec, spuse contesa cu un oftat, prefăcându-se supărată. De altfel, aţi avut cele cinci minute de aşteptare în care aţi fi putut coborî.

– Ce să înţeleg de aici? strigă Madeleine. Că suntem obligaţi să vă urmărim în ipostaze indecente?

– Ori să vă alăturaţi nouă, se hlizi Donatien, făcându-i cu ochiul.

– Domnule Rougefour… Spuneţi şi dumneavoastră ceva, domnule de Chavalllier!

– Cu tot respectul, domnişoară de Laure, dar aş dori să rămân neutru. Oare nu e dreptul meu să-mi petrec timpul până la destinaţie aşa cum doresc?

– Credeţi că veţi putea rămâne neutru, domnule? rânji Donatien.

– Depinde de caracterul şi credinţele fiecărei persoane, spuse Angelique ca pentru sine. Câteodată, eşti obligat să rămâi neutru ca să nu-ţi pui societatea în cap.

– Oho, domnişoara nu e domnişoară decât cu fustele pe dumneaei! râse marchizul.

– Domnule, cum îţi permiţi? ţipă Angelique.

Leonard obişnuia să apere onoarea doamnelor, dar de data asta nu era prea mândru de ce făcuse la prima lor întâlnire.

– Atunci eşti dispusă să-şi dovedeşti virtutea chiar în faţa noastră?

– Domnişoara Angelique nu trebuie să dovedească nimic nimănui! zise Leonard. Nu trebuie să se dea decât bărbatului care o va merita, nu oricui îi iese în cale, de teamă să nu rămână singură.

Spunând acestea, o privea adânc în ochi pe Angelique, cu o părere de rău pe care ea n-o pricepea. Orice se putea întâmpla în trăsura aceea, dar el n-avea să-i fure din nou fecioria, aşa cum făcuse prima dată.

– Adulterul e pedepsit cu moartea, domnule Donatien, spuse Madeleine. Iar amanţii sunt ucişi în public, continuă uitându-se la Leopold.

Amândoi bărbaţii avură o licărire stranie în priviri şi îşi înăbuşiră râsul. Dând cu ochii unul de celălalt, avocatul îşi plecă fruntea, ruşinat. Dar nu şi marchizul. Leonard îşi dădu seama că, dacă avocatul se mai putea salva, Donatien era capabil să-l să-l seducă pe tânăr şi nu s-ar fi simţit vinovat pentru aceasta.

De asemenea, înţelese că ambii erau bisexuali, pe când femeile îi credeau, poate, satiri viguroşi, gata să-şi dea toată vlaga pentru a le oferi plăcerea absolută. Râse fără să vrea, iar Angelique zâmbi ca să-şi ascundă stânjeneala.

– Domnilor, să nu uităm de legi, de moralitate şi de religie, spuse contele ca să-i aţâţe.

– Ba să uităm, domnule Leonard, ciripi Celestine. Teologii sunt doar nişte frustraţi care îşi neagă cu încăpăţânare nevoile trupeşti. Noi n-ar trebui să ne înfrânăm, ci să ne exprimăm deschis dorinţa intimă. De altfel, suntem într-o diligenţă şi nu cred că surugii ne vor auzi, în timpul mersului.

– Cine ştie unde ne va duce viaţa, care dintre noi va mai trăi măcar un an, după ziua de azi şi cine va avea parte de o persoană care să-i respecte dorinţele în aştenut. Noi, aici, suntem inimi deschise, spuse Donatien, şi pierderea unei ocazii ca aceasta, e un păcat strigător la cer.

– Strigător la cer ar fi să ne abandonăm într-o orgie! spuse Angelique.

Madeleine era prea nervoasă ca să mai intervină.

– Dar nimeni n-a vorbit de aşa ceva, scumpete, zise contesa.V-aţi dat seama, desigur, că oamenii aceia nu erau erau posedaţi şi nici nebuni. Erau doar îndrăgostiţi. Iubeau viaţa şi plăcerile pe care ea le poate oferi, dacă ai curajul să

rupi barierele impuse de societate. Veţi căuta poate motive pentru a părăsi calea cea bună, a smereniei şi a bunei cuvinţe. Ei bine, dragilor, gândiţi-vă puţin şi veţi găsi şi voi o sumedenie de motive.

– Viaţa e scurtă şi plină de probleme ce se ivesc la tot pasul, zise marchizul. Oare omul e făcut doar că să stea şi să tânjească după lumea cealaltă, deşi ştie că nici acolo nu va găsi plăcerile care îi pot pot înfrumuseţa existenţa? De ce să accepţi să mori de foame, când ai pâinea şi cuţitul în mâinile tale? Mâncare gustoasă şi băutură fină. Şi dragoste. Căci ce e omul fără dragoste? Dragostea cuminte, care respectă toate regulile, nu-ţi va aduce niciodată împlinire trupească. E plictisitoare; e ca o mâncare fără arome, ca un vin cu prea multă apă de şi-a pierdut tăria.

– Suntem şase persoane, deci trei cupluri. Eu îl aleg pe domnul marchiz şi văd deja o atracţie între domnul avocat şi domnişoara Madeleine. Mai rămân Angelique şi domnul conte…

– Nici nu se pune problema!urlă Madeleine, care ucisese ca să nu se afle despre relaţia ei. Sunteţi nebuni? Domnişoară Angelique, te rog să mă susţii!

– Teologii ne spun că sexul nu există decât pentru proocreare şi plăcerea o găseşti doar în cadrul mariajului. Se uită spre Donatien. Poziţia bărbatului în societate nu trebuie subminată prin alte poziţii la aştenut, în afara celei clasice. Aruncă o privire spre Celestine. Tot ce nu se petrece normal este numit sodomie şi vom arde cu toţii pe rug.

– Baliverne, domnişoară! zise marchizul. Să înţeleg că eşti de acord şi cu ideea că, dacă o mamă naşte gemeni, unul dintre ei este rodul adulterului, nu?

– Nu spun că teologia nu are lipsurile ei, dar nu pot fi de acord cu…

– Înseamnă cu nu ştii cum e să te aprinzi, să simţi cum o lavă fierbinte îţi circulă prin vene în loc de sânge, o întrerupse Donatien. Şi fierbinţeala aceea să te determine să cauţi cu disperare atingerile unei alte fiinţe care să-ţi dezmierde trupul, când mai blând, când mai aprig, să te sărute, să te muşte şi să-ţi dea să-ţi guşti propria viaţă, ca un strigoi. Să te pătrundă apoi cu toată puterea, făcându-te să urli de durere şi să gemi de plăcere, deopotrivă, să te facă să râzi cu lacrimi şi să plângi cu sughiţuri, apoi să cerşeşti după eliberare şi să disperi că ea nu va mai veni, că vei rămâne captiv în agonia ta şi unit pe vecie cu trupul celuilalt. Până ce

se crapă cerurile şi se cutremură genuniile şi auzi cântul de slavă al îngerilor şi blestemele grele ale diavolilor. Atunci, simţi că ţi s-a dat o altă viaţă, un alt nume şi o altă soartă. Asta până data viitoare, rânji el.

Angelique rămase fără grai. Celestine se amuză, iar Madeleine şi Leopold se abţinură să nu-l înjure. Leonard zâmbi.

– Bine, poate că vrei unul mai finuţ… Ia-l pe domnul conte, nu mă supăr!

– Domnilor, vă hotărâţi o dată? se supără contesa. Minutele se scurg şi acum ajungem la Toulouse!

Donatien aşteptă un răspuns şi, cum toţi tăcură, parcă dându-şi şi ei seama că pierdeau vremea, acesta se aplecă şi o sărută pe umăr pe contesă.

– În caz că voiaţi un punct de pornire, râse el.

Contesa chicoti şi, aruncându-şi din picioare pantofii verzi cu toc ascuţit, îşi ridică poalele rochiei satinate de un verde crud, apoi îşi desfăcu coapsele, invitându-l pe marchiz prin gângureli delicioase. El gemu uşor, descoperind, asemeni celorlalţi, că doamna Celestine nu purta lenjerie intimă.

Madeleine avu un moment de uluială, din care era posibil să se aleagă cu vreo dambla. Avocatul nu stătu mult pe gânduri; ca s-o liniştească şi să se liniştească pe sine însuşi, o întoarse cu spatele la el şi îi smulse aproape rochia albastră de pe ea.

Angelique urmărea tăcută cele două cupluri şi zâmbea, emoţionată şi un pic ruşinată. Se uită la Leonard, dar acesta îşi găsise deja o ocupaţie în a admira peisajul de la ferestra diligenţei.

– Domnule conte, poate ar trebui să…

– Nu ne deranjezi dacă ni te alături, micuţo, îi spuse Celestine, iar marchizul râse cu hohot.

Leonard scoase din buzunar o cutiuţă mică din plastic şi un fir lung, tot din plastic şi cu două capete rotunde, ambele de culoare roşie. Angelique se interesă imediat, crezând că era vreo invenţie pentru plăceri intime.

– Puteţi să-mi spuneţi la ce foloseşte?

Leonard încuviinţă şi, selectând o melodie, căci aparatul nu era alta decât un mp3 player, luă una dintre căşti şi întinse mâna spre urechea tinerei. Ea se feri, neştiind ce-i face, dar el îi zâmbi şi îi făcu semn că trebuie introdusă în ureche.

Angelique îl ascultă; bărbatul îşi puse cealaltă cască, apoi deschise melodia, cu volum mic. Fata tresări uşor, uitându-se în jurul ei, căci nu ştia de unde venea muzica. El râse şi îi arătă aparatul.

– L-aş recunoaşte dintr-o mie pe Vivaldi, spuse ea. Dar cum poate să încapă în aparatul tău întreaga orchestră?

El se gândi dacă să-i explice, apoi sălta din umeri, zâmbind:

– Magie.

Închise melodia şi deschise concertul unei formaţii rock norvegiene. Mări volumul. Din buzunar scoase o tăietură dintr-un ziar, unde, în josul paginii, după interviu, se găsea poza color a basistului formaţiei.

– Este un tânăr foarte chipeş şi are o voce minunată, chicoti Angelique.

Leonard încuviinţă. Aruncă câte o privire spre amorezi şi se încruntă; haine răvăşite, împreunări sălbatice şi gemete voluptoase. Se întoarse spre micuţa Angelique şi, cuprinzându-i bărbia în palmă, o sărută, dulce şi prelung, cum nu-şi sărutase decât soţia.

În clipa aceea, îşi aminti de Karin şi se tulbură. Îşi închipui că simţul datoriei îl dusese cu gândul la el, că pentru salvarea lui trecea prin acele ispite.

O sărută pe frunte, apoi o strânse la piept şi îi şopti să închidă ochii. Îi închise şi el şi stătură aşa, cuminţi până la destinaţie.

MAINSTREAM

Ora la care păpuşile dorm
(de Ionuț Ghionea)

Irina întoarse capul spre fereastră. Ştie că undeva, acolo, porumbelul va veni la geamul ei, ca în fiecare după-amiază. Nu sosise încă, fetiţa rugase asistenta să îi pună o bucăţică de cozonac pe pervaz. Va mânca şi el din prăjitura dulce, iar ea îl va privi cum sfărâmă bucăţile, cum îşi curăţă ciocul, pentru ca apoi să îşi ia zborul sus, departe peste oraş. Iar ea îl va aştepta şi mâine, şi poimâine… Ar fi vrut să îl ţină în palme, să îi mângâie trupul firav, pieptul alb, să îi simtă bătăile ameţitor de repezi ale inimii. Voia să fie asemenea lui, agilă, liberă, să fugă, să zboare, sus, tot mai sus, să privească oraşul dintre nori, să numere maşinile ca pe nişte puncte mici, colorate.

Fetiţa oftă, asta nu se va mai întâmpla vreodată. Asistenta îi potrivi perna sub cap şi îi întinse telecomanda televizorului. Zăbovi câteva minute pe fiecare canal, apoi îl stinse plictisită. Pe pervaz, bucăţica de cozonac este neatinsă. N-a venit. E târziu, iar el nu a întârziat niciodată aşa de mult. Un fior rece îi străbătu fiinţa: dacă nu mai vine? Dacă îl va pierde şi pe el? Poate că el este ultimul ei prieten… strivi o lacrimă între gene, dar aceasta reuşi să treacă mai departe şi să i se prelingă pe obraz.

Nu, nu a uitat-o, poate că totuşi va veni. Gândul sună ca o promisiune, dar Irina îl alungă repede: aşa au promis toţi, că vor reveni, prietenii ei de odinioară au părăsit-o, unul câte unul. O mai sună din când în când, pun întrebări formale, ea le răspunde la fel, cu o voce veselă, dar falsă şi, de fiecare dată, stabilesc o dată la care să o viziteze. Iar asta nu se mai întâmplă, îi aşteaptă şi ei nu mai vin. Sigur, toţi sunt ocupaţi cu şcoala, merg cu părinţii în excursii, se joacă, râd, iar ea… ea îi aşteaptă în acelaşi loc, zi după zi.

Îşi aminti ziua aceea de primăvară, a trecut un an, da, un an şi ceva de atunci. Plecase spre sala de sport ca în fiecare miercuri, antrenamentele trebuiau desfăşurate după un orar strict. Pe atunci era cea mai bună gimnastă a şcolii,

clasa a III-a D se mândrea cu Irina, campioana lor. Visele ei erau şi visele lor: locul întâi pe municipiu şi apoi campionatele naţionale. De acolo, cine ştie, poate va merge cu lotul olimpic, sau măcar va avea şansa să se antreneze alături de marile campioane. Le-a întâlnit o singură dată la o preselecţie când i-au remarcat extraordinara mobilitate şi dorinţă de a face performanţă. Toate au văzut asta în ochii ei limpezi, albaştri, au mângâiat-o pe creştet şi au încurajat-o: „vei ajunge şi tu într-o zi ca noi, fetiţo”. Mama a îmbrăţişat-o şi i-a promis că o va ajuta din când în când la compunerile la română şi la exerciţiile la matematică, numai ca ea să îşi urmeze dorinţa de a deveni campioană.

Irina zâmbi amar. În acea zi de miercuri totul pentru ea s-a sfârşit. Nu ştie nici acum care a fost motivul, dar a alunecat când a sărit la bârnă, a căzut, iar ultimul lucru pe care a reuşit mai târziu să şi-l amintească a fost chipul agitat al antrenoarei, i-a desluşit în ochi disperarea şi neputinţa, dar ea i-a zâmbit: nu o durea nimic.

Mai târziu, pe un pat de spital, alături de părinţi şi prieteni a înţeles că este foarte posibil să nu mai meargă niciodată. La acest gând, pe obrajii Irinei se scurseră două lacrimi, mari, limpezi. Le şterse cu mâna, ca şi cum le-ar alunga departe, dar gustul lor sărat, aspru, o făcură să-şi amintească eforturile familiei de a o însănătoşi. Doctorii au ridicat din umeri, unii au plecat, au venit alţii, i-au consultat fişele, radiografiile, au privit-o cu drag, dar şi cu compătimire, au discutat cu mama pe hol, departe de ea. De fiecare dată mama îşi acoperea ochii cu mâna, probabil pentru a-şi ascunde lacrimile. Nu au renunţat, nici ea, nici părinţii. Au chemat pe cei mai buni maseuri, au făcut împreună nenumărate exerciţii, însă picioarele i-au rămas inerte, nici nu le simte, sunt ca atunci, în sala de sport.

De un an stă în acest pat, aşteptând un miracol, aşa a spus antrenoarea, că ea, Irina, merită cu adevărat un miracol. Privi iar spre fereastră. Soarele dogoritor al amiezii coborâse şi umbra serii proiecta clădirea spitalului pe blocurile din apropiere. Bucata de cozonac este neatinsă, porumbelul nu a venit.

Cufundată în amintiri şi tristeţe, Irina răsuci de câteva ori cheiţa păpuşii primită de la antrenoare. Pe marginea patului, jucăria făcu 3-4 paşi nesiguri, legănaţi, mecanici, se clătină şi rămase inertă. Adormi. Aplecată asupra sa, mama îi şterse obrajii de lacrimile uscate, îi aşeză păpuşa alături pe pernă, şi le înveli. O rază galbenă de lumină atinse chipurile fetiţei şi ale păpuşii. Poate

pentru prima dată mama observă asemănarea izbitoare între ele, aveau aproape aceleaşi trăsături, aceeaşi fineţe a obrazului, acelaşi păr blond. Numai că păpuşa putea merge… Cu lacrimi în ochi, mama stinse lumina şi se retrase pe fotoliul de lângă pat.

Mai târziu, în noapte, neştiut de nimeni, sub pătură, un arc se destinse, iar păpuşa făcu încă un pas. Alături de ea, adormită, Irina se răsuci uşor pe o parte. Nesiguri, temători, ca pentru nu a întrerupe o vrajă, câţiva muşchi ai picioarelor se contractară. Fetiţa tresări, dădu pătura la o parte şi aprinse lumina. Mişcă întâi un deget, apoi altul. Totul i se păru aşa de străin, se ridică, întinse mâna şi atinse talpa într-o senzaţie uitată, dar familiară şi caldă. Îşi privi mama, pe fotoliu, stoarsă de oboseală şi de griji. Nu, nu o va trezi acum, îi va arăta mâine ce a descoperit.

Pentru prima dată după un an Irina zâmbi şi faţa i se înseninã. Va veni dimineaţa, va veni o nouă zi, un nou început. Şi poate că se va întoarce şi porumbelul, singurul ei prieten adevărat. Strânse păpuşa aproape de inima sa şi adormi din nou.

Umbrele nopţii se ridicară încet, o geană de lumină pătrunse în încăpere şi se opri pe perna unde dormeau fericite două păpuşi. Nu le mai puteai deosebi una de alta. De acum înainte vor merge amândouă. Antrenoarea avusese dreptate: miracolele se întâmplă, dar numai la ora la care păpuşile dorm.

Vizita
(de Florin Giurcă)

După o săptămână în care am fumat mai puțin de cinci țigări pe zi, dinții mi s-au albit vizibil. De ce trebuie să scriu prostii pe unde apuc?

Locuiesc într-o căsuță la marginea orașului, la câțiva pași de pădure. Sunt foarte iubit și respectat datorită unei calități extrem de rare: pot să merg pe pereți și chiar pe tavan, cu capul în jos. La asta se mai poate adăuga puterea ascunsă de a citi mintea cuiva sau de a scrie pe retină.

Ieri m-am suit din nou pe pereți. L-am văzut pe Michael Jackson venind de la cimitir. Avea niște pantaloni albi, o cămașă cu mâneci largi, care fluturau ca niște aripioare. Mergea cu capul puțin înclinat și degetul arătător executa mișcări de balet când își îndepărta o șuviță de păr de pe frunte sau indica nu știu ce persoanelor care-l însoțeau. Lumea întorcea capul după el, uitându-se îndelung în urmă, cu un zâmbet. Mersul lui exprima liniște, calm și încredere. Mi-am dorit să fiu împreună cu el.

Am început din nou să mă rad pe piept. Imaginea curată pe care o văd în oglindă mă surprinde plăcut. Îți scriu aceste lucruri deoarece mă fascinează atât de mult misterele vieții și vreau să înțeleg de ce. Probabil că dacă îmi voi deschide sufletul față de tine, dragă Ema, și îți voi scrie acest mesaj, îmi voi releva și mie însumi răspunsul la întrebări. Sunt eu un obsedat, sau ceilalți sunt orbi și nu văd realitatea? A da expresie acestui univers de mistere la care sunt părtaș e un pas către cunoașterea de sine. Iată, voi putea spune de mâine: acesta sunt eu, nu pot fi confundat cu altul, deci exist.

Am început să mă rad în fiecare zi, răzuind în fiecare zi tot noroiul de pe mine. Și acum construiesc un nou eșafodaj motivațional pentru renunțarea la fumat. Toate astea, cred eu, ca o nouă și ultimă încercare de salvare. De ieșire la lumină. Ca și anul trecut, nu-i așa?

Starea subfebrilă mă chinuise trei săptămâni. Lucrul zadarnic, fără speranțe de reușită, la proiectul de soft pentru rețeaua locală, Spitalul TBC, bomboanele

mentolate și guma de mestecat prin toate buzunarele, frica, nasul înfundat din cauza rinitei cronice… totul o luase razna în viața mea. Mă lăsasem atunci de fumat din teama de autodistrugere. Radiografia pulmonară (pe care mai târziu am aruncat-o la tomberon) arăta ca un perete de peșteră cu desene rupestre. Doamna doctor a făcut comparația asta, când a văzut-o, vrând să sune ca o încurajare, sau ca un fel de glumă camaraderească. Mie dimpotrivă comparația cu peștera mi-a lăsat un gust sinistru. Caverne. Doctorița, în mintea căreia se formulase deja diagnosticul, văzând în fiecare zi o febră de treizeci și șapte cu trei și intradermoreacția pozitivă, m-a trimis la spitalul TBC pentru investigații de rutină. Aici m-au internat: Spitalul TBC, Dermato-Venerice și Psihiatrie, toate trei găzduite într-un sinistru bloc de garsoniere, la care se ajungea traversând un șantier veșnic îngropat în noroaie. Camioanele grele împotmolite în mocirlă, care-și ambalau motoarele în nori de gaze de eșapament, groapa cu var, baloții de polistiren, ambulanțele sosind și plecând, decorul acesta îl vedeam în fiecare zi de la geamul salonului.

Acum nu le mai pot vedea. Dubița care aducea mâncare bolnavilor, vasele acelea mari de aluminiu, pline-ochi cu supă de cartofi și pilaf, cărate de zilierii cu șlapi în picioare și cu blugii căzuți în vine, lăsând să li se vadă bucile, bolnavii în pijamale cenușii târșâindu-și papucii, cu fețele maronii, golite de sânge, drogați, sedați, tranchilizați, acesta era spectacolul la care asistam zilnic, la ore fixe, pe coridoare. Îmi mai amintesc laboratorul de analize medicale, cu mirosul acela familiar de migdale, fistic și vanilie, sau un amestec din toate astea, în orice caz ceva dulceag și picant în același timp, laborator unde am lăsat o mică parte din sângele meu. Doamna doctor, firavă, plăpândă, despre care se povestea în salon că trebuie să vină în vizită, mă încuraja: există tratamente, viitorul nu-i chiar așa de sumbru, starea de spirit este însă extrem de importantă. I-am cumpărat atunci un buchet de frezii, ca un simbol al prospețimii și al primăverii care va veni în curând. După aceea s-a născut speranța. Așteptam cu nădejde ziua vizitei, știam, credeam, mă rugam să iasă bine analiza.

Acum îmi doresc mult să merg la mare. Trebuie să merg la mare. Mi-e frig tot timpul, plouă neîncetat de ieri, și umezeala mi-a intrat în oase. Mi-e dor să stau întins la soare pe nisip. Anul trecut – sau acum doi ani, nu mai țin bine minte – am fost la un curs de rețele, o săptămână încheiată. Durerea din genunchi, infernală, îmi trecea numai cu băi fierbinți, prelungite, în cadă la hotel. În duminica aceea am văzut un film polițist la televizor, am deschis apoi

fereastra de la etajul paisprezece dorind să fiu în altă parte, să nu fi fost niciodată acolo. Să fiu pe stradă, singur, ca altădată, să nu fi fost cu femeia aceea. Din venele deschise sângele se scurgea umplând podelele năclăios, mirosind a motorină, cu senzația iminentului sfârșit. Femeia pe care o adusesem în cameră mi-a văzut inelul pe care-l cumpărasem în ziua în care s-a născut Adela, inelul gravat cu piramidă la care țineam așa de mult, și atunci m-a șantajat. Dacă nu i-l dau, mi-a zis, o să cheme paza și poliția și-o să mă acuze de sechestrare de persoană, răpire, viol și perversiuni sexuale. Și-a dezvelit umărul și mi-a arătat semnele de pe spate. Țineam însă așa de mult la inel, încât i-am zis că poate să cheme și Forțele NATO, ba chiar Armata Roșie, că nici nu se pune problema să i-l dau, și am făcut atunci o figură atât de dârză încât târfa s-a înmuiat și a zis că e nevoită să plece urgent, fiindcă are o treabă. După ce a plecat am deschis larg geamul de la etajul paisprezece, m-am uitat trei secunde la trotuar și mi-a părut extrem de rău pentru ce făcusem, dar de regulă părerea de rău așa de intensă dura doar până a doua zi dimineața, știam deja asta. Acum nu-mi mai pare rău deloc, nu mai simt nici un regret.

De atâtea zile – le-am și pierdut șirul – stau în pat cu capul pe pernă, cu ochii închiși. Nu mai suport să văd lambriul ăsta scorojit și crăpat de deasupra mea, dar nu mă plâng. Voi folosi acest timp al vieții mele pentru introspecție. Este incredibil, mă mir și eu câte lucruri uitate aflu treptat despre mine însumi, câte fapte, gesturi și cuvinte trăite ies la iveală, de care ar fi trebuit să-mi fie rușine atunci, dar pe care le-am comis fără să mă gândesc de două ori la consecințe. Când s-a născut Adela, primisem telefon de la maică-ta să mă duc să declar copilul și să vă scot de la maternitate, asta dacă o să vă facă externarea, dar nu v-au făcut-o, pentru că sâmbăta nu se fac externări. Cu banii pentru cărucior m-am dus la barul Calypso și m-am îmbătat cu votcă, pe urmă mi-am cumpărat inelul ăsta ca amintire. Are gravată o piramidă sub un palmier, jinduiam la el din clipa în care l-am văzut prima dată, mi-a plăcut pentru că-mi aducea aminte de nisip și de plajă. Ce mai contează acum, mi-am zis, odată ce am pornit-o la vale, cale de întors nu mai există. Am luat atunci ziarul local, l-am deschis la matrimoniale și am sunat-o pe tipa aceea care zicea că alungă singurătatea și stătea la un parter de bloc.

Acum, amintirile mă lasă rece. Am mari speranțe, mâine va fi zi de vizită. Uite, îmi zic, ce fapte egoiste eram în stare să fac, dar faptele acelea acum mi se par făcute de altcineva, nu de mine. Eram impacientat, mi se părea că

îmbătrânesc și viața mi se scurge pe lângă mine și nu profit de fiecare clipă. Acum însă m-am obișnuit cu trecerea timpului.

Plouă mărunt, cu grijă, pulverizat. Nu văd propriu-zis asta, deoarece nu pot să mă uit pe fereastră, dar aud. Și mai ales simt. Simt cum mi se dizolvă mușchii, tendoanele, unghiile și oasele, cu fiecare strop de ploaie, iar sângele meu se scurge, se risipește în pământ. Femeia aceea de la parter avea sânii foarte mari, zicea că alăptează, și chiar se auzea un plânset de bebeluș dintr-o cameră alăturată. Țin minte că m-am mirat, și chiar am întrebat-o dacă nu are vreo remușcare pentru ce face, dar mi-a zis că nu. Mie mi-a părut însă foarte rău, ca de obicei, până a doua zi dimineața, pentru ce făcusem.

Sănătatea a fost mereu o obsesie de-a mea. Mai bine zis teama de boală. De o boală concretă. Imaginația mi-o lua câteodată razna și mă credeam bolnav. Asta se cheamă ipohondrie, nu? Cred că la ipohondri însă există o anumită voluptate în a te crede bolnav și a te îngriji, a te lăuda cu boala. La mine era altceva, era o teamă viscerală. Atât de vie, de reală, încât lua forme patologice, ca de pildă anul trecut, când spaima de a fi luat SIDA sau TBC devenise vecină cu paranoia. Căderea psihologică și prăbușirea imunității organismului consecventă acestei crize fuseseră așa de drastice, încât am făcut cea mai atroce succesiune de viroze, rinite și bronșite de care îmi amintesc vreodată. Asta dovedește cât de introvertit sunt, cât de închisă este cavitatea gândurilor mele. Acum îmi dau seama cât de jos putusem să decad. Nepăsarea, gândurile negre mă țintuiseră la pământ. Părul slinos îmi stătea lipit pe fruntea plină de coșuri. Gingiile ulcerate îmi sângerau și gura îmi puțea. Dinții începuseră să se clatine și apoi să cadă. Totul era zadarnic, nu aveam nici o scăpare, zidul mă împresura din toate părțile și capitulasem. Asta a fost demult. Timpurile acelea au trecut. Starea mea de spirit de acum este excelentă.

Ema, eu de aceea-ți scriu. Cu fiecare zi ce trece înțeleg mai bine. Deja nu mai am spaime. Viitorul, pentru prima dată, nu mai este amenințător pentru mine. Sunt din ce în ce mai sigur de asta. De când stau în salonul ăsta? Aș fi jurat că de o zi sau două, totuși cred uneori că sunt aici de foarte multă vreme. Prima veste bună a fost când mi-au adus analiza de sânge: nu am nici SIDA, nici TBC, slavă Domnului. Mai mult la tine și la Adela m-am gândit, chiar mi-ar fi părut rău să vă dau și vouă boala. Dar fii liniștită, nu sunt bolnav. Sau, dacă am fost vreodată, acum sigur nu mai sunt. Sunt pe deplin sănătos.

Două zile și două nopți am ținut cu mine femeia aceea în camera de la hotel. Îi aduceam mâncare din ce-mi rămânea din cina luată în pungă de la fast-food: resturi de cartofi pai cu urme de ketchup, jumătăți de hamburger, resturi de sandvici cu salam și muștar. Mânca lacom privindu-mă în ochi cu recunoștință ca o cățea de pripas, ceea ce mă făcea să-mi pierd mințile și să ard de nevoia de a-mi desface cureaua ca s-o plesnesc cu ea peste fese. Mirosea puternic a motorină, a ulei uzat de motor, de aceea am pus-o să facă un duș și atunci am intrat tulburat peste ea în cabină fără să mă gândesc absolut la nimic. Poate că îmi doream în subconștient ca jetul de apă să-mi dea jos toată putoarea din mine. Am vrut să mă opun, să nu intru, dar impulsul a fost peste puterile mele. După aceea orice rezistență a devenit inutilă, ireparabilul se produsese deja. Acum înțeleg, totul îmi devine din ce în ce mai clar. Cu toate acestea încă nu știu ce căutam eu acolo în camera aceea de hotel, la etajul paisprezece, pentru că n-am urmat nici un curs de rețele, niciodată. După ce am dat-o afară am deschis larg fereastra și m-am suit pe pervaz, m-am uitat trei secunde la trotuar și atunci l-am văzut pe Freddy Mercury – ah, asta era, mi-am amintit! Nu Michael Jackson trecea pe stradă, ci Mercury.

Am însă nădejde că în curând verigile lipsă ale lanțului cauzal mi se vor dezvălui, una câte una. Voi înțelege totul. Care femeie era la parter, și care la etajul paisprezece? Care a fost prima, și care cea din urmă? Încă mai cuget. Aștept vizita Doamnei Doctor, toți bolnavii din salon o așteaptă cu încredere. Totuși, până acum nu a fost externat nimeni. Îi cunosc pe toți de-aici, din când în când mai aduc pe câte unul. Uneori am impresia că a trecut un car de ani de când suntem împreună. Câți oare? Zece? Douăzeci? Umblă vorba printre bolnavi că externările se fac mai lesne la rugămintea rudelor.

Ema, eu de aceea îți scriu mesajul ăsta, ca să pui o vorbă bună pentru mine, ca să mă externeze. Eu sunt foarte optimist acum, vechile temeri și angoase au dispărut în timp, nici nu știu când. M-am vindecat complet. Nu m-ai uitat, nu? Eu sunt același, al tău, nu m-am schimbat deloc, sunt exact cum mă știai, deși tu te-ai schimbat enorm. Văd că te-ai schimbat, și mi-e teamă din cauza asta, mi-e teamă că m-ai uitat. Deși nu pot încă să-mi ridic capul de jos, eu văd. Citesc în mintea ta.

Aștept s-adormi și-atunci eu vin în vizită la tine-n vis cu rugăminți stăruitoare să nu mă uiți.

Nu mă uita, Ema! Nu mă uita!

Aici, încă mai plouă.

FOILETON

Pisica și căpcăunul (II)
(de Sergiu Someșan)

Capitolul 3

Sfântul din Răcădău

Anton Vlădăreanu se trezi mai devreme decât în alte dimineţi, deşi nu ar fi putut spune de ce. De când se pensionase, cu ani buni în urmă, nu i se mai întâmplase aşa ceva. Rămase în pat câteva minute lungi, încercând să-şi dea seama ce anume l-a trezit. Nu era miercuri, deci nu era maşina de gunoi, cea care îl trezea cu noaptea în cap din cauza malaxorului vechi şi zgomotos al maşinii, sau muncitorii de la salubritate care trânteau de pământ, cu o plăcere sadică, tomberoanele goale. Şi totuşi era cinci dimineaţa, cu aproape o oră mai devreme decât se trezea el de obicei, iar lumina dimineţii abia îşi strecura primele raze prin geamul de la dormitor, acoperit cu o perdea veche de când lumea şi decolorată de soare. Nu îl durea nimic, deşi se aştepta de la o zi la alta să-l apuce şi pe el bolile de care se plângeau cei care se pensionaseră odată cu el.

Îi mai întâlnea ocazional, sâmbăta sau duminica, în parcul de lângă fosta uzină. Nu făceau nimic altceva, între două partide de table sau de şah, decât să se plângă unul altuia de bolile pe care le aveau. Nu de puţine ori făcea greşeli intenţionate ca să încheie mai repede o partidă de şah şi să plece înainte de a-i veni rândul să-şi povestească viaţa sau durerile pe care ar fi trebuit să le aibă şi nu le avea. Pleca grăbit şi parcă ruşinat pentru starea de sănătate pe care o afişa la cei şaptezeci de ani împliniţi. Se uita uneori la fiecare în parte, atunci când nu se simţea observat, şi nu-i venea să creadă că timpul trecuse aşa de crud peste ei, lăsând urme atât de vizibile. Cu cei mai mulţi dintre ei lucrase în aceeaşi secţie şi, zeci de ani, îi văzuse zilnic, aşa că schimbările imperceptibile de care sufereau nu păreau atât de flagrante pe vremea când se întâlneau mai des. Dar după ce s-au pensionat cu toţii, i-a întâlnit mai rar şi schimbările pe care le observa la ei de la o întâlnire la alta i se păreau de-a dreptul catastrofale. Mai ales primăvara, după ce nu mai ieşiseră în parc luni în şir, abia îi mai recunoştea. Bărbaţi bine, pe

care i-a invidiat, în taină, toată viaţa pentru succesul lor la femei, apăreau primăvara păşind greoi, sprijiniţi în baston, iar surâsul lor, altădată atât de cuceritor, era de-abia o amintire. Pielea de pe faţă lăsată, ridurile şi părul rărit, petele maronii care se întindeau pe mâinile şi feţele lor l-au făcut în cele din urmă să renunţe la întâlnirile din parc. Nu că la el nu ar fi fost prezente semnele bătrâneţii, dar parcă nu erau aşa de multe, parcă nu făcea atât de mult caz de ele şi, oricum, nu le vedea decât arareori, când trecea prin faţa oglinzii.

Ce l-a îndepărtat cu totul de ei a fost faptul că în ultimul timp nu mai suporta sfaturile lor în legătură cu pensia lui micşorată, de parcă ar fi fost toţi mari avocaţi, nu frezori sau strungari pensionari, la fel ca şi el. Adevărul era că, după controlul care a avut loc acum vreo trei ani la Casa de Pensii, numai lui i-a fost micşorată pensia. Motivul era unul extrem de simplu, pentru cei care efectuaseră controlul: aproape jumătate din anii în care cotizase nu erau de găsit şi pace. Ceruse lămuriri, după ce îşi văzuse pensia înjumătăţită, şi aflase că toţi anii în care figurase ca lucrând la Secţia Specială nu mai apăreau nicăieri. Uneori îşi mai amintea ca acum ziua în care inginerul acela militar venise, însoţit de şeful secţiei, în atelierul de strungărie.

— Vă rog să reţineţi că îl vreau pe cel mai bun om pe care îl aveţi, precizase militarul cu un ton care nu admitea replică.

Nu a fost nevoie să întrebe care era acela, deoarece toate privirile din atelier s-au întors ca la o comandă spre el. Mulţi l-au invidiat pentru că mergea la un salariu mai mare, dar uite că, după ani de zile, blestemele şi invidia lor l-au ajuns din urmă. Secţia Specială unde a fost transferat avea un regim special, militarizat, şi toate documentele erau, mai mult sau mai puţin, secrete. Cine ştie ce or fi avut de ascuns cei de la Secţia Specială, destul că după ani de zile în care nu s-a întâmplat nimic în cele din urmă actele care îi dovedeau vechimea au fost pierdute, distruse şi nimeni nu mai ştia nimic de ele. Se putea face reconstituirea vechimii după declaraţiile a doi martori, dar uite că cei doi sau trei oameni pe care îi cunoştea din Secţie nu mai erau de găsit, iar când s-a dus la locul unde fusese, pe vremuri, fosta Secţie Specială, n-a mai găsit acolo decât câmpul şi câţiva excavatorişti care săpau fundaţia unor viitoare blocuri. Bani să angajeze un avocat nu avea, aşa că îi mulţumea lui Dumnezeu că nu trebuia să dea din pensia înjumătăţită pe la doctori. Dacă o cheltuia cu grijă, îi ajungea şi pensia lui ciuntită. După ce plătea gazul, apa, curentul şi întreţinerea, mai rămânea cu

destui bani, din care îşi putea cumpăra câte ceva de mâncare. Nu-i rămânea nici măcar un bănuţ să îşi pună deoparte, pentru zile mai grele sau pentru un avocat, aşa cum plănuise după ce i se micşorase pensia.

S-a angajat atunci îngrijitor la o asociaţie de locatari, să aibă grijă de tomberoanele de gunoi, pentru că oamenii aruncau mereu gunoaiele pe lângă containere. Puţina mândrie care îi mai rămăsese îl făcuse să aleagă o asociaţie de proprietari tocmai în partea cealaltă a oraşului, ca să fie sigur că nu îl întâlneşte niciun cunoscut. Şi totuşi, chiar în prima lună de lucru, îl întâlnise la gunoaie pe un fost frezor de la secţia lui. De vreo trei ori s-au salutat şi au vorbit numai banalităţi, apoi fostul lui coleg de secţie n-a mai putut răbda şi a răbufnit:

— Ai văzut ce-ai păţit dacă ai vrut să-i faci bombă atomică lui Ceauşescu!?

A rămas pur şi simplu blocat şi a fost nevoie de încă două, trei întâlniri ca să afle tot adevărul. După plecarea lui de la secţia de strungărie, cazul lui a fost dezbătut pe toate părţile de foştii lui tovarăşi de muncă, mai ales că Secţia Specială era localizată în afara oraşului şi era păzită zi şi noapte de soldaţi. Unul dintre ei, care auzise câte ceva, a venit cu ideea că acolo se fabricau, în cel mai strict secret, componente pentru centrala nucleară de la Cernavodă şi, bineînţeles, piese pentru bomba atomică a lui Ceauşescu, de care se vorbea mereu la Europa Liberă. Nici n-a fost nevoie de mai mult, mai ales că, atunci când se întâlneau cu Anton şi-l întrebau ce face, acesta, cu gândul la teancul de hârtii pe care le semnase, era nevoit să fie foarte evaziv pentru a scăpa de întrebările lor. Adevărul era că nici el nu ştia la ce urmau să fie folosite piesele pe care le strunjea: primea cotele pieselor şi termenele de predare şi încerca să respecte cu sfinţenie şi unele, şi altele, motiv pentru care toată lumea era mulţumită de el.

Totuşi, un episod l-a pus pe gânduri când, într-o dimineaţă, a fost anunţat că trebuie să meargă la un laborator specializat, în vederea unor analize. Unele dintre piesele la care lucra se întorceau, uneori, cu uşoare urme de radioactivitate şi era mai bine să fie precauţi şi să evite orice pericol. A fost transportat cu o maşină cu geamurile vopsite şi, după câţiva kilometri de drum accidentat, au ajuns la un laborator unde un medic ciudat, cu un uşor accent rus, i-a făcut o mulţime de analize. Medicul a părut mulţumit de rezultate, dar preventiv i-a fost făcută şi o injecţie. „Numai preventiv, dragă tovarăşe” l-a liniştit medicul cu accentul lui ciudat, pe care nu l-a mai văzut niciodată. Cum, după numai câteva

ore, locul unde i-a fost făcută injecţia a căpătat o uşoară culoare roşie, o vreme a fost îngrijorat, dar, pentru că a doua zi nu mai avea nimic, după un timp a uitat cu totul de episodul cu pricina.

Chiar şi Veronica, soţia lui, fusese mulţumită de noul lui salariu, dar tot nu se putea abţine şi îl mai trăgea din când în când de limbă. Exact cu trei zile înainte să moară în explozia din secţia de Turnătorie, îl întrebase din nou despre munca lui şi el i-a explicat cât a putut el mai bine că strunjeşte tot un fel de arbori cotiţi, ca şi înainte, doar că nu mai face muncă de serie, ci numai prototipuri, care veneau înapoi deteriorate ca de foc sau de explozii şi el trebuia să facă altele, puţin mai mari sau mai mici, după cum primea cotele de la inginerii militari. Biata Veronica murise fără să fie lămurită şi fără să fie convinsă că nu îi ascunde adevărul. Copii nu avuseseră, deşi au fost ani întregi pe la doctori atât el, cât şi ea. Chiar în noaptea cu pricina îşi schimbase tura cu o colegă de la Turnătorie pentru a fi liberă a doua zi, să meargă la un popă să-i citească. Nu a mai apucat şi, în timp ce conducea pe ultimul drum sicriul de zinc, sigilat, în care se odihnea ce mai rămăsese din ea, el nu se putea gândi decât la dorinţa ei de a avea copii.

Gândul la Veronica îl făcu să-şi dea seama imediat de ce se trezise: în casă mirosea a scorţişoară. Fără îndoială, în toată casa se simţea un puternic miros de scorţişoară şi se ridică grăbit, ca şi cum l-ar fi împins cineva de la spate. Se duse drept în bucătărie şi deschise uşa, dar mirosul nu era mai puternic acolo, ca în restul apartamentului. O clipă se aşteptase să vadă masa plină de cornuleţe cu scorţişoară, aşa cum numai Veronica le ştia prepara. Puţin dezamăgit, porni curios prin apartament să identifice sursa mirosului, dar nu părea să fie în nicio parte mai puternic decât în alta. Intră în sufragerie şi deschise larg geamurile cu gândul să aerisească. În ciuda aerului proaspăt al dimineţii, mirosul parcă se înteţi.

„Dacă ar mai trăi biata Veronica, ar spune că miroase a smirnă şi tămâie“, gândi el cu tristeţe, „şi precis ar mai da o fugă la biserică”.

Se opri între cele două geamuri din sufragerie, unde avea pusă o oglindă mare, şi se privi pe îndelete, pentru prima dată după mult timp. Părul i se rărise şi lui, iar faţa i se stafidise. Acolo unde altădată erau muşchi şi piele întinsă, acum nu mai avea decât piele scofâlcită şi căzută.

„Poftim, Veronico, acum am ajuns să semăn cu unul din sfinţii de pe icoanele tale” se gândi el privind peretele plin cu icoane, lăsate în urmă de soţia lui. După moartea ei nu se îndurase să le dea jos, cu toate că nu era deloc religios. Ba chiar a aprins de câteva ori, mai mult în amintirea ei decât a sfinţilor care îl priveau încruntaţi, candela aşezată la loc de cinste. O aprinse şi acum, privind în treacăt la sfântul din icoana de deasupra candelei: era sfântul Nicolae şi îi trecu prin minte că, dacă ar fi avut şi un pic de barbă, ar fi arătat exact ca sfântul.

„De acum pot să mă duc iar liniştit în parc“, îşi spuse el, uimit de câte transformări observase dintr-odată, şi intră în baie să se spele şi să se bărbierească, pentru că, dacă cheliei nu avea ce să-i facă, începutul de barbă putea să-l dea jos fără probleme.

Chiar dacă munca lui la containerele de gunoi era nenormată – „vii când vrei, pleci când vrei, dar pe lângă gunoi să fie tot timpul curăţenie lună“, îi spusese administratorul asociaţiei care îl angajase –, îşi pregătea drumul spre locul de muncă la fel de atent ca atunci când lucra la uzină sau la Secţia Specială. Pe drum, cum era nevoit să ia troleibuzul până în capătul celălalt al oraşului, încerca să se îmbrace cât mai bine, ca să nu atragă atenţia asupra lui, iar atunci când ajungea la containere se schimba în salopetă.

Lăsă geamurile de la sufragerie larg deschise, cu gândul că poate se va aerisi până când se va întoarce de la muncă. Locuia la etajul trei, aşa că nu risca să-l lase alţii, mai nevoiaşi ca el, fără puţinele lucruri din apartament. Afară era cald pentru luna ianuarie, era frumos şi oameni tineri se grăbeau pe lângă el, care la lucru, care la şcoală. Staţia troleibuzului era numai la vreo trei străzi distanţă de blocul în care locuia şi, dacă troleibuzele ar fi circulat ceva mai regulat ar fi fost tare bine. Mai ales iarna, când aştepta câte un sfert de ceas interminabil să apară cutia veche şi zăngănitoare a troleibuzului, tare grea i se mai părea aşteptarea. Nu că înăuntru ar fi fost cu mult mai cald, dar măcar nu bătea vântul. Vara, nu era nici frigul şi nici vântul problema, ci aglomeraţia şi căldura. Părea că toată lumea are de mers undeva dimineaţa, cu troleibuzul, şi de multe ori abia, abia îşi găsea un loc pentru jumătatea de oră cât avea să-l zguduie troleibuzul de-a lungul oraşului.

Nici în dimineaţa asta nu a fost altfel şi, după ce urcă, a fost mulţumit că a găsit un loc chiar lângă uşă. După ce se aşeză, îşi prinse în braţe sacoşa şi după

numai câteva minute simţi iar mirosul de scorţişoară. Sau poate de tămâie… Şi nu l-a simţit numai el, pentru că cineva, cu vreo trei locuri mai în faţă, întrebă plin de năduf:

— Cine naiba s-a parfumat aşa de tare în aglomeraţia asta?

Nu răspunse nimeni, dar toţi au început să tragă ostentativ aer pe nas, încercând să depisteze sursa mirosului. Părea să vină de peste tot şi de nicăieri, aşa că în cele din urmă au abandonat căutarea. După o vreme, o femeie de lângă el a tras concluzia:

— Bine măcar că miroase frumos! Acum câteva zile s-a urcat unul lângă mine care mirosea a tomberon.

Un cor de voci aprobatoare a încheiat episodul şi troleibuzul şi-a continuat drumul zăngănitor. Pe la a treia sau a patra staţie s-a urcat o femeie cu un copil de vreo şase-şapte ani care era atât de palid, încât Anton se ridică şi-i cedă locul.

— Mulţumesc, spuse femeia cu glas stins, apoi continuă, parcă jenându-se de cei din jur. Are boala copiilor şi, după cum se arată, în curând s-ar putea să aibă o criză.

Copilul nu părea foarte conştient de ce se întâmplă în jurul lui şi închidea mereu ochii, dar nici când îi avea deschişi nu părea să vadă multe. Erau nişte ochi goi, iar Anton îşi aminti că văzuse o pereche la fel, cu mulţi ani în urmă, la un coleg de serviciu, care suferea de aceeaşi boală. Fusese lângă el odată chiar când îl apucase criza şi, spre ruşinea lui, se îndepărtase grăbit, oripilat de ochii aceia goi, în care nu se putea citi nimic, de gemetele necontrolate ale omului, care îşi muşcase limba şi se scăpase pe el până să apuce cineva să-i dea vreun ajutor. Când copilul de lângă el începu să tremure şi să-şi dea ochii peste cap, femeia şopti vinovată:

— Astăzi nu i-am dat carbamazepina, că îl duc să-i fac analizele şi mi-a zis doctorul să nu-i dau pastilele.

Anton nu a auzit nicio voce care să-i şoptească să ajute copilul, aşa cum i s-a părut după ce totul a trecut, dar, simţindu-se poate vinovat de vechea întâmplare, a spus cu o voce hotărâtă:

— Trebuie să-i facem loc aici, între scaune, să se întindă.

Când pe copil l-a apucat criza cu adevărat, era deja întins între scaune, pe o bluză de salopetă pe care Anton o scosese la timp din sacoşă. I-a pus un pantof sub cap ca să nu se lovească din cauza spasmelor, a scos o batistă din buzunar şi a şters spumele de la gura copilului, apoi i-a aşezat între dinţi tocul de piele al ochelarilor. După o vreme, fără să ştie de ce, s-a aplecat peste copil şi i-a prins capul în mâini, masându-l uşor, şi încetul cu încetul copilul s-a liniştit.

— Asta a fost scurtă, a spus femeia uşurată. De obicei are câte două crize pe zi şi ţin mult mai mult.

După numai câteva minute copilul deschise ochii mari şi limpezi precum cleştarul şi îşi fixă privirea asupra lui Anton.

— Mulţumesc, şopti el stins şi asta fu cea mai mare răsplată pentru Anton.

Îi mulţumi şi femeia, apoi, la următoarea staţie, mama şi copilul coborâră. Multă vreme Anton privi pe geam şi văzu cum copilul îi face semne largi cu mâna. Ar fi vrut să-i răspundă, dar se simţea oarecum în atenţia celor din jurul său şi chiar nu voia asta. Îşi puse înapoi salopeta în sacoşă şi coborî cu o staţie mai repede. Voia să meargă pe jos ca să-şi limpezească mintea. Şi să se gândească la întâmplarea tocmai încheiată. Nu-i plăceau spitalele, bolnavii şi nici bolile şi îşi aduse iar aminte de fostul lui coleg şi de graba cu care se îndepărtase de el. Îi fusese milă şi atunci, dar dezgustul sau poate că numai dorinţa de a nu fi implicat, îl făcuse să se îndepărteze, lăsându-i pe alţii, mai pricepuţi, să-l ajute. Astăzi a fost cu totul altceva: astăzi el se simţea priceput şi nu i-a mai fost silă nici de spuma care îi ieşea copilului din gură şi nici de scrâşnetul teribil al dinţilor.

Ajunse între blocurile de ale căror gunoaie avea grijă şi descuie mica gheretă unde îşi ţinea lopeţile. Se schimbă în salopete, apoi luă lopata şi începu să încarce gunoaiele aruncate peste noapte pe lângă containere. La una din şedinţele ţinute cu toţi administratorii de asociaţii, care foloseau acelaşi loc pentru gunoaie, s-a crezut că se poate renunţa la serviciile lui.

— De ce să-i dăm o grămadă de bani unui om să pună gunoaiele în containere când, cu puţină educaţie civică, fiecare locatar ar putea să le aşeze direct unde trebuie?

A fost concediat şi cutiile poştale ale blocurilor din jur s-au umplut de fluturaşi chemând la responsabilitate civică. Peste trei zile l-au rechemat, pentru că locatarii se simţeau acum îndreptăţiţi să lupte, în felul lor, împotriva sistemului şi lăsau absolut toate gunoaiele lângă containere. I-au mărit puţin salariul şi i-au plătit abonamentul la troleibuz pentru că lumea se obişnuise cu el şi, în curând, totul a reintrat în normal. Îşi făcuse şi vreo câţiva prieteni: două mâţe, care păreau a fi de rasă după blana mătăsoasă pe care o aveau şi după ochii albaştri, dar mai ales după mofturile pe care le făceau când venea vorba de mâncare. Răscolea câte o oră întreagă prin containere până să găsească ceva să le convină. Într-o vreme ajunsese să le cumpere câte o conservă, două cu mâncare pentru pisici, numai să nu le mai vadă cum îl privesc cu un reproş ascuns în ochii lor de un albastru glacial. Şi chiar şi atunci se simţea ca un servitor admis, după multe străduinţe, să servească masa unor prinţese de neam înalt. În timp ce le punea mâncarea în farfurii, mulţumea cerului că erau castrate, altfel nu ştia cum s-ar fi descurcat cu o liotă întreagă de pisoiaşi cu mofturi princiare.

Erau şi vreo trei câini prin preajma containerelor, dar cu ei era cu totul altă treabă: părea că nu aveau nevoie decât de puţin apă şi mângâieri după urechi cât mai multe, pentru că mâncare păreau capabili să-şi găsească singuri.

De vreo câteva luni se mai aciuase pe lângă el un ţigănuş la vreo zece-doisprezece ani. A venit la început să-şi încerce norocul la cerşit, dar Anton a început să râdă.

— Păi, la unul ca mine ţi-ai găsit să ceri de pomană? De unde să-ţi dau, mă copile, că prin buzunarele mele bate vântul!

A doua zi, văzându-l că insistă, l-a întrebat:

— Dacă tot nu mergi la şcoală, de ce nu încerci să câştigi tu singur nişte bani, în loc să stai cu mâna întinsă? Eşti destul de mare… lumea o să-ţi mai dea câte ceva de milă un an, doi, cât mai eşti mic, dar după ce creşti nimeni n-o să se mai uite la tine şi nu o să-ţi mai dea nimic.

L-a învăţat să strângă doze goale de aluminiu, au improvizat o mică presă, le turteau, apoi copilul le ciocănea cu un mic baros şi le ducea la un centru de colectare a metalelor. Aluminiul din doze era plătit destul de puţin: la un kilogram abia primea doi lei, dar, cum lumea din cartier bea destul de multă

bere, în fiecare zi se adunau câteva sute de doze. L-a învăţat să aleagă cuprul din aparatele electrocasnice aruncate, care era plătit ceva mai bine, şi încetul cu încetul puştiul a prins un pic de cheag. Erau zile în care câştiga şi zece-douăzeci de lei. Într-una din zilele bune s-a întors parcă spăsit de la centrul de colectare şi a spus:

— M-am întâlnit la centrul de colectare şi cu alţii copii care duc doze de aluminiu. Ei spun că-i dau omului de la gunoaie jumătate din bani… Dacă trebuie, îţi dau şi eu jumătate, numai să mă mai laşi aici.

Anton a ridicat din umeri:

— Mă Stelică, dacă nu ţi-am cerut până acum, n-o să-ţi cer nici de aici înainte. Mă bucur că mai am şi eu cu cine sta de vorbă cât e ziua de lungă. Numai să ai grijă ce faci cu banii… ajută-ţi familia sau pune-i deoparte, pentru că va veni o vreme când lumea poate n-o să mai aibă nevoie de aluminiul din doze.

În ziua aceea, gândindu-se la întâmplările de peste zi, nu prea a avut timp de Stelică, dar acesta părea să ştie când să tacă şi când să vorbească, pentru că toată ziua a ciocănit îndârjit la dozele de aluminiu şi a adunat aproape zece kilograme.

După-amiază, când să plece spre casă, Anton s-a spălat la robinetul din gheretă şi iar i s-a părut că simte mirosul de scorţişoară. A cercetat cu atenţie sacoşa în care îşi ţinea lucrurile, dar nu a găsit nimic suspect. I-a dat-o şi lui Stelică să o miroasă.

— Nu miroase sacoşa, îl contrazise copilul. Mata miroşi, nea Antoane. Te-ai dat cu parfum. Ai vreo întâlnire? întrebă copilul râzând şi se feri de lovitura pe care Anton se prefăcu că vrea să i-o dea, în joacă.

Capitolul 4

Un căpcăun în depărtare

Când Vasile Tudorache se visă prima dată pe treapta de la intrarea gării din Braşov, nu i se păru nimic ciudat în asta. Nu mai fusese prin gară de vreo cinci,

şase ani, de când îşi condusese nişte rude la tren. Dar, într-un fel, era conştient că era doar un vis, aşa că i se părea normal să poată fi oriunde, fiindcă era doar un vis, nu? Mai puţin firesc i se păru să descopere că stătea aşezat pe o treaptă, pe un carton, undeva pe lângă intrarea în gară, sprijinit comod de unul dintre stâlpii clădirii. Alături o femeie vindea covrigi calzi şi, după modul în care se uita la el din când în când, cu o privire uşor complice, se vedea treaba că era obişnuită cu el acolo. După ce urmări ce se întâmplă în jurul lui, obişnuindu-se cu locul, îşi coborî privirea şi, spre uimirea lui, văzu că are la picioare un suport din lemn, ca un scăunel mai mic, iar alături o cutie plină cu creme de pantofi şi perii de toate felurile. Nu apucă să se gândească mai bine la asta, pentru că un pantof se şi ivi pe scăunelul din faţa lui, iar mâinile începură să i se mişte parcă fără să vrea cu o dexteritate pe care nu şi-o ştia. Abia când termină de lustruit pantofii ridică privirea şi văzu că de fapt îşi cunoştea foarte bine clientul, era un avocat din vecini, pe care îl mai întâlnea uneori, când ducea gunoiul, şi care tocmai îi arunca o bancnotă în cutie. Avocatul se uită la el uşor dispreţuitor şi îi spuse din mers, în timp ce se îndepărta:

— Am auzit că eşti şomer, dar chiar nu ai găsit altceva de lucru? Asta mi se pare degradant pentru pregătirea dumitale.

Abia după ce dădu colţul, Vasile se dezmetici, dar, cum nu mai avea cui să-i răspundă, îşi strânse înciudat cutia cu creme şi perii şi se pregăti să plece.

— Gata pe ziua de azi? întrebă femeia cu covrigeii, cu un glas cântat, şi îi întinse un covrig cald.

— Gata, spuse el, parcă dintr-odată obosit. La cum lucrez eu, îmi ajunge câte un client pe zi.

Luă de la femeie covrigul călduţ şi, când se pregăti să muşte din el, se trezi brusc. Câteva momente visul păru atât de real, încât mai căută o vreme prin aşternuturi covrigul, apoi realiză că totul fusese doar un vis, aşa că îşi începu ritualul din fiecare dimineaţă, căpătat de când era şomer. Se spălă, se îmbrăcă şi se aranjă şi, cu toate că nu prea avea gunoi în găleată, mai puse câteva ziare vechi în ea, ca să pară plină, şi porni să ducă gunoiul, cu speranţa secretă că se va întâlni cu avocatul, deşi îşi dădea seama de absurdul situaţiei. Chiar dacă avea să-l întâlnească, avea să-l salute la fel ca ieri sau ca în alte dimineţi, că doar nu avea să se certe cu bietul om numai din cauză că acesta îi făcuse un reproş într-

un vis. Totuşi, gândindu-se mai bine, îşi aduse aminte că avocatul chiar îl întrebase ceva cu o zi înainte, dar oricât îşi frământă mintea, nu îşi putu aduce aminte despre ce anume vorbiseră. Probabil că banalităţile pe care le schimbă oamenii între ei în mod obişnuit, dar avu impresia că mai fusese ceva, aşa, ca un început de ceartă, lucru care îl făcuse să se uite lung după el atunci când s-au despărţit.

„O să-mi aduc eu aminte până la urmă, dacă chiar o i fost ceva important“, mormăi el şi goli găleata într-unul dintre containerele înşirate de-a lungul unui zid, apoi trase puţin de timp, doar, doar se va ivi în cele din urmă şi avocatul, dar acesta nu-şi făcu apariţia. Se pregăti într-un târziu să ducă găleata înapoi în apartament, când văzu o femeie venind şi ea tot cu o găleată cu gunoi. Din câte i se părea, aceasta locuia pe aceeaşi scară cu avocatul, aşa că o întrebă:

— Bună ziua! Avocatul ăla care locuieşte pe scară cu dumneavoastră… nu l-aţi văzut cumva azi?

Femeia clătină din cap, în timp ce îşi golea găleata în container. Apoi păru să-şi amintească:

— Aaa, vorbiţi de domnul Angelescu? Nu, nu l-am văzut… de fapt nu l-am mai văzut de vreo câteva zile. Da’ de ce întrebaţi de el? Vreţi să divorţaţi?

Soţia lui era plecată de vreo trei, patru ani în Italia, la muncă, şi vecinii din cartier au aflat cu câteva luni înaintea lui că ea şi-a găsit pe cineva acolo şi că nu se mai întoarce în ţară.

— Nu, nici vorbă, răspunse el oarecum înciudat. Dar l-am visat azi-noapte… Se făcea că îi lustruiam pantofi, răspunse el cu un ton pe care şi-l voia nepăsător.

— Dacă îi spuneţi asta, precis o să vă ia mai ieftin la proces. Că am auzit că este tare scump. Dar, din câte am auzit, măcar nu pierde niciun proces, aşa că omul poate chiar îşi merită banii. Poate că o bagă la părăsire de domiciliu pe soţia dumneavoastră şi vă rămâne dumneavoastră apartamentul.

În timp ce stăteau de vorbă, se auzi sirena unei salvări şi, după numai câteva minute, maşina opri exact în faţa blocului unde locuia avocatul.

— Oare ce s-o fi întâmplat? se întrebă femeia şi îşi puse mâna la gură. Hai, să vedem!

Nu mai aşteptă să vină şi Vasile după ea, ci o porni cu paşi grăbiţi spre ambulanţă, şi începu să întrebe în stânga şi în dreapta astfel că, până ajunse şi el, era deja la curent cu toată întâmplarea.

Ambulanţa venise chiar la avocat, care telefonase cu numai câteva minute în urmă anunţând că se simte foarte rău. Femeia ştia de mai multă vreme despre el că este bolnav cu inima şi că doctorii i-au interzis de ani buni să mai pledeze pe motiv că este o ocupaţie prea stresantă pentru boala lui, dar avocatul nu se îndura să se pensioneze. În numai câteva minute brancardierii au ieşit din bloc cu targa acoperită, şi toţi au înţeles că salvarea a ajuns prea târziu.

După plecarea maşinii, majoritatea celor adunaţi acolo au rămas să întoarcă moartea avocatului pe toate părţile, iar Vasile, încă impresionat de coincidenţă, se întoarse să plece, când se auzi strigat de femeia cu care stătuse de vorbă mai devreme.

— Domnule Tudorache… vă rog eu să nu mă visaţi la noapte! Sau, dacă tot mă visaţi, să nu îmi faceţi pantofii.

Şi, în ciuda atmosferei încordate, toată lumea începu să râdă, deşi habar nu aveau de ce, iar femeia se apucă să le povestească despre visul lui.

Abia când se îndepărtă suficient ca să nu mai audă râsetele celor rămaşi în urmă încercă să rememoreze visul, dar nu i se păru că ar fi fost nimic în el care să anunţe moartea iminentă a avocatului.

— O simplă coincidenţă, îşi spuse el şi, după ce lăsă găleata de gunoi în casă, porni iar prin oraş, pe la firmele care aveau afişate locuri de muncă vacante.

La fel ca în ultimele zile, nu găsi nimic, doar promisiuni vagi: „O să vă sunăm noi, dacă se iveşte ceva!“ îi spuneau toţi cei de la resurse umane. Se simţea inutil şi aproape bătrân, deşi de curând abia împlinise 33 de ani.

Pe drumul de întoarcere îşi cumpără ceva de mâncare şi, când intră pe strada principală a cartierului în care locuia, avu senzaţia că toată lumea se uită ciudat la el.

„Proasta aia de femeie, o fi spus la tot cartierul că l-am visat pe avocat înainte să moară“, se gândi el şi după ce intră în apartament trânti uşa, parcă puţin mai tare decât ar fi vrut.

Îşi pregăti o masă frugală, apoi se aşeză la televizor şi urmări fără niciun chef o comedie clasică. Căută în frigider şi găsi un lichior de nuci, vechi de vreo trei luni. Mirosea cam ciudat, dar, din câte îşi aducea aminte, aşa mirosea şi când îi fusese oferit cadou, cu cine ştie ce ocazie. Bău două pahare mari, unul după altul, cu gândul să se ameţească şi să nu mai viseze pe nimeni în noaptea următoare.

Capitolul 5

Cum se naşte un căpcăun

Dormi mai adânc ca niciodată. Se trezi spre dimineaţă, cu gura uscată de sete. Un timp cochetă cu gândul să se întoarcă pe partea cealaltă şi să-şi continue somnul. Era sigur că setea i se trăgea de la paharele de lichior dulce-amărui, pe care le băuse mai mult forţat şi, cum nu prea era obişnuit cu băutura, se pare că avea efecte ciudate asupra lui. Până la urmă nu mai rezistă, se dădu jos din pat, clătinându-se, şi bău pe nerăsuflate o cană mare de apă.

„Bine, măcar aşa nu o să mai visez pe nimeni“, îşi spuse el cu o urmă de satisfacţie şi se prăbuşi înapoi în pat. După câteva minute o porni pe jos spre gară şi abia când ajunse lângă treptele pe care îl aşteptau cartonul şi cutia cu perii şi creme, îşi dădu seama că iar visează.

— Ai întârziat azi, îl atenţionă femeia cu covrigeii.

Vasile clătină din cap obosit.

— Am băut cam mult aseară, spuse el spăsit.

Dar se feri să-i spună că era vorba de numai două pahare de lichior. Chiar şi în vis îşi dădea seama că două pahare de băutură nu e o cantitate care să pună la pământ un bărbat ca el.

— Se vede, spuse femeia, compătimitoare, şi îi întinse un covrigel cald.

În vis se făcea că vremea trecea puţin mai repede decât în realitate, aşa că nu se mira când văzu că soarele era la un moment dat sus pe cer şi că pe lângă el au început să treacă tot mai multe perechi de pantofi, dar nimeni nu părea dispus să

se oprească la el. „Poate am norocul să nu se oprească nimeni azi la mine“, îşi spuse el şi chiar atunci un pantof vişiniu, de damă, poposi pe suportul din faţa lui. Când ridică ochii nu fu prea surprins s-o vadă pe vecina de ieri, care îl privea cu reproş.

— Şi doar te-am rugat ieri să nu-mi faci pantofii, spuse ea plină de obidă.

Vasile căută în cutia cu creme şi răsuflă uşurat.

— Oricum nu am cremă vişinie, aşa că o să-i şterg doar cu o cârpă.

Femeia aprobă din cap fără să mai spună nimic şi, după ce Vasile termină de curăţat pantofii, urcă treptele spre gară, ţinând în mână un bilet de tren.

— Crezi că ajută? întrebă femeia cu covrigeii şi Vasile ridică doar din umeri.

Cât a depins de el, a făcut, îşi spuse, chiar şi când se trezi în patul lui, mai târziu ca de obicei. Mai bău o cană de apă, apoi se pregăti iar de patrularea zilnică pe la firmele din oraş. Tot fără succes, la fel ca în fiecare zi, aşa că atunci când reveni spre casă, îşi numără mărunţişul din buzunar cu mai multă grijă decât de obicei. Dacă vor mai urma câteva zile asemănătoare va trebui să accepte de lucru chiar şi cu ziua. Dar asta ar fi însemnat pentru el cu adevărat o degradare. Se întrebă la un moment dat într-o doară dacă nu ar trebui să ia de bun visul cu gara. În fond, ar scoate probabil atât cât să-şi asigure existenţa.

„Mâine o să mă duc până în gară să văd ce şi cum“, îşi spuse el fără prea multă convingere şi intră în micul magazin alimentar din cartier, să-şi cumpere un pateu şi o pâine.

Vânzătoarea de la chioşc era o fetişcană veselă, de vreo douăzeci de ani, care mereu glumea cu el, dar care acum îl privea cu ochii plini de spaimă, dar şi de o curiozitate nedisimulată.

Îi dădu pâinea şi pateul, după care, învingându-şi spaima, întrebă cu glasul întretăiat:

— Nea Vasile, azi-noapte ai visat pe cineva?

Deşi era doar cu zece ani mai în vârstă ca ea, fata îi zicea de multă vreme „nene“, poate aşa, ca un fel de compromis, că doar nu era să-i zică „domnule“ unui şomer care mai lua pe datorie din când în când.

— Vecina aia a ta are gura cam bogată, nu? Dar am visat-o azi-noapte şi i-am şters de praf pantofii, aşa, ca să se înveţe minte altă dată să mai vorbească prostii, spuse el vesel, încercând să o dea pe glumă.

Loredana, aşa o chema pe fată, după cum scria cu litere de tipar pe eticheta de pe pieptul ei bogat, chicoti şi, profitând de faptul că erau numai ei doi în magazin, îi spuse:

— Pe mine, dacă vrei, poţi să mă visezi, dar te rog să nu mă visezi că îmi faci pantofii. Mai bine visezi că îmi faci altceva, şopti ea şi, privind încă o dată spre uşă, să se asigure că nu vine cineva, îi luă o mână şi i-o lipi de unul dintre sânii ei tari.

— Aşa ceva, de exemplu, spuse fata şi îi puse în punga cu pâinea şi pateul încă o ciocolată şi o sticlă de vin. Asta-i din partea firmei, spuse ea zâmbind şi îşi muşcă buzele provocator. Poate trec diseară pe la dumneata să bem un pahar şi să mai stăm de vorbă.

Vasile ieşi buimăcit din micul magazin. De când se aflase că nevastă-sa nu mai vine din Italia, devenise destul de atrăgător pentru femeile din cartier şi asta în ciuda faptului că era şomer, cel puţin aşa îi spuneau vecinele lui. Şi poate că nu atât pentru o legătură permanentă, cât mai ales pentru câte o aventură ocazională şi numai firea lui molcomă a făcut ca micul lui apartament să nu se transforme într-un adevărat bordel.

Ajuns acasă, mâncă trei felii de pâine cu pateu, gândindu-se că, la câtă vâlvă se stârnise acum în jurul lui, ar fi putut lua orice pe datorie de la micul chioşc. Numai că ajutorul de şomaj venea tot mai târziu şi curând avea să se termine şi ăla, iar dacă Vasile ura ceva, ura să rămână dator. Altădată mai ieşea după-amiaza în parc, mai schimba o vorbă, mai juca o partidă de şah, dar astăzi chiar că nu avea niciun chef, cu tot soarele care strălucea pe cer.

Se dezbrăcă, apoi privi apatic la ştiri, pe urmă la filmele după-amiezii, şi era gata să aţipească la un documentar de pe Discovery, când se auzi soneria la uşă. Se ridică să răspundă şi, cum întârzie să oprească sonorul de la televizor, pe lângă sonerie cineva începu să bată cu putere în uşă.

— Vin, vin, spuse el, trăgându-şi din mers o pereche de pantaloni şi, când deschise uşa, văzu o Loredană palidă şi emoţionată, care aştepta cu o sacoşă în braţe.

Păru incapabilă să spună ceva câteva clipe lungi, apoi îl întrebă muşcându-şi buzele:

— Nu mă pofteşti să intru?

— Scuze, făcu încurcat Vasile, dar să ştii, la mine este cam deranj. Mă pregăteam de culcare şi chiar nu mă aşteptam la vizite la ora asta. Am crezut că glumeşti când ai zis că o să vii… nu că nu ai fi binevenită, adăugă el, văzând cum ochii ei se întunecă.

Îi făcu loc să treacă şi o urmări tăcut cum intră în bucătărie şi puse sacoşa pe masă, după ce împinse la o parte farfuriile murdare rămase acolo de câteva zile. Găsi o cârpă, şterse firimiturile de pâine, apoi începu să scoată una după alta bunătăţile din sacoşă.

După ce termină, se întoarse spre Vasile şi se apropie de el, muşcându-şi buzele ca şi cum ar fi frământat-o o întrebare.

— Spune, o încurajă el. Care-i problema?

— Pot rămâne aici noaptea asta? întrebă ea, privind ruşinată în jos.

Se apropie şi mai mult de el, aproape atingându-l, apoi şopti iar:

— Pot?

Vasile desfăcu larg braţele, arătând în jur.

— Poţi, bineînţeles că poţi, numai că nu pricep ce te-a apucat aşa, dintr-odată. Că doar nu te-oi fi îndrăgostit brusc de mine.

Profitând că el era cu braţele desfăcute, se apropie şi mai mult de el şi-l luă brusc în braţe, şi Vasile deveni conştient de trupul tânăr care se împingea în el. Gura ei cu buzele roşii ca focul se ridică spre faţa lui şi, înainte să-şi dea seama ce se întâmplă, îl sărută. Nici nu îşi dădu seama cum au ajuns în dormitor şi cum s-a desfăşurat totul, deşi avu clar la un moment dat senzaţia că era folosit şi manevrat.

După ce totul s-a terminat şi au început să respire iar normal, Vasile se întoarse spre ea.

— Şi acum spune-mi! De ce vrei să rămâi noaptea asta aici? Te-ai certat cu părinţii?

Loredana îşi trase un colţ al cearceafului peste faţă şi şopti de sub el:

— Nu spun!

— Va trebui să spui până la urmă, aşa că mai bine fă-o mai devreme decât mai târziu, spuse el şi trase cearceaful de pe ea.

Deşi nu era nici vorbă de ameninţare în vocea lui, fata făcu ochii mari şi spuse repede:

— A murit tanti Mia. A călcat-o o maşină azi după-amiază şi a murit în drum spre spital.

— Cine este tanti Mia? întrebă el, dar îşi dădu seama chiar în timp ce punea întrebarea. Femeia pe care am visat-o eu azi-noapte, spuse el, şi acum era mai mult o constatare decât o întrebare.

Fata încuviinţă doar din cap, tăcută, dar el tot nu era lămurit.

— Bun, şi asta tot nu explică de ce vrei tu să dormi aici dacă a murit femeia aia. Ce legătură are una cu alta?

Fata oftă, apoi spuse:

— Până acum, pe toţi cei cu care ai vorbit mai mult ziua, în noaptea următoare i-ai visat că le făceai pantofi. Şi numai o zi mai târziu au murit.

Îşi strânse iar cearceaful sub bărbie, iar ochii i se umeziră.

— Eu nu vreau să mor, chiar nu vreau să mor. Sunt prea tânără ca să mor… Mai bine te ţin treaz toată noaptea, ca să fiu sigură că nu mai visezi pe nimeni… sau cel puţin nu pe mine.

Văzând îndoiala de pe faţa lui, lepădă de tot cearceaful şi se ridică în picioare în pat, arătându-se în toată splendoarea celor douăzeci de ani.

— Nea Vasile, mie de multă vreme îmi place de tine, dar nu am avut ocazia să-ţi spun până acum, începu ea să vorbească precipitat. Acum nu-mi mai pasă ce zice lumea…

Vasile o lăsă să vorbească, apoi clătină din cap fără să spună nimic, luă un prosop şi plecă să facă un duş. La sfârşit dădu drumul la apă rece, cu gândul să-şi limpezească mintea: prea multe se întâmplaseră în prea puţin timp.

O lăsă apoi pe Loredana să facă duş şi se duse în bucătărie, privind la pachetele întinse de fată pe toată masa. Pe când se uita la o sticlă de vin din cele aduse de Loredana, un gând năstruşnic îi trecu prin minte: avea impresia că este căpcăunul cartierului, căruia locuitorii îi aduceau ca jertfă bucate alese, băuturi fine şi chiar şi o fecioară. „Mă rog,“, recunoscu în sinea lui, „fecioara e mai mult nimfomană decât fecioară, dar totuşi, până la un punct, paralela se poate păstra“. Toate astea pentru a-i potoli furia, probabil. Atât că el nu se simţea deloc furios, ci doar nedumerit. În mod sigur era doar o simplă coincidenţă în faptul că el visează pe cineva care moare a doua zi. Sau poate că dezvoltase o sensibilitate aparte şi putea depista cu o zi înainte persoanele care urmau să moară. Îşi aducea aminte că citise în adolescenţă despre un vrăjitor sau şaman care îşi dezvoltase un aşa-numit miros al morţii, depistându-i din timp pe cei ce urmau să moară, dar nu îşi putu aminti nici în ruptul capului despre ce carte era vorba.

Între timp Loredana ieşise de la duş şi se plimba mai mult goală prin faţa lui, zâmbindu-i din când în când provocator, făcându-l să se întrebe dacă nu cumva asta era o tactică: să-l ţină tot timpul excitat, în aşa fel ca să uite de preocupările lui morbide.

Deschise frigiderul şi începu să aşeze din bunătăţile aduse de ea, care – subconştientul lui nu putea uita asta – erau toate menite să-i mute gândul de la visele cu pantofi.

Până la urmă s-au culcat, deşi numai somn nu a fost acela: dormind, fata avea tendinţa să-i tragă capul între sânii ei, probabil ca să fie sigură că n-are timp de vise prosteşti.

Dimineaţa nu şi-a adus aminte nici de câte ori au făcut dragoste şi nici dacă a aţipit vreun pic. Oricum îl usturau ochii de nesomn, aşa că, după ce Loredana a plecat la chioşcul ei, a lăsat jaluzelele şi a adormit aproape instantaneu. S-a trezit

puţin după ora prânzului, fără să se simtă cu mult mai odihnit, şi, aproape frânt, şi-a făcut un sendviş cu ce a găsit prin frigider, fiindcă nu a găsit în el puteri să-şi încălzească ceva. După ce a mâncat cu noduri sendvişul, a încercat să-şi amintească dacă a visat ceva. Nimic! Nada! O foaie de hârtie mare, albă, presărată ici şi colo cu sâni tari şi muşchi fesieri rotunzi şi bine reliefaţi.

După ce a ieşit din casă s-a simţit dator să intre şi pe la magazinul fetei să o vadă şi să mai vorbească cu ea. Mai erau câţiva clienţi, dar s-au risipit ca duşi de vânt când l-au văzut.

— Ei, cum este? l-a întrebat fata, cu ochi strălucitori. Ai mai visat ceva?

— Nimic, poţi să stai liniştită. Deşi am adormit după ce ai plecat tu, tot nu am visat nimic. Am dormit ca frânt, de parcă am tăiat lemne, spuse el şi simţi cum roşeşte puţin.

— Ei, nu chiar lemne, ci numai nişte lemnişoare, spuse ea şoptit şi îi luă mâna şi şi-o puse iar pe sân. Şi nu le-ai tăiat, ci numai le-ai strâns, spuse ea zâmbind.

Cineva vru să intre în magazin, dar, văzând scena prin geam, se precipită înapoi, încât era gata să cadă pe scări.

— Diseară vin iar, spuse fata cu un amestec de ameninţare şi de promisiune. Şi vreau tot de şase ori, ca şi azi-noapte.

„De şase ori într-o noapte“, îşi şopti Vasile în timp ce cobora scările. „Doar să mai chem vreo două ajutoare…“

Se îndreptă ca în vis spre micul parc dintre blocuri, fiindcă azi nu se simţea în stare să hoinărească în căutarea unor iluzorii locuri de muncă.

Se aşeză la o masă de şah liberă, dar nu găsi pe nimeni să joace cu el, până când fostul lui profesor de matematică îl lămuri:

— Drăguţă, azi nu ai să găseşti pe nimeni dispus să rişte o partidă de şah cu dumneata. Dacă te bate… poate te superi şi cine ştie ce idei îţi mai vin, după cum vorbeşte lumea. Dacă se lasă bătut, iar nu este bine, că îţi vin alte idei… Mai bine renunţă azi la şah. Cu atât mai mult că am auzit că ai alte preocupări, mai lumeşti.

Preşedintele asociaţiei de locatari, un om care nu îl putuse suferi niciodată pe Vasile, deşi nu ar fi putut spune de ce, pufni zgomotos.

— De şase ori pe noapte, auzi la el. Dacă o fi şi adevărat, atunci chiar c-a devenit nepericulos. Mâncat bine, băut bine, drăgălit bine, cui să-i mai ardă de lustruit pantofi?

Şi un hohot de râs general îi însoţi vorbele.

Vasile aşteptă să se facă linişte, apoi se ridică de la masă şi, când trecu pe lângă preşedinte, îl întrebă scurt:

— Te mănâncă, ai?

Şi îl privi pe om doar atât cât să vadă cum devine alb ca varul la faţă, apoi plecă tăcut, urmărit de privirile tuturor.

O luă pe jos până în centrul oraşului, unde nu îl cunoştea nimeni şi se putea plimba liniştit, fără să se simtă urmărit de privirile tuturor. Bău o cafea la o terasă, mai pierdu un timp vremea pe strada comercială, apoi vrând, nevrând, se întoarse spre casă şi imediat cum intră în cartier simţi atmosfera oarecum ostilă de care era înconjurat. Dacă era zărit din vreme, era ocolit, dar dacă era văzut prea târziu pentru a mai fi evitat, era salutat de bărbaţi şi femei de care nu-şi aducea aminte să-l fi salutat până atunci. O făceau neutru, cu privirile plecate şi preocupaţi de lucruri mărunte: priveau la ceas, îşi verificau conţinutul buzunarelor sau îşi numărau cu grijă mărunţişul: orice, numai să nu fie nevoiţi să-i întâlnească ochii.

Ajuns acasă, îşi prepară o supă rapidă dintr-un plic adus de Loredana, apoi se trânti în fotoliu, urmărind cu ochii aproape închişi ştirile. Deşi era normal să nu se vorbească despre el şi despre „talentul“ lui, parcă se simţi puţin dezamăgit.

„Mai e timp“, gândi el şi alunecă într-un somn adânc şi fără vise, din care îl trezi peste vreo oră soneria.

Era Loredana, care de data asta avea două sacoşe cu ea: căpcăunul cartierului trebuia hrănit şi nu s-ar fi mirat deloc să audă că fata, cu spiritul ei întreprinzător, făcea o chetă de la toţi cei care călcau pragul micului magazin alimentar, pentru a asigura astfel liniştea tuturor.

E adevărat că toate apartamentele din cartier erau cam la fel, astfel că fata se adaptă cu uşurinţă la micul lui apartament, de parcă ar fi locuit acolo de când lumea. Pe lângă asta, Vasile nu se putu abţine să nu observe că fata era sprintenă şi hărnicuţă, astfel că în mai puţin de o oră curăţă lună în bucătărie şi dinspre aragaz începu în curând să miroasă a mâncare adevărată.

După ce au terminat de mâncat, s-au aşezat la televizor şi, simţind cum Loredana se cuibăreşte în braţele lui, aproape că începea să regrete anii pe care şi i-a petrecut singur în aşteptarea unei femei pe care o bănuise de la bun început că pleacă pentru a nu se mai întoarce niciodată. Nu apucă să adâncească prea mult ideea, că se auzi soneria. Fata se strecură din braţele lui ca o zvârlugă şi-i spuse:

— Stai liniştit, că mă duc eu să văd cine este.

Din holul de la intrare s-a auzit sunetul înăbuşit al vocilor, apoi Loredana a strigat tare, ca să se audă:

— Te caută un poliţist… Ce fac, îi dau drumul?

Vasile rămase un timp blocat, dar apoi, rememorând ultimele zile, îşi spuse că era firesc ca întâmplările din cartier să ajungă până la urmă şi la urechile poliţiei.

— Da, poftește-l înăuntru, spuse el şi îşi aranjă cât de cât hainele, de care Loredana, în scurtul răgaz cât au stat la televizor, începuse să tragă.

La uşă aştepta un poliţist în uniformă care îi părea vag cunoscut: probabil că era sectoristul cartierului, dar, cum nu avusese până acum probleme cu poliţia, era normal să nu îl cunoască prea bine.

— Să trăiţi! spuse acesta cu voce sonoră. Agent Postolache mă numesc şi am venit la dumneavoastră pentru a rezolva o mică problemă. La Poliţie este înregistrată o reclamaţie pe numele dumneavoastră şi, cum tot am avut drum prin cartier, m-am gândit că o putem rezolva direct, ca să nu vă mai deranjăm cu o invitaţie la secţie pentru o declaraţie în acest sens.

Cum Loredana eliberase deja masa din bucătărie, Vasile l-a poftit pe agent acolo. Agentul, în ciuda faptului că voia să pară calm şi sigur pe el, se vedea că era uşor timorat. Scoase din mapă, cu mâini care tremurau uşor, o foaie de hârtie pe care erau scrise vreo cinci, şase rânduri, nu mai multe.

— Spuneţi, făcu Vasile şi privi mai atent foaia de hârtie, dar agentul o trase discret spre el, astfel că nu putu distinge semnătura.

— Ei bine, făcu agentul Postolache, încurcat, sunteţi reclamat pentru faptul că dacă cineva vă supără în cursul zilei, în cursul nopţii îl visaţi într-o anumită postură care ulterior îi produce moartea.

— Cine a putut să scrie prostia asta? întrebă Loredana revoltată şi întinse mâna să apuce foaia, dar agentul fu mai rapid decât ea şi puse hârtia înapoi în mapă.

— Nu avem voie să arătăm…, începu agentul să vorbească, dar Loredana îl întrerupse brusc.

— Nu zău, spuse ea, prinzându-l pe Vasile de după talie cu un braţ posesiv. Şi atunci, bărbatul meu la cine o să se gândească la noapte? La ăla care l-a reclamat, pe care nu îl cunoaşte, sau la dumneata, care stai aici ca o momâie şi nu vrei să-i arăţi o amărâtă de reclamaţie?

Un timp, niciunul dintre ei nu a mai spus nimic şi, în timp ce întrebarea fetei plutea în aer, Vasile a văzut cum pe fruntea şi pe buza de sus a agentului au apărut brusc broboane de transpiraţie. Aproape că i se făcu milă de el când văzu cum începe să tremure şi cum, parcă fără să vrea, scoase reclamaţia din mapă.

Loredana i-o smulse din mână şi o citi cu ochi lacomi.

— Eram sigură! spuse ea cu năduf. E scârba aia de preşedinte de asociaţie.

Îi înapoie hârtia agentului şi se întoarse spre Vasile, cu ochii scânteind.

— Popescu Nicolae se numeşte… şi la noapte chiar te rog să-l visezi. Aşa, ca să se înveţe minte! Dar ce îşi închipuie el?

Poliţistul se ridică în picioare cât era el de înalt, dar se vedea că tremura, era palid la faţă, părea cu totul depăşit de situaţie. Îşi închise mapa şi spuse cu glas stins:

— Un pahar cu apă, vă rog, dacă se poate…

După ce bău cu înghiţituri mari, se îndreptă cu paşi pe care şi-i voia hotărâţi spre ieşire, de unde se mai întoarse încă o dată spre Vasile.

— Aţi văzut că noi nu… vreau să zic am avut toată bunăvoinţa, dar reclamaţiile au număr de înregistrare şi trebuie rezolvate într-un fel sau altul.

Vasile dădu să spună ceva, dar Loredana îi luă iar vorba din gură:

— Du-te liniştit, că nu are nimeni nimic cu dumneata. Iar cei care nu au loc de noi, o să vadă ei…

Agentul salută uşurat şi Loredana închise furioasă uşa după el, apoi se întoarse spre Vasile.

— Hai în pat. Astăzi eşti la regim: o singură dată, cel mult de două ori, apoi te rog să te culci şi să-l visezi pe nesimţitul ăla.

A doua zi de dimineaţă, când s-a trezit, Loredana era întoarsă spre el şi îl privea cu ochii sclipind de curiozitate.

— Ei, cum e? L-ai visat?

Da, îl visase, şi când i-a spus asta fetei a obţinut o explozie de bucurie din partea ei şi încă o scurtă partidă de sex înainte de a pleca la lucru.

Când a ieşit pe uşă l-a sărutat radioasă şi i-a spus:

— Abia aştept să-l întâlnesc pe boşorogul acela libidinos şi să-i spun că l-ai visat. Ieri a venit pe la mine pe la chioşc şi a început să facă mişto de mine… nici nu pot să zic ce cuvinte urâte a folosit. Să-l mai văd acum ce zice!

Şi a fugit iute pe scări înainte de-a apuca el să-i mai zică ceva.

Vasile a rămas toată ziua în casă, fiindcă nu avea chef să iasă şi să înfrunte privirile speriate sau ostile ale oamenilor. Se uită câteva ore la televizor, fără să fie atent la emisiuni. Nu avea chef de nimeni şi începea să se întrebe dacă fusese o idee bună să o primească pe Loredana în casă. Viaţa lui o lua oricum razna, şi fără să mai pună ea paie pe foc. Tocmai se gândea la o metodă delicată de a-i face vânt din viaţa sa, când sună telefonul.

Ridică precaut receptorul, de parcă s-ar fi aşteptat la cine ştie ce veşti proaste. Era Loredana, care deborda de fericire.

— Gata, s-a rezolvat! spuse ea veselă şi Vasile avu nevoie de câteva clipe ca să-şi dea seama la ce se referea fata.

Căută pe pipăite un taburet pe care îl ştia lângă telefon şi se aşeză bâjbâind. Respiră de câteva ori adânc, încercând să-şi revină, apoi întrebă cu glas stins:

— Cum s-a întâmplat?

De la celălalt capăt al firului se auziră câteva voci, apoi fata îi răspunse:

— Acum a venit cineva şi mi-a adus vestea: cică s-a aruncat de pe blocul turn. A lăsat şi un bilet că se sinucide pentru că nu mai poate suporta tensiunea şi că se aşteaptă să moară din moment în moment din cauză că l-ai visat tu.

Vasile analiză un moment informaţia, apoi spuse:

— Asta nu este bine, nu este bine deloc. Iar o să am probleme cu poliţia.

— Ba este bine, spuse Loredana, calmă. Bileţelul este la mine. Prietenul nostru, ştii tu cine, mi l-a adus. A spus că este posibil ca preşedintele să aibă lipsă în gestiune şi de asta să se fi sinucis. Cel puţin asta o să fie varianta oficială. Şi… lasă asta, am o surpriză mare pentru tine când vin acasă.

Vru să întrebe despre ce este vorba, dar parcă Loredana ar fi ghicit ce are de gând, pentru că spuse repede:

— Nu mă întreba, pentru că nu am de gând să-ţi spun. Dar atâta să ştii: că este o surpriză foarte plăcută.

Ros de curiozitate, dar şi de puţină teamă, fiindcă nu era prea sigur că avea aceleaşi motive de bucurie ca tânăra fată, aşteptă cu nerăbdare să treacă timpul, astfel că, atunci când aceasta sună la uşă, el era deja cu mâna pe clanţă să-i deschidă.

Cum iar era încărcată ca un brad de Crăciun, o ajută să pună plasele şi pachetele pe masa din bucătărie, aşteptând veştile. Mai întâi fata îi dădu biletul preşedintelui de asociaţie, apoi, după ce el îl citi, îl luă înapoi şi îi dădu foc deasupra chiuvetei. Lăsă să curgă apa peste cenuşa biletul, se asigură că nu a rămas nicio urmă şi abia apoi se întoarse spre Vasile.

— Aşa m-a învăţat să fac ştii tu cine. A zis că este mai bine aşa… Dar vestea cea bună nu este asta, ci…

Cu gesturi de prestidigitator scoase dintr-o plasă o cutie pătrăţoasă de carton, care avea într-o parte o fantă.

Cum Vasile nu pricepea, Loredana luă un cuţit şi desfăcu cu dexteritate capacul şi o mulţime de plicuri căzură pe masă.

Vasile făcu ochii mari şi luă unul la întâmplare; înăuntru erau cinci hârtii de o sută, aproape cât şomajul lui pe o lună, şi un bilet – „Pentru domnul Vasile, multă sănătate din partea lui Alexandru Păun.“

Mai luă un plic şi în el găsi de data asta şapte hârtii de o sută şi un bilet asemănător, tot din partea unui om pe care nu îl cunoştea.

— Ce-i asta? întrebă el pierdut. Ce naiba se întâmplă, Loredana?

— Nimic, făcu fata, inocentă. Oamenii vor să se asigure că sunt în relaţii bune cu tine. La început au venit câţiva de dimineaţă şi se tot chinuiau să-mi bage plicuri în buzunarul de la piept. Ei, atunci când mi-am dat seama că vor fi mai multe, am lipit o cutie de carton şi le-am spus să le pună acolo. Hai să-i numărăm.

De numărat, i-a numărat numai Loredana, pentru că el era prea buimăcit ca să o poată ajuta; a privit la fată cum aşeza fişic după fişic. A clătinat nemulţumită din cap când a găsit un plic cu numai două sute în el, apoi, într-un târziu, a făcut totalul şi Vasile a rămas şocat când a auzit suma. Oare chiar atât de speriată de el era lumea din cartier?

— Parcă aş număra darul de nuntă, se bucură Loredana. Deşi nu ştiu dacă atunci când o să mă mărit o să strâng un asemenea dar de nuntă. Poate numai dacă mă iei tu de nevastă…, aruncă ea şăgalnic, dar îi privi atent ochii ca să vadă cum reacţionează.

Vasile se prefăcu preocupat de unul dintre bileţele, ca să nu fie nevoit să-i răspundă, mai ales că lui i se părea că plicurile seamănă mai puţin a dar de nuntă, cât a acatist ciudat şi păgân.

va urma…

Raza de întuneric (III)
(de Daniel Barbu)

A doua zi, Victor a venit ceva mai târziu, după ce-şi pierduse toată dimineaţa prin magazine în căutarea unui aparat de radio cât mai mic şi mai apropiat de mărimea unui telefon mobil. A adus în final două radiouri, amândouă mici, doar puţin mai lungi decât un pachet de ţigări. A durat două săptămâni până când au reuşit să compacteze montajul cât să intre într-una dintre carcasele de radio. Efectul aparatului era însă destul de slab în comparaţie cu vechiul montaj din valiză şi au mai pierdut încă o lună până când au obţinut o sferă de întuneric cu diametru de zece metri. Între timp, profesorul îşi recuperase în mare măsură condiţia fizică, suficient cât să se deplaseze singur chiar şi afară din casă. Reuşise să meargă de câteva ori până la magazinul din apropiere, iar de vorbit putea vorbi aproape perfect, cu condiţia să nu se precipite şi să nu fie nervos. Victor bănuia că bătrânul face exerciţii de dicţie singur, după plecarea lui, pentru că evoluţia modului de exprimare fusese evidentă de la o zi la alta.

După ce aparatul a căpătat toate caracteristicile urmărite de Victor, acesta l-a întrebat pe profesor ceva ce-l măcina de mai multă vreme:

– Credeţi că s-ar putea vedea în interiorul sferei de întuneric cu ochelari pentru infraroşu?

– Nu, ar fi imposibil. Radiaţiile infraroşii au lungimea de undă mai mare decât radiaţia din spectrul vizibil. Dacă lumina nu trece, cu atât mai puţin va putea trece orice radiaţie cu lungime de undă mai mare. În schimb, ar fi posibil să pătrundă cele din spectrul ultraviolet; sunt cele care urmează după radiaţia luminoasă şi ajung la lungimi de undă considerabil mai mici.

– Există şi ochelari prin care să vezi ultravioletele?

– Nu ştiu, nu cred! Dar se pot adapta unii pentru infraroşu, schimbând ecranul de recepţie cu unul sensibil la radiaţiile ultraviolete.

– Am văzut prin filme ochelari pentru infraroşu şi sunt foarte sofisticaţi, presupun că e destul de complicat să-i modifici fără să ai acces la un laborator optic specializat pentru asta.

– Cei pe care i-ai văzut în filme sunt sofisticaţi pentru că au în componenţă o sursă de lumină infraroşie şi un sistem binocular de mărire a imaginii, adică un binoclu. În cazul nostru nu-i nevoie de sursă de lumină, fiindcă atât soarele cât şi sursele de lumină artificială emit ultraviolete, iar ochelarii trebuie să fie eficienţi doar în întunericul produs de noi într-un spaţiu luminat, şi nu acolo unde-i întuneric pentru că lipseşte emisia luminoasă. Nici de binoclu nu e nevoie, efectul dispozitivului are o rază de câţiva metri, ce să mai măreşti? Fără accesoriile astea, cred că ochelarii pentru infraroşu pot fi construiţi astfel încât să semene cu nişte ochelari de soare, probabil se găsesc de vânzare chiar în forma asta.

Posibilitatea nou apărută l-a determinat pe Victor să-şi reevalueze planurile. În mintea sa, asta echivala cu dublarea preţului de vânzare, deşi nu se gândise încă la un preţ anume. S-a decis să încerce şi construirea ochelarilor, cu riscul unei noi amânări. În definitiv, avea deja aparatul; putea încerca să obţină şi ochelarii, fără riscul de a mai pierde aparatul, ca data trecută, când se îmbolnăvise bătrânul. Entuziasmul i-a dispărut rapid, crezând că profesorul îl va întreba la ce-i sunt necesari ochelarii. Dar întrebarea n-a venit. Nici atunci şi nici după ce s-a apucat să-i construiască.

În construirea ochelarilor nu l-a mai implicat pe bătrân. A găsit destul de repede ochelari pentru infraroşu, care la prima vedere semănau într-adevăr cu ochelarii de soare, doar că în spatele lentilelor aveau ataşat un mic sistem optic bine camuflat. Îl costaseră cam mult, însă vânzătorul fusese destul de persuasiv şi-l convinsese cu faptul că nu era necesar să-i scoţi de la ochi pentru a vedea normal. Privind prin partea de sus a lentilelor, vedeai ca prin orice alţi ochelari de soare; lăsând puţin capul pe spate şi privind prin partea de jos, vedeai numai corpurile care emiteau infraroşu: becuri, calorifere, feţele şi palmele oamenilor.

Modificarea ce i-a făcut sensibili la ultraviolete s-a dovedit ceva mai complicată. Victor a apelat un fost coleg de liceu, despre care aflase întâmplător

că şi-a construit singur, acasă, un mic observator astronomic. Acesta i-a modificat ochelarii fără să-şi manifeste curiozitatea cu privire la utilitatea lor. După câteva zile, Victor avea aparatul în buzunar şi ochelarii la ochi, amândouă perfect funcţionale.

A verificat ochelarii într-o dimineaţă, la clădirea părăsită, unde făcuse şi probele cu aparatul. A fost extrem de încântat de rezultat. Prin ochelari se vedea perfect în interiorul sferei de întuneric, singurul inconvenient fiind că se vedea totul monocrom, cu o tentă maronie, ca în fotografiile sepia. Percepţia celorlalte culori dispărea numai în zona de acţiune a aparatului. Altfel, cu aparatul oprit, se vedea prin ei ca prin orice alţi ochelari de soare.

Profesorului nu i-a spus nimic despre ochelari, se temea că bătrânul va fi tentat să-i folosească spre a-şi atinge scopul iniţial, cel pentru care inventase aparatul. Era de presupus că în felul acesta vor afla şi alţii despre invenţie, iar Victor n-avea niciun interes să se întâmple asta.

Acum, când aparatul şi ochelarii erau gata, tot ce-i mai rămânea de făcut era să caute un cumpărător căruia să le vândă, însă a constatat cu surprindere că-i vine greu să păstreze aparatul şi să-l părăsească pe profesorul Marinescu fără nicio vorbă. Nesuferita aceea de conştiinţă, descoperită tocmai când avea mai puţină nevoie de ea, îl împingea să caute un pretext plauzibil pentru despărţirea de bătrânul de care-l legau acum nişte sentimente. Sentimente pe care altădată le-ar fi considerat umilitoare. Câteva zile a găsit şi a abandonat pe rând mai multe idei de a-l părăsi în mod onorabil. Până la urmă, chiar profesorul Marinescu a fost cel care l-a dezlegat de corvoada căutării unui pretext. Într-o dimineaţă, acesta l-a surprins pe Victor cu o remarcă aparent ironică:

– Presupun că prietenia noastră se termină aici.

Doar vorbirea oarecum robotică şi lipsită de inflexiuni, singura de care mai era capabil bătrânul invalid, dădea cuvintelor sale o tentă ironică. Jumătatea de faţă pe care mai rămăsese stăpân corecta defectul de vorbire, reflectând tristeţea ce lipsea din cuvinte. Surprins de afirmaţia bătrânului şi mişcat de amărăciunea din privirea lui, Victor s-a apărat în mod reflex de acuza implicită, cu o întrebare:

– Ce vreţi să spuneţi, domnule profesor?

Acum, după ce rostise întrebarea, n-ar mai fi vrut să primească răspunsul. O intuiţie de ultim moment îi spunea că acest răspuns n-o să-i fie pe plac. Dar nici nu mai putea să şteargă ce-ntrebase. A aşteptat răspunsul profesorului, iar acesta a venit ca o palmă pe care n-avea s-o mai uite:

– Ştiu cine eşti, din ziua când ne-am întâlnit prima dată. De fapt, ca să fiu mai explicit, ar trebui să spun că ştiu cine nu eşti. Nu eşti un fost elev al meu. Mi-a fost ruşine atunci că nu te mai reţineam nici după nume, nici după figură, şi am trecut pe la liceu să văd cataloagele vechi. N-am avut niciodată un elev cu numele Victor Măerean şi am crezut iniţial că mă confunzi cu un fost profesor de-al tău. Am vrut să-ţi spun asta, însă au început să-mi placă vizitele tale şi, din egoism, am tăcut. Îmi căutam permanent scuze pentru a amâna să-ţi spun că faci o confuzie. Preferam să mă complac în jocul în care intrasem, dar din care nu făceam parte, doar din dorinţa de a păstra prietenia ce mă legase de tine încă din prima zi. Apoi, când am adus vorba de montajul meu din valiză, mi s-a părut ciudat interesul tău – o persoană fără veleităţi tehnice – pentru subiectul acesta. M-am edificat pe parcurs, văzând cum canalizai experienţele noastre în cu totul altă direcţie decât spre ţelul despre care-ţi vorbisem la început. Am înţeles că nu erai interesat de mine, ci de ceea ce descoperisem. Nu ţi-am reproşat nimic nici atunci. Am considerat că totul a fost destul de echitabil din moment ce şi eu mă folosisem de tine, chiar dacă motivul meu fusese unul sentimental, iar al tău, unul mercantil. Cu timpul, am constatat că-mi place în continuare compania ta, în ciuda defectului pe care ţi-l aflasem. De la o vreme, de când am terminat experimentele, te văd tot mai frământat şi mă gândesc că nu mai are rost să te ţin prizonier în relaţia noastră, fiecare am obţinut ce am avut nevoie.

Victor a deschis gura să vorbească, dar a înţeles că nu mai e nimic de spus. A urmat o pauză lungă, pe care nici unul nu s-a încumetat s-o întrerupă. S-au ridicat la un moment dat şi s-au îndreptat spre uşă. În faţa uşii, s-au despărţit fără cuvinte, strângându-şi doar mâinile, profesorul mai tare ca de obicei, ştiind că va fi pentru ultima oară. Abia când a ajuns acasă a încercat Victor să scape cumva de starea de vinovăţie, tot drumul îşi repetase necontenit că sigur o să-l mai viziteze pe bătrân.

***

Câteva zile a continuat să fie stăpânit de o tulburare, o nostalgie care-l împiedica să se simtă în apele lui. Îl apăsa o vină pe care nu voia să şi-o

recunoască, fiindu-i totodată teamă să-şi analizeze simţământul. L-a căutat pe Mişu şi au colindat împreună cluburile şi barurile, câteva nopţi la rând, însă Victor era fals, nu se distra, ci doar mima distracţia, sperând că astfel îşi va recăpăta stăpânirea de sine. Abia când nu şi-a mai impus să fie altfel decât simţea că este a redevenit, treptat, cel de dinainte.

A răspândit iarăşi informaţia că o cunoştinţă de-a lui vinde o invenţie proprie, cu aplicabilitate în domeniul militar, încercând de data asta să construiască o imagine mai atractivă a obiectului vânzării. N-a vorbit cu foarte mulţi, s-a orientat către câţiva, pe care-i ştia sau îi bănuia cu relaţii în branşă. După două săptămâni a întâlnit deja pe cineva care pretindea că-i poate găsi un cumpărător. Individul, un oarecare Petreanu, lucrase o vreme la o firmă de pază şi protecţie pentru ambasade. Scund, slab, cu o figură de familist cuminte, nu ţi l-ai fi imaginat niciodată în postura de bodyguard, însă părea că ştie cum se fac astfel de afaceri.

Legătura cu Petreanu nu i-a făcut-o unul dintre cei pe care-i solicitase pentru asta, ci un fost coleg de închisoare, Gaşperu, un ţigan sărac cu duhul, la care Victor nu s-ar fi gândit să apeleze, dar care l-a căutat şi i-a spus direct, lipsit de subtilitatea celui ce ştie că o astfel de informaţie costă cu atât mai mult cu cât o ambalezi mai frumos:

– Frate, am auzât că ai o afacere dă enteres conaţional. Te rezolvă Gaşperu dacă eşi la enterval cu neşte procente dă câştig.

– Şi cât vrei, măi Gaşpere? L-a întrebat Victor râzând, fără să pună bază pe vorbele lui.

– Să fie maxem cincizeci dă ieuro şi te duc azi la un ambasador care-ţ cumpără obectul.

Când fuseseră împreună la puşcărie, pe Victor îl impresionase situaţia nenorocită a ţiganului. Avea cinci copii şi ajunsese la închisoare precum Jean Valjean: furase o ladă cu pâine, apoi se bătuse cu paznicul care-l surprinsese. După ce au ieşit, Victor l-a vizitat de câteva ori şi i-a dat ceva bani şi dulciuri pentru copii. La două luni s-a trezit cu Gaşperu la uşă: îi născuse nevasta şi voia să-l pună naş. I-a spus hotărât că nu se poate şi nu l-a mai căutat niciodată.

Acum, văzându-l iarăşi pe Gaşperu la uşă, Victor a crezut că ţiganul vrea din nou să-l năşească, iar când celălalt a pomenit de bani, a sperat că va scăpa de insistenţele lui c-o mică donaţie, dar n-a scăpat. A fost nevoit să-i facă pe plac şi să-l însoţească, constatând ulterior că Gaşperu avea dreptate. Tuciuriul l-a dus la Petreanu, care s-a dovedit a fi interesat de afacere. După ce i-a explicat în ce constă obiectul vânzării, individul a devenit curios şi a pretins să vadă aparatul. Victor a realizat că lucrurile avansează mai repede decât se aşteptase el şi că acum se găseşte într-o situaţie pe care n-o prevăzuse. Nu se gândise ce va trebui să facă atunci când va sta în faţa unui potenţial cumpărător, aşa că l-a refuzat, sau, mai bine spus, a încercat să amâne o promisiune în sensul acesta. Celălalt n-a părut nici surprins, nici încurcat de refuzul său, oferindu-i o alternativă:

– Înţeleg că nu poţi să-mi dai aparatul până nu primeşti banii, dar am nevoie măcar de o demonstraţie pe care s-o filmez şi cu care să pot dovedi că vinzi ceva interesant. N-o să mă creadă nimeni dacă mă duc să-i spun doar o poveste. Trebuie să-i arăt ceva concret, să ştie omul pe ce dă banii. Ca dovadă de încredere, vei alege tu locul, momentul şi condiţiile, iar eu voi veni singur, doar cu o cameră video.

Incapabil să se decidă rapid, Victor a încercat să mai câştige timp, eschivându-se:

– Nu ştiu ce să spun, ţi-am zis că aparatul nu e la mine, trebuie să vorbesc cu vânzătorul.

Figura cuminte a celuilalt s-a transformat complet când gura lui a luat forma unui rânjet viclean:

– Fie cum zici tu. În cât timp poţi aranja o demonstraţie?

– Te sun eu peste câteva zile.

– Bine, dar să ştii că omul meu de la CIA pleacă duminică din ţară.

S-au despărţit scurt, fără să se salute. Victor încerca să nu se lase influenţat de laudele lui Petreanu: „Omul lui de la CIA pe dracu'. Mint şi eu, da' ăsta prea mă crede tâmpit.". Cu toate astea, un sâmbure de speranţă a încolţit în mintea lui. Dacă era vorba de unul de la CIA, putea obţine un preţ substanţial.

Până seara târziu, Victor a fost stăpânit de o neliniște din ce în ce mai acută, întrebându-se cum să facă o demonstrație fără să-i arate celuilalt aparatul și fără să se pună în pericol. Abia acum realiza cât de complicat e să vinzi ceva atât de valoros. Pentru ce avea el de vânzare, nu se putea baza pe cuvântul nimănui, trebuia să se asigure din toate părțile.

Străduindu-se zadarnic să imagineze o modalitate de prezentare a aparatului, Victor a constatat la un moment dat că trecuse de miezul nopții, iar lui nu-i venise încă nicio idee. A adormit târziu și a avut parte de un somn agitat. Când s-a trezit era mai obosit și mai neliniștit decât seara trecută. Toată dimineața s-a mișcat prin casă asemenea unui robot: făcea totul mecanic, fără să gândească ce face, frământându-și mintea în căutarea unei soluții.

Pe la ora două nu ieșise încă din casă. S-a gândit că n-ar strica o plimbare, i-ar mai limpezi creierul. S-a îmbrăcat, a închis ușa de la balcon, a luat telecomanda de pe noptieră și a stins televizorul. În secunda următoare a rămas împietrit. Apăsând butonul telecomenzii, a pornit din nou televizorul, după care l-a oprit iarăși. Și-a dat capul pe spate, într-un acces nestăvilit de râs, un râs sănătos, prin care și-a eliberat toată tensiunea acumulată în ultima vreme. Găsise răspunsul la problema lui, iar acum i se părea atât de simplu, încât nu înțelegea cum de nu se gândise la asta mai devreme.

A ieșit și a căutat un magazin cu articole electrice, de unde a cumpărat o sonerie fără fir cu care s-a întors acasă. După ce lucrase atâta vreme cu profesorul, nu i-a fost prea greu să adapteze receptorul soneriei la aparatul lui. Apoi a făcut proba și a constatat satisfăcut că totul funcționează conform așteptărilor sale. Stătea în balcon și apăsa pe buton, iar în bucătărie se făcea întuneric timp de șapte-opt secunde, cât era temporizată soneria.

A doua zi, dimineața, când afară nu se luminase încă bine, a mers la clădirea părăsită. În centrul clădirii, agățată de o sârmă ruginită care ieșea din betonul unui stâlp, atârna o plasă veche și murdară de vaselină uscată, pe care o văzuse acolo încă de anul trecut. A învelit aparatul în batistă și l-a băgat în plasa murdară de vaselină. A ieșit din clădire, a traversat strada pân-a ajuns în dreptul chioșcului de ziare abandonat, s-a asigurat că nu-i nimeni prin preajmă și a apăsat butonul soneriei. Pata de întuneric apărută avea aceeași formă și dimensiune ca prima dată când îl văzuse aici pe profesor. Emisfera neagră a dispărut de la sine după câteva secunde. Victor și-a recuperat aparatul și a pornit

spre casă, mulţumit de faptul că rezolvase problema. Afacerea lui începea iarăşi să capete contur. Şi-a ordonat mental operaţiile următoare şi, când a considerat că planul său n-are nicio lacună, l-a sunat pe Petreanu să aranjeze întâlnirea pentru ziua următoare:

– Alo!

– Te-ai hotărât?

– Mâine dimineaţă, la cinci, în acelaşi loc unde ne-am văzut prima dată.

– Voi fi acolo.

A aşteptat seara şi a mers din nou la clădirea părăsită, după lăsarea întunericului. A pus aparatul în plasa murdară, s-a asigurat că nu l-a văzut nimeni şi a plecat spre casă, cu inima strânsă. Drumul spre casă a fost un adevărat exerciţiu de voinţă, pentru fiecare pas făcut fiind nevoit să-şi spună că ceea ce face e totuna cu ceea ce trebuie făcut. De vreo două ori a avut impresia că-l urmăreşte cineva şi i-a sărit inima din piept. Şi-a lungit drumul ocolind inutil câteva clădiri, iar când s-a convins că urmăritorul e doar în mintea lui s-a întors în sfârşit acasă. N-a mâncat nimic, nu-i era foame, era neliniştit, chiar speriat. A pornit televizorul, însă realizând că face zaping fără să-l intereseze niciun program, l-a stins şi s-a culcat. A dormit iepureşte până la ora trei, când s-a trezit panicat, lac de sudoare. Omisese ceva. L-a sunat pe Mişu, rugându-se în gând să fie acasă şi să-i răspundă la telefon. La ora asta nu mai avea cum să apeleze la altcineva şi nici n-avea pe altcineva în care să aibă încredere. Mişu i-a răspuns abia la al treilea apel:

– Alo!

– Mişule, sunt eu, Victor.

– Ce e, mă? Te-au prins cu ceva?

– Am nevoie de tine. Pot să vin să te iau?

– Acuma?… E trei dimineaţa!

– Mă grăbesc, Mişule! Unde eşti, acasă?

– Acasă.

– Vin într-un sfert de oră. Pregăteşte-te!

N-a mai aşteptat să-i comenteze Mişu în telefon. A închis, s-a îmbrăcat la repezeală şi a coborât jos, de unde a luat imediat un taxi. Pe Mişu l-a găsit încălţat şi îmbrăcând o geacă galbenă, pe care l-a pus s-o dea jos:

– Ia-ţi balonzaidul ăla gri şi nişte ochelari de soare!

– De ce, mă!? Plouă cu soare la patru dimineaţa?

– Nu, dar e posibil să te urmărească cineva şi nu trebuie să te recunoască.

Cu o mişcare de recul, Mişu s-a oprit din îmbrăcat.

– Victore, în ce vrei să mă bagi? Ştii că nu-mi plac treburile amestecate.

– Nu te bag în nimic, trebuie să recuperez nişte bani de la fraţii Acordeon.

– A, ţeparii ăia? Facem ca data trecută? Eu îi alerg şi tu le iei marfa? Păi bine, mă, Victore, la ora asta? Nu e nici măcar patru.

– Şi ce, te încurc? Aveai bilete la teatru?

Au mers cu maşina lui Mişu, pe care au parcat-o pe bulevard, la capătul de sus al străzii cu clădirea părăsită. Victor a avut grijă ca maşina să fie parcată astfel încât să nu se vadă de pe strada cu toneta de ziare. Ca ultimă precauţie, au murdărit cu noroi numărul de înmatriculare din spate, apoi au mers pe jos până în dreptul ruinei. Victor înainta cu inima strânsă, revenindu-şi abia după ce a văzut plasa murdară agăţată la locul ei. Şi-a înfrânat cu greu imboldul de a merge s-o verifice.

Prin partea dinspre bulevard a construcţiei neterminate se ajungea la etaj urcând pe o rampă netedă, care ar fi fost în mod normal o scară dacă abandonarea clădirii n-ar fi întrerupt construcţia treptelor. Au urcat sus, iar Victor l-a dus pe Mişu lângă o grămadă de nisip aproape pietrificat.

– Aici o să stai tu. Noi o să fim acolo. Şi i-a arătat toneta de ziare. Aşa că ai grijă să nu te poată vedea nimeni din direcţia aia! Acum îţi pui telefonul pe vibraţii şi nu te mişti de aici până nu te sun eu. În momentul în care te sun, o iei la fugă spre maşină şi te învârţi cu ea prin tot oraşul, până te convingi că nu te

urmăreşte nimeni. Îmi dai un telefon abia când eşti sigur că nu se ţine nimeni după tine.

– La ce oră trebuie să vină ăia?

– La cinci şi jumătate, îi aduc eu.

– Aoleu, păi mai e o oră! Eu stau aici, pe întuneric?

– Ţi-e urât? Eu am stat pe întuneric două luni din cauza ta.

Mişu a înghiţit în sec şi n-a mai comentat. Cu trei ani în urmă scăpase de închisoare doar pentru că Victor luase toată vina asupra sa când fusese prins în apartamentul unui om de afaceri. Intrase să fure banii din seif, după asigurările lui Mişu că apartamentul n-are alarmă. Au aflat mai târziu că alarma fusese montată chiar în după-amiaza dinaintea spargerii. Ar fi căpătat o pedeapsă mai mică dacă şi-ar fi trădat complicele, însă Victor preferase să-l facă scăpat pe prietenul său. Mişu îi era dator pentru asta şi n-avea de gând să-şi uite datoria. Şi-a setat telefonul pe vibraţii şi n-a mai zis nimic.

Victor a plecat spre locul de întâlnire, unde l-a găsit pe Petreanu aşteptând deja lângă un Opel albastru. În maşină nu mai era nimeni, însă tot nu i-a plăcut că individul venise cu maşina. A mers şi l-a acostat fără introducere:

– Mergem pe jos, e aproape.

Petreanu n-a părut surprins.

– Stai să-mi iau camera de filmat!

A deschis portbagajul şi a scos un aparat de filmat imens, similar celor folosite de cameramanii profesionişti. Numai obiectivul avea aproape jumătate de metru. Văzându-l, Victor a întrebat intrigat:

– Ce faci, domnule, crezi că filmăm cocoşul de munte la el acasă!?

– Pe întunericul ăsta trebuie să am obiectiv cu diafragmă mare, altfel nu iese nimic pe film. Dacă mă chemai pe lumină, puteam să filmez şi cu telefonul.

Dintr-o dată, lui Victor nu i-a mai plăcut deloc slăbănogul, părea că ştie cam prea bine ce face. A început să pună la îndoială eficienţa precauţiilor pe care le

luase el şi care i se păruseră suficiente până atunci. Oare aparatul acela imens putea numai să filmeze sau mai făcea şi altceva? Şi-a impus să fie foarte atent la ceea ce va face Petreanu cu camera de filmat.

Au plecat pe jos, iar după zece minute celălalt dădea semne de oboseală. Probabil camera de filmat era destul de grea. L-a auzit reproşându-i printre gâfâituri:

– Ziceai că e aproape.

– Mai sunt două sute de metri.

Victor a preferat să ocolească şi să-l ducă prin gangul prin care-l urmărise prima dată pe profesor, nu voia ca Petreanu să vadă maşina lui Mişu. Afară se luminase bine când au ajuns la toneta de ziare. Victor a aruncat o privire scurtă către etajul clădirii, însă din locul în care se opriseră nu se vedea decât vârful grămezii de nisip. „Sper să fie Mişu la postul lui.”. S-a uitat apoi spre parter şi a realizat că de acolo, de lângă tonetă, plasa cu aparatul nu se observa, fiind mascată de un stâlp din beton. „Poate-i mai bine aşa. Cine ştie ce face ăsta cu aparatul lui de filmat?”. Petreanu s-a oprit şi el şi a privit atent în toate părţile, apoi a întrebat:

– Acum ce facem?

– Acum îndrepţi camera spre parterul clădirii de colo şi începi să filmezi. În momentul acela, eu îl avertizez pe cel care vinde aparatul, iar el o să-ţi facă demonstraţia.

– El unde e?

– Nu contează unde e, după ce-l anunţ, va fi acolo unde trebuie.

Cameramanul de ocazie a insistat, argumentându-şi curiozitatea:

– Ar fi bine să ştiu unde e, altfel sunt nevoit să iau un cadru prea larg şi n-o să se mai distingă nimic pe film.

– O să ţină dispozitivul pornit câteva secunde, ai timp să focalizezi cum vrei.

Petreanu era deja cu camera pe umăr. După ce a pornit-o şi a mai făcut câteva setări, a început să filmeze şi a rostit peste umăr, răsucindu-şi capul doar pe jumătate:

– Poţi să-l anunţi, eu sunt gata.

Victor s-a prefăcut că face semn cuiva, ridicând de trei ori mâna stângă deasupra capului. În acelaşi timp, cu mâna dreaptă a apăsat butonul soneriei fără fir. În momentul în care a apărut pata de întuneric, l-a văzut pe slăbănog cum se uită cu o faţă nedumerită, când prin ocular, când peste camera de filmat, direct spre pata neagră apărută în mod neverosimil. După ce emisfera de întuneric a dispărut, Victor a remarcat că Petreanu vrea să traverseze fără a se opri din filmat. A scos telefonul şi a apăsat butonul de apelare rapidă alocat lui Mişu. Imediat, l-a văzut pe Mişu cum ţâşneşte de după grămada de nisip, apoi l-a observat pe slăbănog cum îndreaptă camera spre fugar, însă, pentru că se aştepta la asta, Victor i-a pus mâna pe obiectiv.

– Nu, tăticu', nu aşa ne-a fost vorba. Demonstraţia s-a terminat, nu mai ai ce filma. Şi a tras de obiectiv, îndreptându-l în jos şi împiedicându-l pe celălalt să mai filmeze.

Piticania, cu o forţă nebănuită, i-a secerat picioarele şi, renunţând la filmat, dar fără să lase camera din mână, a luat-o la goană după Mişu, care dăduse deja colţul în bulevard. Când a auzit motorul ambalat şi scrâşnetul roţilor pe asfalt, Victor a ştiut că deocamdată totul decurge conform planului său. Slăbănogul n-ajunsese încă la colţul străzii. Urmărindu-l în continuare cum aleargă cu camera în mână, Victor s-a ridicat de jos, a traversat rapid străduţa şi a intrat în clădirea părăsită. A recuperat aparatul, apoi a ieşit pe partea cealaltă a clădirii, făcându-şi loc printre bălăriile de la marginea terenului viran. A traversat terenul în diagonală, ocolind câteva grămezi de moloz şi o parcelă de urzici, intrând apoi printre două garduri, pe un drumeag care ieşea în stradă. Ajuns în stradă, a privit înapoi, a văzut că nu vine nimeni după el şi a revenit la un mers liniştit, de om care-şi face plimbarea de dimineaţă. Feţei îngrijorate de până atunci i-a luat locul un zâmbet mulţumit. Totul decursese aşa cum se aşteptase.

Pe la şapte şi jumătate l-a sunat Mişu:

– Cum e, i-ai păgubit?

– E bine totul. Partea ta e două sute, dar întâi trebuie să vând marfa.

– Două sute de euro?

– Nu. Verzişori.

– A, e bine şi aşa! Da' ştiu că-ţi erau datori, nu glumă!

– Mişule, ar fi bine să stai ascuns câteva zile.

– Bine, mă! Nu-ţi fă griji, că nu mi-au văzut nici tălpile de la pantofi.

– Te cred, dar ştii tu! Paza bună…

– Stai liniştit! Bag maşina în garaj şi două zile mă uit la televizor.

Victor nu-i spusese lui Mişu despre ce-i vorba, iar acum îi părea rău că-l băgase în treaba asta. Ţinea la el şi n-ar fi vrut să păţească ceva. Abia astăzi văzuse că slăbănogul e un profesionist, iar asta-l convingea de pericolul ce plutea în jurul întregii afaceri. Şi acum îl dureau picioarele sub genunchi, unde primise lovitura lui Petreanu. Şi-a dat seama că nu e indicat să mai ţină aparatul la el, măcar o vreme. S-a dus pe malul canalului, unde era un buncăr vechi, nemţesc, în care-şi ascundea ţigările când era elev. A îndepărtat cărămida care masca încă scobitura din perete şi a pus aparatul împreună cu ochelarii înăuntru. Ascunzătoarea asta n-o mai cunoştea decât un vecin din copilărie, care era plecat din ţară de opt ani şi despre care se spunea c-ar fi murit prin Franţa.

S-a întors acasă liniştit, acum nu mai avea altceva de făcut decât s-aştepte oferta lui Petreanu. Îi părea bine că slăbănogul îşi dăduse arama pe faţă. Asta-l îndreptăţea pe el să-şi impună condiţiile de acum înainte, celălalt nu mai putea să comenteze. Victor se simţea foarte pregătit să negocieze la sânge, nu mai era hoţul mărunt şi grăbit de anul trecut. Învăţase să aibă răbdare.

***

Pentru cineva care intra în pub şi îi vedea din spate, cei doi ar fi putut să pară gemeni. Amândoi aveau aceeaşi înălţime, acelaşi spate atletic terminat cu câte o ceafă groasă, aceeaşi tunsoare de boxeri şi aceeaşi îmbrăcăminte: pantaloni crem şi cămăşi albe cu mânecă scurtă. Din faţă nu mai semănau defel. Unul era tânăr, avea un bronz proaspăt, figură elegantă şi un zâmbet jovial, iar celălalt părea să aibă puţin peste cincizeci de ani, avea faţa turtită ca a unui buldog şi un rictus ce

te făcea să presupui că strânge o felie de lămâie între dinţi. Îşi spuneau Jim şi John, însă fiecare dintre ei ştia că numele celuilalt e altul. Amândoi păreau plictisiţi de discuţia pe care o purtau, lăsând impresia că abia aşteaptă să plece. Veniseră pe rând: întâi Jim, frumosul, apoi, la numai câteva minute, cel cu faţa strivită. Lăsaseră impresia că s-au întâlnit întâmplător şi se salutaseră cordial, ca două cunoştinţe vechi:

– Hello, Jim!

– Hello, John! Ce mai faci? Cu ce ocazie pe la Londra?

– Afaceri, ca de obicei. Au trecut vremurile în care călătoream de plăcere.

Privindu-i faţa acră, nu te puteai abţine să te întrebi ce anume i-ar fi făcut vreodată plăcere? Au mai continuat câteva minute cu politeţurile. Stăteau amândoi la bar, pe singurele scaune rotative aşezate în partea dreaptă a tejghelei. În cealaltă parte, cea din dreptul uşii, veneau din când în când clienţi care comandau şi apoi se retrăgeau la câte o masă.

Cei doi vorbeau o engleză corectă, deşi păstra fiecare accentul altei limbi. La John se simţea rusa vorbită prea multă vreme ca mai să poată scăpa vreodată de ea, iar Jim avea ceva rupt în modul de exprimare, ceva ce te ducea cu gândul la o limbă scandinavă. După câteva minute de discuţii aparent amicale, au început să vorbească mai încet, întrerupându-şi conversaţia când venea cineva la bar sau când ajungea barmanul în dreptul lor să ia vreo sticlă de pe raft. Jim a fost cel care a schimbat subiectul conversaţiei:

– Am văzut filmarea pe care mi-ai trimis-o, dar calitatea e prea slabă şi nu se poate face o analiză concludentă a fenomenului.

– Nu ţi-am trimis-o pentru analiză, ci ca să vezi ce am de vânzare. Dacă eşti interesat şi stabilim un preţ, o să primeşti filmarea originală, unde poţi distinge şi termenul de expirare al sticlelor goale de pe jos.

– Nu intenţionez să discut despre bani până nu ştiu pe ce ar trebui să-i dau. Putem face o ofertă numai după ce analizăm filmul original. Trebuie să ne convingem că filmul nu e măsluit sau că nu s-a folosit vreun trucaj la filmare. Cu un calculator şi ceva practică în domeniu, orice puşti poate realiza un filmuleţ plauzibil la prima vedere.

– Filmul e autentic, filmarea n-am primit-o de la altcineva, a fost făcută acum două zile de omul meu. Şi nu e vorba de niciun trucaj, cel care a făcut filmarea a studiat terenul imediat după demonstraţie şi n-a găsit urma niciunui truc.

– Vrei să spui că individul care a făcut demonstraţia n-a fost acolo? A proiectat raza aceea de întuneric de undeva de la distanţă?

– Ba da, a fost acolo, dar…

John s-a oprit fără să-şi mai termine fraza. Spusese mai mult decât ar fi fost cazul s-o facă, celălalt părea mai abil în arta vorbirii. Iar el fusese avertizat că trebuie să obţină doar o ofertă de principiu, o ofertă care să constituie un punct în plus în faţa celuilalt cumpărător, cel cu care intenţionau de fapt să negocieze.

– Uite ce e! Avem de vânzare exact ce ai văzut pe film. Dovada o vom face înainte să vă cerem banii, dar trebuie să ştim în ce măsură sunteţi dispuşi să plătiţi, n-avem timp de pierdut cu cine nu-şi permite să finalizeze o negociere de asemenea anvergură.

– Despre ce sumă e vorba?

– O sută de milioane.

– N-am libertatea să negociez la o asemenea valoare şi te asigur că n-o va face nici altcineva, fără informaţii suplimentare. În afacerea asta sunt în joc prea multe necunoscute şi prea puţine certitudini. Fenomenul acesta e produs de un dispozitiv portabil sau de o instalaţie netransportabilă, consumă un watt sau un terawatt, poţi sta în mijlocul petei de întuneric sau razele acelea sunt radioactive? Filmarea originală ar putea răspunde măcar unora dintre aceste întrebări.

John ar fi putut să-i spună că nu poate fi prea mare din moment ce un singur individ a făcut demonstraţia, iar apoi a fugit cu dispozitivul la el fără să-l mai poată ajunge cineva din urmă. Însă nu voia să mai spună ceva din care celălalt să facă noi deducţii. Dacă şeful va decide, atunci îi va da filmarea originală, cea pe care o primiseră deja din România. Lui Jim îi dăduse copia făcută de către omul lor de la Bucureşti, pe care acesta le-o trimisese cu două zile în urmă, imediat după demonstraţie.

Deocamdată nu mai era nimic de făcut, negocierea se lovise de piedici peste care cei doi n-aveau dezlegare să treacă. S-au salutat la fel de cordial ca la

începutul discuţiei şi au plecat, fiecare în altă direcţie, pierzându-se repede pe străduţele ce păstrau încă aerul Londrei Victoriene. După cinci minute, amândoi vorbeau aprins la telefoanele mobile.

***

În Langley, Virginia, un soare puternic transformase dupăamiaza într-un cuptor infernal. Ziua toridă părea că oprise timpul, lipsa oricărei mişcări sugerând că te afli în mijlocul unei scene cu recuzită de mucava, al unei fotografii tridimensionale lipsite de viaţă. Nici măcar un fir de iarbă sau frunza vreunui copac nu clintea sub o cât de mică adiere. Toate astea erau însă valabile numai afară, sub arşiţa insuportabilă; în sediul CIA, cursul zilei se derula normal.

În partea de nord a clădirii, într-o încăpere largă, lipsită de ferestre şi fără nicio legătură cu canicula de afară, lumina ambientală era alcătuită numai din strălucirea unor monitoare imense care acopereau în întregime pereţii. În dreptul monitoarelor stăteau, la câteva panouri de comandă, operatori care modelau cu îndemânare imaginile din faţa lor, folosindu-se de zoom-uri, filtre de culoare, convertoare de imagini, amplificatoare de rezoluţie, instrumente de decupat şi lipit, toate de natură digitală, desigur.

În mijlocul încăperii, stând în picioare, discutau doi indivizi cu vârste respectabile, amândoi îmbrăcaţi în civil, însă cu atitudini milităroase. Toată scena părea desprinsă dintr-un film de spionaj, lipsind doar tipa cu corp de supermodel, care se fâţâie tot timpul filmului pe lângă personajele principale, fără să aibă ceva de făcut, şi care la final este salvată cu mari eforturi din mâinile personajului rău de către personajul bun.

Cei doi, văduviţi fiind de prezenţa superbului exemplar feminin, se dovedeau a fi ancoraţi cât se poate de adânc în viaţa reală şi purtau o discuţie care demonstra că cea mai puternică ţară din lume îşi întinde sfera de interes mult peste propriile graniţe. Cu atât mai mult în cazul noilor descoperiri, pentru care prezenţa concurenţei constituie întotdeauna un certificat de calitate.

– Trebuie să procurăm cât mai repede filmarea originală, cea pe care mi-ai adus-o nu poate demonstra veridicitatea fenomenului.

Pe toate monitoarele răspândite de jur împrejur se vedeau frame-uri sau fracţiuni de frame-uri din filmarea cu producerea petei de întuneric, filmare

primită de către agentul lor din Londra de la cei care voiau să vândă. Analiza filmării dura, neîntrerupt, de peste douăzeci şi patru de ore, de când o primiseră şi căpătaseră certitudinea că merită studiată atent.

– Avem deja informaţii care ne confirmă că nu-i vorba de o cacealma, prin urmare nu asta trebuie să ne preocupe în momentul de faţă. Important e să găsim urgent sursa filmării şi, prin ea, invenţia în sine. Aţi reuşit să stabiliţi coordonatele locului în care s-a făcut demonstraţia?

– Nu chiar. Filmul e prea scurt, rezoluţia prea mică, iar aparatul de filmat a rămas tot timpul în aceeaşi poziţie, furnizându-ne, practic, un singur cadru. Filmul primit de noi a fost făcut cu telefonul mobil de pe un monitor pe care presupun că rula filmarea originală. Pe perioada apariţiei petei de întuneric, în centrul monitorului se reflectă imaginea unui televizor din cameră, unde am surprins o secvenţă din filmul „Marea evadare”. După frecvenţa cadrelor, am dedus că emisiunea a fost difuzată în sistem PAL. Asta restrânge destul de mult aria de căutare. Dacă ţinem cont şi de arhitectura ruinei clădirii din filmare, cred că e vorba de o ţară est-europeană, probabil România sau una dintre componentele fostei Iugoslavii. În timpul apariţiei reflexiei, pe ecranul televizorului nu se distinge nicio siglă şi nu apare nicio subtitrare. Am studiat programele televiziunilor din ţările respective pe ultima săptămână, însă, din păcate, filmul acesta a fost difuzat şi în Croaţia, şi în Serbia, şi în România. De ce crezi că nu e o cacealma?

– Cel care l-a contactat pe agentul nostru e membru într-o structură paramilitară al cărei şef a luat ieri legătura cu conducătorul unei grupări arabe, grupare susţinută financiar de trei dintre cei mai puternici decidenţi ai preţului petrolului. Condiţiile în care s-au întâlnit lasă să se întrevadă premisele unei negocieri de anvergură şi ar fi o coincidenţă prea mare să nu discute chiar despre noua lor achiziţie. Nu s-ar aventura într-o astfel de negociere dacă n-ar avea de vânzare ceva foarte serios.

– Deci, chiar au dispozitivul care produce fenomenul filmat?

– Nu încă. Cel care ne-a dat filmul nu ştie nici cum arată, nici cât de mare, nici cât de puternic e dispozitivul care produce fenomenul respectiv, deşi susţine că filmarea a fost realizată de către omul lor. Nu înţeleg cum au putut să

realizeze filmul şi să le scape totuşi vânzătorul! Vreau să mă anunţi de îndată ce vei mai scoate ceva din imaginile astea.

– Mă îndoiesc că mai putem face ceva, băieţii mei au stors-o ca pe o lămâie. Ar fi indicat să te axezi pe procurarea filmării originale.

– Nu cred c-o vom putea obţine încă. Probabil vor pretinde s-o plătim separat şi o vom face, indiferent de preţ, însă nu cred că se vor grăbi, din moment ce au făcut filmarea doar de trei zile. Dacă asta-i tot ce au deocamdată, nu vor fi dispuşi să ne dea originalul până nu vor intra în posesia obiectului vânzării.

– De unde ştii că au făcut filmarea acum trei zile?

– Aşa a afirmat omul lor de la Londra, într-un context în care n-avea niciun interes să mintă.

– Atunci nu poate fi vorba decât de România, un post de televiziune românesc a avut în program „Marea evadare" alaltăieri seară, pe când în Croaţia şi Serbia l-au difuzat abia cu cinci zile în urmă.

Pe faţa celuilalt s-a ivit un zâmbet de satisfacţie. Era prima informaţie demnă de luat în seamă, primul amănunt important.

– În cazul acesta, avem deja un punct de plecare. Ştiu cine-i omul lor din România. Trebuie să-l supraveghem şi să aflăm dacă lucrează singur sau mai sunt implicaţi şi alţii. Mă duc să-i pun la treabă pe cei din Bucureşti, tu vezi dacă mai poţi scoate ceva de aici. Şi a arătat cu bărbia spre monitoarele de pe pereţi, după care a părăsit grăbit încăperea.

Celălalt a rămas pe gânduri câteva clipe, apoi s-a îndreptat către operatorii din faţa ecranelor. Era în continuare convins că aflaseră tot ce se putea afla din filmuleţul primit. Ar fi fost cu totul altceva să aibă la dispoziţie filmul original. Cu toate astea, analiza materialului va continua susţinut. Se întâmplă des ca amănunte trecute cu vederea de mulţi observatori să dezvăluie până la urmă informaţii edificatoare.

***

Mărunţelul se plimba nervos prin spatele biroului, gesticulând agitat şi vorbind pe un ton agresiv, fără să-i pese că individul din faţa lui era de două ori

mai mare decât el. Părea obişnuit să dea ordine, iar gorila cu care vorbea lăsa impresia că e făcută să le asculte.

– Ţi-am cerut să obţii un preţ orientativ, era vorba de un acord de principiu, nu ţi-am pretins să semnezi un contract, iar tu vii şi-mi spui că individul te-a dus de nas şi nu s-a angajat cu absolut nimic?

– Îmi pare rău, domnule, mi-a cerut amănunte pe care am considerat că nu e bine să i le dau până nu intrăm în posesia dispozitivului. Dacă le dăm filmarea originală, e posibil să treacă peste noi şi să meargă direct la sursă. Cu tehnica lor, există riscul să afle de pe film tot ce-i interesează.

Mărunţelul, deşi nu părea în vârstă, fusese colonel de securitate în fosta RDG şi ştia bine la ce nivel a ajuns tehnica actuală. Era conştient că dreptatea e de partea celuilalt, însă era prea furios ca să-i mai pese de justeţea argumentelor lui. La rândul său, colonelul negociase cu arabul toată ziua şi nu obţinuse nici el vreo ofertă, nici măcar una de principiu, aşa cum îi pretindea malacului din faţa biroului. El fusese mult mai generos în timpul negocierii şi-i arătase celuilalt filmarea originală, cu speranţa că-l va impresiona, însă, în afara unei reacţii de uimire nemascată, nu primise nimic concret: nu se rostise nicio sumă, nu se făcuse nicio promisiune. Iar asta era partea bună. Partea rea, partea cu adevărat dramatică a negocierii era afirmaţia pe care o făcuse arabul la sfârşitul discuţiei: „Întunericul nu omoară pe nimeni, domnule Wolfrick!”. Remarca dădea de înţeles că el, liderul unei formaţiuni teroriste menite să ucidă, nu era interesat de o asemenea achiziţie şi rupea punţile unei viitoare negocieri pe tema asta. Colonelul Wolfrick se bazase prea mult pe clientul arab şi nu mai luase în calcul altă variantă, iar acum îşi muşca buzele. Mai avea o mulţime de posibili clienţi, însă eşecul acesta va ajunge la urechile tuturor, iar la următoarea negociere preţul de pornire va fi mult mai mic.

Acordul de principiu, pe care sperase să-l obţină omul său de la agentul CIA căruia îi făcuse oferta, era menit iniţial să aibă valoare de argument în negocierea cu partenerul arab. Acum, după ce arabul se arătase dezinteresat, o eventuală ofertă a americanilor ar fi fost binevenită, ar fi reprezentat o alternativă de luat în seamă, chiar dac-ar fi fost mai riscantă şi mai puţin valoroasă. Lipsa de interes a celor mai importanţi doi posibili clienţi îl făcea pe Wolfrick să se întrebe dacă nu cumva supraevaluase invenţia pe care spera s-o procure din România. În condiţiile nou apărute era nevoit să facă o selecţie mult mai atentă în vederea

alegerii următorului client pe care să-l contacteze, iar înainte de asta vedea necesară o reevaluare valorică a obiectului pus în vânzare. Evaluare cu atât mai dificilă cu cât trebuia făcută în lipsa obiectului respectiv, caracteristică specifică tipului de comerţ practicat de Wolfrick.

Dar la toate astea n-avea rost să se gândească acum, deocamdată trebuia să rezolve cealaltă problemă pentru asta-şi chemase subalternul, pe John Lewitt. Şi-a impus să-şi stăpânească nervozitatea provocată de eşecul negocierii sale cu arabul şi amplificată de vestea că nici negocierea cu americanii nu dusese la vreun rezultat. Oricine va fi cel care va cumpăra, era esenţial să se preocupe deocamdată ca el să aibă ce vinde. Pentru asta era necesară supervizarea tranzacţiei care urma să aibă loc la Bucureşti. Pe un ton mai calm, făcând eforturi vizibile să se stăpânească, Wolfrick s-a adresat celui din faţa sa:

– Am vorbit cu Petreanu, i-am dat mână liberă să obţină invenţia prin orice mijloace. Are la dispoziţie jumătate de milion de dolari, dar, la cât e de lacom, s-ar putea să nu-i folosească şi să rateze tranzacţia încercând să obţină dispozitivul gratis, pentru a păstra el toţi banii. Deseară pleci în România şi te asiguri că nu face vreo prostie. Vreau neapărat dispozitivul, cu bani sau fără bani. Şi repede, să nu ne trezim cu concurenţa pe cap.

– Şi cu românul ce facem?

– Vrei să spui: cu românii! Se pare că vânzătorul nu e decât un intermediar. Inventatorul e un altul, căruia nu-i ştim încă identitatea, dar trebuie să i-o aflăm. Îi elimini pe amândoi, pe vânzător şi pe inventator, însă numai după ce afli cine mai ştie despre asta. Te vei asigura că nu mai rămâne nimeni care să poată vinde altcuiva.

– Şi Petreanu?

Colonelul şi-a dus mâna la tâmplă, unde o apăsare interioară îi amintea că nu dormise de peste patruzeci de ore. Agentul său din România era un individ antipatic, la care avusese intenţia să renunţe de mai mult timp. Îl racolase când acesta făcea parte dintr-un serviciu de pază a ambasadelor, atunci părea o achiziţie bună. Începuse să-l plătească periodic, cerându-i în schimb mici informaţii de care nici nu se folosise. Serviciul de pază se desfiinţase la scurt timp, iar românul continua să ceară bani fără să mai aibă ce oferi în schimb.

Curând, Wolfrick constatase că individul nu-şi mai caută de lucru, mulţumindu-se să trăiască din banii primiţi ca pe o sinecură, şi nu erau şanse să-l mai poată folosi vreodată la ceva. Tocmai se hotărâse să-l scoată de la plată, când celălalt venise pe neaşteptate cu filmarea asta care-l spăla de toate păcatele. Colonelul era însă un om pragmatic, ştia că de data asta fusese vorba de o întâmplare care n-o să se mai repete şi că de acum înainte Petreanu se va considera mai îndreptăţit decât oricând să ceară bani fără să mai facă ceva pentru ei.

– După ce finalizăm afacerea, nu mai avem nevoie nici de el.

– Am înţeles.

– Ai grijă ce faci! Trebuie să fim singurii beneficiari ai dispozitivului, altfel n-are nicio valoare.

– Am înţeles, domnule! Şi John Lewitt dădu să ia poziţie de drepţi, dar se opri în ultimul moment: „Ce dracu, doar nu mai sunt în armată.”. Salută scurt, aproape ca un civil, apoi ieşi din încăpere.

Va urma…

ESEU

H.P. Lovecraft sau evadarea în fantasmatic (de Marcel Gherman)

În toate timpurile oamenii au manifestat o adevărată obsesie pentru transgresarea frontierei dintre realitate şi imaginar şi pentru evadarea în lumi fantastice, aflându-şi împlinirea într-o fantezie, ca un ultim refugiu în faţa suferinţelor vieţii. Adesea această atitudine se poate transforma chiar într-o formă de respingere a realităţii. Cu siguranţă, miturile şi legendele cele mai incredibile pe care şi le povesteau cu atâta pasiune strămoşii de toate rasele şi neamurile îşi au o raţiune în natura umană. Există o adevărată magie a poveştilor, al cărei secret fusese cunoscut de cei de demult, o vrajă a iluziei care în anumite condiţii poate acţiona asupra realităţii, metamorfozând-o în mod spectaculos. Mai târziu, literatura şi-a făcut o profesiune de credinţă din explorarea imaginarului.

Scriitorul Howard Phillips Lovecraft (1890-1937) a fost unul dintre cei mai activi exponenţi ai „luptei împotriva realităţii”. Într-unul dintre eseurile sale, Lovecraft şi-a afirmat angajamentul de a se opune legilor naturii, ca veritabilă sursă a suferinţei umane, prin puterea imaginaţiei. Peste decenii, Michel Houellebecq, care a avut şi el parte de un destin dramatic, va semna o biografie a lui H.P. Lovecraft, pe care o va intitula Împotriva lumii, împotriva vieţii.

Lovecraft a fost unul dintre cei mai influenţi scriitori americani. Povestirile sale fantastice şi de groază au inspirat sute de prozatori, un exemplu celebru fiind cel al lui Jorge Luis Borges, care i-a dedicat schiţa There are more things, iar pentru Ray Bradbury şi Stephen King acestea au constituit lectura preferată în adolescenţă. Creaţia lui H.P. Lovecraft a avut un impact imens asupra cinematografiei, prin superproducţiile unor regizori precum John Carpenter, David Lynch sau Ridley Scott, asupra artei plastice (H.R. Giger), asupra muzicii

(în genurile black metal, industrial şi dark ambient) şi asupra industriei jocurilor de computer (Dark Seed, Alone in the Dark, Resident Evil, Silent Hill).

În România, proza lui H.P. Lovecraft este cunoscută şi apreciată, ceea ce nu se poate spune despre mediul literar basarabean, în care el rămâne încă un nume care nu spune mare lucru. Aş dori să profit de ocazie pentru a-i încuraja pe cititorii autohtoni să descopere opera literară a acestui autor original, prin intermediul versiunilor pe Internet disponibile în engleză, care, conform legislaţiei Statelor Unite şi a Uniunii Europene, fac parte din Domeniul Public şi sunt accesibile gratuit. Au existat şi o serie de traduceri în română ale cărţilor sale, printre care şi romanul Munţii nebuniei, apărut recent la Editura Millennium.

S-a născut în localitatea Providence, Rhode Island. Atunci când avea trei ani, tatăl său, un comis-voiajor, a suferit un atac nervos şi a fost internat într-un azil psihiatric, unde avea să moară în urma unei afecţiuni renale. Mai târziu, mama sa a fost închisă şi ea într-un azil, unde a decedat în timpul unei intervenţii chirurgicale nereuşite. Ajuns la maturitate, scriitorul s-a confruntat cu mari dificultăţi financiare, unicul său venit fiind micile onorarii pe care le primea pentru povestirile publicate în reviste SF pulp.

Pe parcursul vieţii sale, s-a dedicat scrisului cu o pasiune furibundă, ca şi cum ar fi încercat astfel să se opună sorţii. Prozele sale sunt dominate de tema alienării, anxietăţii şi ororii în faţa necunoscutului. L-au inspirat poveştile gotice pe care i le spunea în copilărie unchiul său şi, mai târziu, opera lui Edgar Poe şi povestirile fantastice de inspiraţie onirică ale Lordului Dunsany. A întreţinut o corespondenţă activă cu mulţi alţi scriitori şi a contribuit la formarea unui întreg curent literar ce a marcat profund cultura americană contemporană. Printre prietenii săi literari s-a numărat şi Robert E. Howard, autorul romanelor despre Conan Barbarul, care avea să se sinucidă după ce a aflat că mama sa suferea de o boală incurabilă. H.P. Lovecraft a plecat din viaţă la vârsta de 47 ani, din cauza unui cancer şi a inaniţiei.

Probabil cea mai cunoscută nuvelă a lui H.P. Lovecraft este Call of Cthulhu (Chemarea lui Cthulhu), despre un monstru antediluvian, simbol al răului absolut, a cărui resuscitare aduce sfârşitul lumii. Unicul său roman, At The Mountains of Madness (Munţii nebuniei), scris sub forma unui jurnal fictiv, descrie o expediţie antropologică în Antarctida, care conduce la descoperirea

urmelor unei vechi civilizaţii extraterestre, ale cărei specimene aveau aspectul unor stele de mare. Acţiunea romanului continuă într-un oraş halucinant construit cu milioane de ani în urmă, unde membrii expediţiei află istoria tristă a acestei rase străine. Dintre cei doi oameni de ştiinţă care rămân teferi în final, unul reuşeşte să se întoarcă în lumea civilizată, pentru a-i avertiza pe viitorii călători, în schimb celălalt păşeşte dincolo de marele prag şi ajunge captiv într-un tărâm al haosului şi nebuniei neţărmuite.

În nuvela The Dunwich Horror (Groaza din Dunwich), un alt rău străvechi este readus la lumină în orăşelul Dunwich, dar lumea este salvată în ultimul moment de nişte savanţi de la aşa-numitul Institut Miskatonic, o organizaţie fictivă imaginată de Lovecraft. În Colour Out Of Space (Culoarea ivită din spaţiu), un parazit extraterestru este adus pe Pământ împreună cu un meteorit.

Povestirea Beyond The Wall of Sleep (Dincolo de zidul somnului) are ca protagonist o persoană alienată care în delirul ei se închipuie un erou cu puteri supranaturale, implicat într-o luptă disperată cu antipodul său. Iar personajul din Polaris visează un vis pe câteva nivele, pe unul dintre ele acesta fiind salvatorul unui tărâm de basm ameninţat de o invazie.

Naratorul povestirii The White Ship (Corabia albă) descrie o călătorie simbolică spre frontierele imaginaţiei, la bordul unei nave, curmată în momentul când aceasta se prăbuşeşte în prăpastia de la marginea lumii. În Nyathotep, personajul omonim reprezintă un simbol al progresului ştiinţific privit ca un fenomen apocaliptic. Exploratorul din The Nameless City (Oraşul fără nume) descinde în subteranele unei necropole pierdute în inima deşertului, care aparţinuse unor oameni-reptile şi se cufundă fără cale de întoarcere în infern. Şi în sfârşit, povestirea The Music of Erich Zann înfăţişează un compozitor care creează o muzică vrăjită. Fereastra mansardei sale se deschide spre o altă lume.

Aş dori să închei cu o remarcă specială. Proza lui H.P. Lovecraft care îmi place cel mai mult este intitulată Azathoth şi are în centru un om „care locuia într-un oraş cu ziduri înalte, unde domnea o penumbră sterilă”, într-un ev când „lumea a îmbătrânit şi puterea de a se minuna a părăsit minţile oamenilor”, iar „speranţele copilăreşti s-au pierdut pentru totdeauna”. Într-o seară, în odaia sa au pătruns „curenţi sălbatici de miez-de-noapte violet”, iar apoi el se trezi „pe un ţărm de mare îmbibat cu parfumuri de lotuşi şi luminat de cameliile purpurii ale stelelor…”

RECENZII

„Adnana” de Florentin Haidamac
(de Teodora Matei)

Un pilot de elită, participant la numeroase misiuni încheiate cu succes, primeşte o nouă provocare: o călătorie pe cea mai performantă navă, în căutare de resurse pe Adnana, o planetă asemănătoare Terrei. Ia cu el un medalion nedeclarat, neînregistrat, găsit pe o stea pustie.

Pentru populaţia flămândă şi bolnavă de pe Pământ, Adnana poate fi o soluţie a tuturor problemelor sau un vis imposibil de atins. Pentru echipaj, e o stea misterioasă cu atmosfera de culoarea smaraldului. Odată ajunşi la sol, căpitanul se desprinde de lotul oamenilor de ştiinţă, împreună cu secundul şi câţiva din personalul tehnic. Încearcă să dezlege misterul planetei cu ape pure, cu peisaje feerice, însă aparent lipsite de vieţuitoare. O sarcină în plus pentru el e stabilirea legăturii dintre formele de energie de pe Adnana şi medalionul ce-şi schimbă culoarea, chiar temperatura.

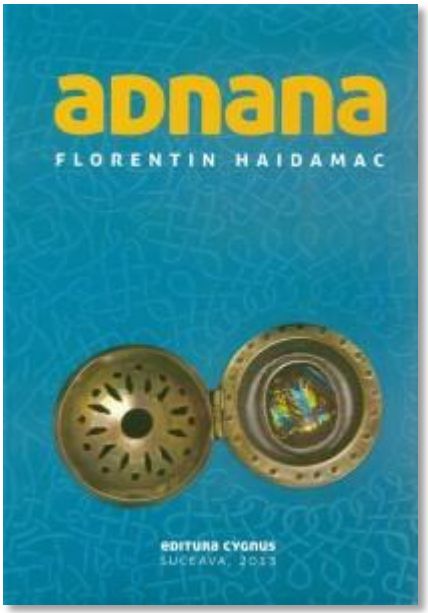

Funcţionând ca un receptor, bijuteria realizează conexiunea dintre gazdele, ostile colonizării, şi pilot. Acestuia îi revine sarcina de a-şi preveni semenii şi a-i convinge să renunţe la planurile salvării Terrei cu preţul secătuirii de resurse a stelei nou-descoperite.

Asta-i povestea pe scurt. De fapt, energia ce contactează povestitorul ia forma unei femei frumoase căreia pilotul îi dă chiar numele planetei; dialogul nu e cel

dintre o inteligenţă superioară şi un biet muritor, e un târg: cunoaştere contra emoţii. Făcând parte din grupul Creatorilor, Adnana oferă o lecţie de percepţie a noţiunii de supravieţuire, arătându-i diferenţa dintre conceptul la scară mică, umană, şi cel la scară universală.

Încă de la prima lectură am simţit autorul în spatele personajului: aceeaşi atitudine de luptător în linia-ntâi, aceeaşi revoltă faţă de cei ce-şi dau doar cu părerea. De ce-a apărut a doua lectură? Am auzit că s-ar scrie o continuare; ar fi bine să am acţiunea şi personajele proaspete în minte.

Ce a adus nou: prezentarea Creatorilor ca fiinţe / energii locuind o planetă anume, deţinând controlul asupra evoluţiilor diverselor rase, îndepărtând astfel ideea creaţiei de cea a divinităţii; posibilitatea adaptării organismului uman la condiţii diferite de mediu, oferindu-i posibilitatea deplasării în spaţiu fără a mai face apel la tehnologie; inversarea facilă a rolurilor între salvator şi salvat, bazată pe legea echilibrului; pilotul nu are nume, povestea lui poate fi a oricărui pământean, ceea ce m-ar conduce la concluzia că salvarea unei rase poate depinde de un singur individ .

Cu ce am rămas: „E o feerie. Cerul devine albastru intens, iar totul parcă prinde viaţă. În minte îmi sună o mulţime de armonii. Parcă toţi ar fi încercat să rezoneze cu mine. Mă înconjoară o mulţime de particule şi simt cum mă contopesc cu ele. E ceva magic. E strigătul de eliberare al unei rase întregi.”

„A opta zi e-n fiecare noapte” de Eugen Cadaru (de Alexandru Lamba)

Pentru cine apreciază realismul magic, cartea lui Eugen Cadaru „A opta zi e-n fiecare noapte” nu poate fi decât un exercițiu interesant. Plecând, cu foarte mici excepții, de la banalul cotidian, fie că e vorba de cel rural sau urban, cele cincisprezece povești reușesc să găsească acel făgaș care le va conduce în fantastic și mai apoi înapoi în concret, într-un fel în care, dacă nu l-am fi însoțit pe protagonist, sinergia finală să funcționeze foarte bine și fără ieșirea din realul palpabil.

Fie că e vorba de călătorii spontane în timp, de întâlnirea sinelui în alte ipostaze, de interacțiunea cu ființe supranaturale de sorginte mitologice, de premoniția inexplicabilă sau de apariția unor obiecte stranii, poveștile acestui volum conduc spre autocunoaștere și în același timp spre cunoașterea lumii. Și nu se tem să tragă concluzii moralizatoare.

Citind poveștile, câteva teme dominante apar: a fratelui risipitor, a lui Diogene care caută oameni cu felinarul, a călătoriei inițiatice sau a neputinței de a vedea adevărul dacă el se ascunde într-o formă suficient de neașteptată pentru mințile deja angrenate într-un mod de gândire auto-limitat. Abordările însă sunt cele care dau sarea și piperul.

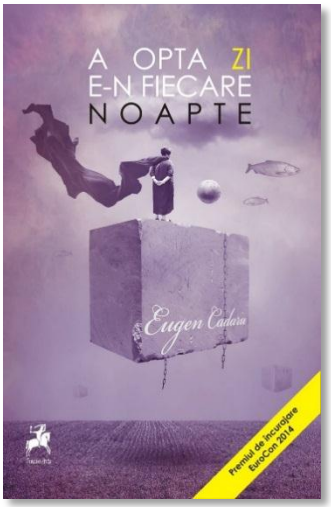

Volumul debutează cu proza „În gară”, cea care, personal, mi s-a părut și cea mai bună, în care prezentul și trecutul își găsesc un punct de tangență pentru a explica unele lucruri rămase peste vremuri învăluite în mister. Abordarea, construcția detaliilor și referințele la personaje și evenimente istorice

concrete reprezintă punctele forte ale acestei povestiri.

Tot despre călătorii prin timp e vorba și în „Camera de la capătul culoarului”, diferența fiind că aici e vorba de înțelepciunea pe care omul o acumulează cu timpul și despre avantajele pe care le-ar putea avea dacă ar avea-o când are mai mare nevoie de ea, adică înainte de comiterea greșelilor inerente.

În povestirile „Bazar” și „Comoara din camera de piatră” e abordată, în moduri foarte diferite, evidențiind momentele premergător și respectiv ulterior plecării, tema fiului care părăsește casa natală pentru a se realiza în „oraș”, precum și cea a naturii bogăției, a comorii pentru care merită să lupte. Dacă în cazul prozei „Bazar” frumusețea stă în detalii, introducerea puiului de bufniță fiind chiar un condiment inspirat, „Comoara din camera de piatră” se bazează mai mult pe poveștile din poveste și pe clădirea noțiunii de înțelepciune de grup, bazată pe experiență, pe moștenirea înțelepciunii – temă atinsă într-un mod ușor diferit și în proza „Moștenirea”.

De o cu totul altă natură este povestirea „Ambasadorii”, povestire care apare și în CPSF, un text cu personaje mitologice și elemente ale naturii personificate. Factorul moralizator nu lipsește nici de aici, deoarece, dacă sintetizăm, povestea poate trece drept un manifest anti xenofobie îmbrăcat în hainele unei fabule.

Și ajungem astfel la două povestiri asemănătoare prin temă dar diferite prin atmosferă și abordare. E vorba despre „Între oglinzi” și „A opta zi e-n fiecare noapte”, ambele tratând problema lui „ce am” față de „ce aș fi putut avea”, problema deciziilor vieții și a consecințelor lor. În ambele e vorba despre vise sacrificate pe altarul vieții responsabile, despre asumarea unor riscuri în detrimentul altora și despre viața fără regrete. Într-un cuvânt, despre introspecție. Dacă „Între oglinzi” se rezumă la un dialog magic între diferite ipostaze ale aceluiași personaj, fiecare fiind rezultatul unei alte decizii, „A opta zi e-n fiecare noapte” e o tratare SF(singura indubitabil SF a volumului) a evadării în oniric.

Am putea considera și „Sfera” ca fiind SF, la fel de bine cum am putea-o considera ca fiind fantastică, diferențierea constând în originea, intenționat neexplicată, a porții către un „dincolo” de asemenea neexplicat. Ceea ce șochează aici este concluzia autorului, și anume că oamenii, în general, sunt nerăbdători să iasă din cotidian, visează la o lume mai bună și nu se dau înapoi

de la asumarea riscurilor imense pe care aruncatul în necunoscut le presupune, deși nu au de partea lor decât speranța.

În fine, dacă ar trebui să rezum volumul la câteva cuvinte, acelea ar fi două catrene ale melodiei „The Mundane And The Magic” (Dark Tranquillity), melodie la care am fost dus episodic cu gândul:

...
Apply layers to reality
Things only you can see
Add a beat to normality
To tap the core of insanity

I let my dreams cross over
To days of endless gray
If I could merge the mundane and the magic
We'd forged a new unknown

DIN SERTARUL CU AMINTIRI

RomCon 2015, Suceava
(de Lucian Dragoș Bogdan)

Îmi amintesc că eram în pragul adolescenţei, devorator flămând de sefeuri şi încercam să-mi imaginez cum o fi acolo, în lumile acelea de poveste în care se întâlnesc creatorii de lumi fantastice. Au trebuit să treacă mulţi ani până să pot vedea cu ochii mei ce înseamnă. Paradoxal, prin ochii adultului a privit şi copilul, cu sentimentul acela sublim că a fost lăsat să facă ce vrea în raionul de jucării al unui supermarket.

Mai văzusem Suceava, o dată cu ani în urmă, când am străbătut pasul Tihuţa alături de Horia Nicola Ursu, care mă ducea spre Iaşi, la „Zilele Dan Merişca", să-mi lansez volumele de povestiri. Altădată, în timpul unei delegaţii de la serviciu, m-am pricopsit cu un DVD foarte interesant în care cetatea Sucevei renăştea în lumea virtuală la gloria şi măreţia din vechime. Şi iarăşi, mai demult, eram copil ce căsca mirat ochii la lumea dimprejur, când am păşit întâia dată pe aceste meleaguri. Eh, vremuri…

Am ajuns acum acolo într-un univers paralel – unul în care, deşi calendarul arăta toamnă, zilele de vară au acaparat locul, făcând sejurul cum nu se poate mai frumos. Şi cel loc putea fi mai nimerit pentru o asemenea manifestare decât observatorul astronomic? Cu liste, cu mape de prezentare, cu numele frumos scris şi legat pe şnur în jurul gâtului, de l-am purtat mândru prin toată Suceava, la mănăstirea Voroneţ şi încă hăt! – tot drumul până la Alba Iulia. Poate fi greu de înţeles pentru un om normal, sau pentru unul care mă ştie extrem de reticent în a purta orice înscrisuri care-mi arată apartenenţa la asta sau la ailaltă. Şi n-am cum s-o explic, căci de v-aş spune că sefeul mi-e casă, iar lumea asta loc de preumblare, m-aţi crede nebun…

Când vine vorba despre lucruri pragmatice, cum e cazarea sau mâncarea, lucrurile sunt delicate. N-au fost toate perfecte, căci socoteala de acasă nu s-a

potrivit întrutotul cu cea din târg, sau alde fochistul plecase hai-hui la bordul vreunui zepelin steampunk, lăsând oamenii fără apă caldă când le ardea buza mai tare. Dar apreciez faptul că organizatorii s-au străduit să facă totul cât mai bine şi să rezolve problemele apărute – asta deşi am înţeles că au avut o participare mult mai mare faţă de ceea ce se aşteptaseră la început. Cât despre mâncare, fiind eu mai ciudat cu bucatele de pe planeta mea, mi-am făcut singur socotelile. Dar am văzut că organizatorii au încercat să uşureze lucrurile pentru invitaţi, cu meniuri speciale la preţuri bune. Însă românu-i tot român şi n-am putut să nu clatin din cap văzând chelnerii bombănind că e mai multă lume decât se aşteptau (în loc să se bucure că au vânzări mult mai mari), sau ditamai scriitorii păcălindu-i ca nişte copii pe aceiaşi ospătari şi plecând de la masă fără a-şi lăsa acolo tichetele pe baza cărora se făcea decontarea.

Participarea a fost, aşa cum am mai spus, mai numeroasă decât în ultima vreme. Oameni care nu mai fuseseră de ani de zile pe la convenţii au călcat pragul Sucevei şi duşmani aprigi s-au îndurat să stea sub acelaşi acoperiş fără să se sfâşie – ba chiar să facă, uneori, primul pas spre normalitatea unei toleranţe întru folosul sefeului ca ansamblu. N-am putut să nu-l admir pe Alexandru Mironov care, atunci când lucrurile au scăpat de sub control, a făcut un veritabil exerciţiu de taiji, preluând energiile negative, adunându-le într-o sferă strălucitoare şi trimiţându-le departe, întru curăţarea locului. Pe lângă cei vechi au fost mulţi din generaţia care acum scoate nasul în lume, încercând să vadă cam cum stau socotelile în lumea aceasta de oameni mari – generaţia mea, carevasăzică. Au fost chiar şi câţiva tineri cititori – poate că fani ar fi un termen prea pompos pentru noi, ăştia de încă mai avem caş la gură – totuşi mult prea puţin faţă de câţi ar trebui să adune un eveniment de acest gen pentru a-şi demonstra legitimitatea. Cu sutele sau miile, adică.

Acest din urmă lucru s-a repercutat negativ şi asupra standurilor de carte, unde n-a fost îmbulzeală. Nu ştiu cât au vândut editurile şi dacă le-a meritat comercial să vină până acolo, dar m-a bucurat să văd că, totuşi, se folosesc şi pe la noi – timid, încă – trucurile comerciale cu care dincolo se împing vânzările: recuceri, etichete care anunţă că romanul cutare a făcut şi a dres, tricouri cu coperta cărţii, şi alte asemenea. Bine, nu că ar conta ele prea mult când publicul cumpărător e mai mult absent.

După atâta învârtire în jurul cozii, iată-mă ajuns şi la partea formală şi informală a conţinutului RomConului. Despre prima… n-am o impresie prea bună. Pe tinerii de azi nu-i poţi atrage la asemenea evenimente cu conferinţe citite de pe foaie şi sesiuni de comunicări. Şi, dacă programul e plin cu tone de prezentări şi conferinţe de dimineaţa până seara, între care abia ai timp să fugi la baie sau la o cafea, mai mult ca sigur că destule dintre ele se vor trezi cu sala goală. Ca să nu mai spun că nu te poţi aştepta ca, după masa de seară, lumea să vină înapoi să mai stea la două-trei prezentări. Majoritatea celor care s-au dus la cină – aşa cum s-a şi dovedit – va rămâne acolo, descântând sticle şi halbe în acele discuţii informale. Precum se vede, din punctul ăsta de vedere n-am o părere bună despre ce s-a întâmplat – asta ca să nu mai pomenesc că tema aleasă „Teroarea şi terorismul în ficţiunea speculativă" nu se potriveşte pe gusturile mele de nicio culoare.

Să nu se înţeleagă de aici că, în ceea ce priveşte conţinutul, a fost un fiasco. Au fost prezentări excepţionale şi discuţii extrem de interesante, care meritau însă să li se aloce mai mult timp în detrimentul altora. Îmi pare rău că una dintre ele, în care aveau cuvântul editorii, a fost scoasă din program din cauza decalării unor evenimente. Cred că ar fi fost de un real interes. Iar lansările de carte au fost frumoase şi m-au lăsat fără bani. Am rămas totuşi cu o nedumerire la lansarea uneia dintre cărţi, în care cel care a vorbit despre ea a lăsat să se înţeleagă ceva de genul „eu nu sunt de acord cu ce a scris autorul, dar vă îndemn să cumpăraţi cartea". La o asemenea reclamă, m-am ţinut departe ca dracu' de tămâie.

Decernarea premiilor mi s-a părut lipsită de profesionalism. Nu anunţi la 16:30 că evenimentul care urma să aibă loc a doua zi la amiază se va desfăşura azi… la 17:00! Mircea Nanu-Munteanu şi-a asumat vina pentru asta – un gest frumos.

Partea informală a discuţiilor, purtată mai ales sub cântecul îndepărtat al stelelor, a fost animată. Chiar prea animată uneori, după gustul meu, dar până la urmă orice dă o pată de culoare alungă monotonia. Partea paşnică a discuţiilor i-a avut în prim plan pe scriitorii care s-au tras aproape de redactori şi editori, căutând să pună la cale proiecte cărora doar viitorul le va da sau nu credibilitate. În afară de asta, pe mări mai calme sau mai furtunoase, s-a căutat întocmirea unei hărţi prin care sefeul autohton să-şi găsească o cale mai bine ancorată, mai

mult occidentală şi mai puţin balcanică. Ştiu, asta s-a făcut şi acum zeci ani, douăzeci, ba poate chiar şi acum treizeci. Concluzia a fost că ne-om încerca şi noi puterile, după priceperea noastră – bună, rea, cum s-o vădi a fi.

Una peste alta, felicit Cygnusul pentru ce a făcut. RomConul de anul acesta nu m-a dezamăgit. Mi-a dat impresia unei borne, a unui reper de la care putem merge mai departe. Poate că, într-adevăr, viitorul sefeului românesc a început la Suceava.

AUTORUL ÎȘI PREZINTĂ CARTEA

Drumul sinuos al romanului „Discipolii zeilor de altădată” (de Ionuț Caragea)

În 2010, când am debutat la editura Fides din Iaşi cu romanul SF intitulat „Uezen şi alte povestiri”, m-am trezit, fără să vreau, în mijlocul unui conflict de genul acelora care au loc câteodată între grupurile literare din România. Asta numai din cauza faptului că fusesem printre câştigători la trei ediţii consecutive ale concursului Helion din Timişoara, concurs adresat autorilor de proză scurtă de ficţiune. În jurul unor reviste SF existau câteva voci care criticau negativ concursul şi organizatorii, iar menţionarea acestor premii pe coperta romanului meu nu a fost, din punctul lor de vedere, o alegere inspirată. Totuşi, acele premii reprezentau cartea de vizită a unui debutant în lumea literaturii SF. Astfel de premii fuseseră câştigate şi de alţi autori care au reuşit mai târziu să confirme, devenind reprezentanţi de seamă ai SF-ului contemporan românesc.

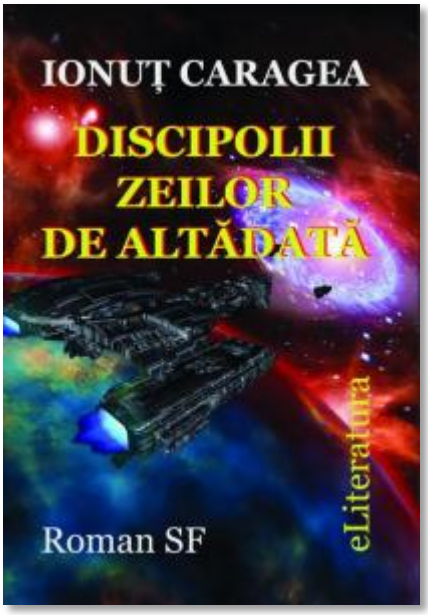

Prefaţa romanului era scrisă de Ovidiu Bufnilă, un nume pe care îl respectam şi despre care auzisem numai lucruri pozitive. Domnia sa spunea, printr-un limbaj elegant, poetico-filozofic, că „literatura lui Ionuţ Caragea e o literatură a interogaţiei continue, a încercării către un Adevăr Ultim, nu numai spre mulţumirea fiinţei lui, ci şi spre determinarea, provocarea cititorului.”

În 2010 şi 2011 au apărut „Conştiinţa lui Uezen” (prefaţă – Dumitru Scorţanu) şi „Uezen. Echilibrul lumilor” (prefaţă şi postfaţă – Adrian Botez), aceste cărţi fiind o continuare a romanului „Uezen şi alte povestiri”. Evenimentul a fost semnalat de câteva reviste, dar şi de Mircea Coman, bun cunoscător al genului SF şi promotor literar pe blogul Scifientland, care menţiona într-o cronică scurtă că „scriitura lui Snowdon King, pseudonim sub care se ascunde nimeni altul decât Ionuţ Caragea, bună gazdă a portalului Sfera Online, este una cât se poate de îngrijită, transformând lectura într-o experienţă plăcută, curgătoare. Lumea imaginată se articulează corect, căpătând o densitate aproape reală. Povestea în sine abordează fresca unei omeniri galactice, depusă concret în personaje tuşate atent. Concluzia ce se impune după lectura celor două capitole (III şi IV) este că producţiunea se postează, indiscutabil, în zona de vârf a piramidei de calitate.(…) Sfera Online începe rubrica lunară de ficţiune cu un nou fragment din trilogia „Uezen”, de Snowdon King, de astă dată din partea a treia „Echilibrul lumilor”. Nu găsim potrivit să repetăm aprecierile noastre făcute în „Ficţiuni din grădina cu trandafiri”. Vom puncta totuşi că unele mici imperfecţiuni (erori de redactare) nu pot umbri o anume consistenţă ideatică a deologiei, desfăşurată la scara unui întreg univers, sau scânteia de cuget a unor definiri pline de miez, dintre care alegem să exemplificăm viziunea despre iubire a unuia dintre personaje: : „…să iubeşti înseamnă să-l accepţi pe celălalt aşa cum este. Să accepţi că oamenii sînt asemenea unor păsări pe care nimeni nu are dreptul să le închidă în colivii de gînduri, carne şi oase.” Prin comparaţie, autorul merită ceva mai multă atenţie în fandom decât i s-a acordat până acum, căci ieşirile sale editoriale la rampă nu l-au propulsat către listele de votare ale premiilor noastre, mai vechi sau mai noi. A fost premiat doar de Helion, şi nu cred să fi fost din greşeală.” Apoi au urmat două cronici pozitive despre romanul Uezen scrise de Ion-Pachia Tatomirescu şi Petre Rău

După aceea mi-am propus să încerc imposibilul. Voiam să fiu publicat în SUA, tărâmul făgăduinţei pentru orice scriitor de SF. Criteriile de selecţie în SUA erau draconice, doar 2% din manuscrisele trimise editurilor ajungeau să fie tipărite, conform unor informaţii prezentate pe siturile de specialitate. Şansele unui autor român de ficţiune sunt şi mai mici în cazul în care nu cunoaşte agenţi literari americani şi nu este propulsat de edituri cunoscute sau oameni cu legături puternice. Spre norocul meu, traducătorul Petru Iamandi a avut iniţiativa de a trimite manuscrisul romanului Uezen la Wildside Press, o editură care publicase

până atunci peste 10 000 de titluri de ficţiune. La nici două zile după trimiterea manuscrisului, am fost înştiinţat de redactorul editurii, cunoscutul scriitor american de SF, Robert Reginald, că voi fi publicat la Wildside Press. Am primit contractul, l-am semnat şi visul meu s-a împlinit în februarie 2012.

Mai târziu, în numărul din mai-iunie 2014 al revistei Helion, a apărut o cronică scrisă de criticul literar Mircea Opriţă, în care domnia sa menţiona, fără să pomenească nimic despre realizarea mea din SUA, că „îl văd pe Ionuț Caragea în postura unui scriitor talentat, însă obligat să țină cârma între marile sale ambiții personale și căile mediocre prin care a ales să și le înfăptuiască. Toate cele 22 de cărți scrise ori antologate în perioada 2006-2011 și le-a publicat la edituri marginale din Iași (Stef, Fides, Elmis), ori în Editura, în fond tot provincială, a Asociaţiei Scriitorilor de Limbă Română din Québec. Ceea ce nu contribuie deloc la impunerea sa în zona centrală a scenei culturale românești. Și nici promovarea critică pe care o acceptă autorul, contând pe efuziunile grandilocvente ale unor editori implicați ori ale unor universitari cu voce de mică rezonanță în peisajul critic actual, nu este de natură să reveleze seriozitatea unui demers creator, fără îndoială demn de luat în seamă. Asemenea gesturi de complezență pot cel mult să satisfacă orgolii personale, ori să îndeplinească o misiune exclusiv publicitară. (…) Convingerea mea este că nici Ionuț Caragea și nici Snowdon King încă nu s-au confruntat cu o veritabilă critică de întâmpinare, menită să stabilească meritele „primului” în definirea și promovarea așa-numitului Curent poetic al Generației Google, sau, la „cel de-al doilea”, caracteristicile SF-ului practicat şi cotele valorice reale ale creației respective. Fără un astfel de examen, Uezen va fi nevoit să penduleze în continuare între caracterizări delirante și nevoia de a ajuta umil scrierea prin proptele publicitare de felul informației: „Autor premiat de Helion în anii 2007, 2008, 2009”, cuvinte înscrise cu literă exagerat de mare pe prima copertă a fiecărei cărți”.

Pasajul de mai sus mi s-a părut un pic exagerat, nu cred că domnia sa trebuia să atace editurile de provincie care fac eforturi imense de culturalizare şi nici competenţa altor universitari. Mai mult de atât, există şi alte edituri, „la fel de marginale”, care au publicat cărţi premiate de instituţii importante. Şi nici felul în care arată copertele cărţilor nu cred că ar trebui să-l preocupe în mod deosebit pe un critic literar. Iar dacă o face, trebuie să fie foarte atent la detalii, deoarece, în cazul meu, premiile Helion nu erau înscrise pe toate cele trei coperte ale volumelor Uezen. Totuşi, i-am mulţumit criticului Mircea Opriţă pentru sfaturi,

domnia sa este un scriitor important în peisajul SF-ului românesc, un scriitor pe care îl preţuiesc şi îl admir, chiar dacă uneori mai şi greşeşte. Errare humanum est…

Aşadar, mobilizat la maxim de cronicile constructive, dar şi de ideea de a oferi publicului cititor o ediţie într-un singur volum a trilogiei Uezen, am publicat în august 2015, la editura eLiteratura din Bucureşti, romanul „Discipolii zeilor de altădată". Faţă de volumele anterioare, pe lângă revizia generală, există şi două capitole suplimentare. De data aceasta, promovarea pe care am acceptat-o a venit din partea unor universitari de mare rezonanţă în spaţiul critic actual, menţionându-i în primul rând pe Theodor Codreanu şi Maria-Ana Tupan.

Theodor Codreanu menţiona în revista Oglinda literară că „s-a creat o falsă impresie asupra drumului ales în literatură de „nouămiişti" şi „douămiişti", ca variantă degradată, în pornografie şi scatofilie, a postmodernismului. Talentele autentice au ales altceva. Adrian Botez, cel mai pătrunzător comentator al lui Ionuţ Caragea, îl consideră un „neomodernist" care a găsit calea transmodernismului. Şi ca scriitură, într-adevăr, Ionuţ Caragea a ţinut să se diferenţieze atât de vechii textualişti, cât şi de „naturalismul" fiziologic al colegilor de generaţie. Stilul său este remarcabil prin economia mijloacelor de expresie, reuşind să fie expresiv prin sprinteneala cuvântului, prin dramatism dialogic, punând, în acelaşi timp, la lucru un idiom science-fiction care nu abuzează de ermetism scientist. Dar cel mai important semn al apropierii de ethosul transmodern ţine de viziune asupra lumii. Scriitorul nu ezită chiar să-şi exprime intenţia optimistă asupra umanităţii, considerând, bunăoară, în interviul amintit: „Îmi place să cred că un scriitor poate contribui la crearea unei lumi mai bune." Declaraţii de acest fel sunt tot mai rare din partea scriitorilor izolaţi în narcisismul lor funciar. (…) Partea originală a imaginarului lui Ionuţ Caragea este viziunea unui univers postapocaliptic, transmundan, transportat integral în virtualitate, ca supremă inconsistenţă ontologică. O utopie negativă care nu pierde totuşi un ultim contact cu matricea.…"

Totodată, Maria-Ana Tupan menţiona în revista Contemporanul că "romanul aparţine Noului Val de SF, în accepţiunea lansată de Judith Merril în anii '60, de „ficţiune speculativă": povestiri menite să exploreze şi să descopere, prin proiecţie, extrapolare, analogie, experiment ipotetic pe hârtie, ceva despre natura omului, universului, realităţii. Autorul lui Uezen compensează caracterul futurist

al peisajului, recuzitei, tehnologiei genetice şi al zborurilor intergalactice prin familiaritatea analogiilor (de obicei, răsturnate, negative) cu o tradiţie ezoterică de diverse provenienţe: biblică, hermetică, gnostică… […] Am putea compara dilema din miezul acestei intrigi cu reevaluarea condiţiei umane în lumina teoriilor eredităţii de la sfârşitul secolului al nouăsprezecelea. Zola sau Thomas Hardy, care doreau să scrie „roman ştiinţific", se confruntau cu dificultatea de a crea personaje înzestrate cu liberul arbitru ce defineşte condiţia umană şi, în acelaşi timp, determinate în mod absolut de factori genetici. Aşa cum Tess refuză să ştie ceva despre strămoşi, pentru a nu descoperi că repetă viaţa altcuiva, citim şi în Uezen o declaraţie de independenţă a unei… clone faţă de originalul său, clamându-şi dreptul la destin diferit, propriu. […] Folosind scenariul biblic drept cadru de referinţă al unei bune părţi din umanitate, Ionuţ Caragea a refuzat să dea Ştiinţei, mai ales celei aliate cu Puterea, tributul pretins, precum scriitorii naturalişti ai secolului trecut…"

Iată cum, mergând pe un drum extrem de sinuos, presărat de picanterii critice, am reuşit, cred eu, să fac primii paşi în zona centrală a scenei culturale româneşti. Totuşi, lucrul care mă interesează cel mai mult în acest moment este gradul de receptivitate al mesajului existent în „Discipolii zeilor de altădată". Pentru că, dincolo de caracteristicile genului SF, mesajul romanului meu este pur spiritual, se adresează sufletului şi conştiinţei.

În ceea ce priveşte firul narativ, un scurt rezumat este prezentat pe coperta a patra: „Democles, stăpânul Celestiei, a creat primele fiinţe umanoide pe planeta Eden, oferindu-le darul nemuririi. Edenienii urmau ascensiunea pe calea luminii şi răspândeau viaţa în univers. Dar, odată cu transformarea soarelui Uta'H în stea roşie, edenienii încep să se îmbolnăvească şi să moară. Pentru a preveni totala dispariţie, construiesc Arka şi trec prin Megara, cea mai apropiată gaură de vierme. Însă foarte puţini ajung la noua destinaţie. Anuk, unul dintre supravieţuitori, se supune ordinelor lui Z'Davaar, stăpânul întunericului, şi începe distrugerea celorlalţi edenieni, încercând s-o readucă la viaţă pe Asiria, iubita sa care murise pe timpul călătoriei. Numai pământeanul Lerman Kruger, exilat pe Nede, o planetă deşertică, are puterea să se împotrivească armatei lui Anuk, având sprijinul edenienilor Mud şi Uezen… Pe timpul unei bătălii spaţiale din apropierea planetei Nede, apare fisura dintre universul material şi lumea de apoi, provocată de arma fără precedent a pământenilor: bomba cu suflete. Astfel, universul este invadat de creaturile întunericului – umbrele şi demonii din

Obscuris şi Purgatoriu – acestea fiind urmărite de îngerii conduşi de Ethiel, mâna dreaptă a lui Democles…”

Janos Miklos, căruia îi mulţumesc foarte mult pentru realizarea copertei, a făcut la rândul său o prezentare în revista Luceafărul de seară, din care voi spicui câteva cuvinte: „În cartea lui Ionuţ Caragea, până la un punct, lupta dintre bine şi rău se dă doar în universul material, iar stăpânii universului nu fac altceva decât să contorizeze suflete. Dar, la un moment dat, echilibrul lumilor se rupe şi dimensiunile se întrepătrund, generând un conflict deschis între demoni şi îngeri, între alianţa pământenilor şi rasa cotropitoare a lenurienilor conduşi de Anuk, un edenian minţit şi şantajat de marele stăpân al Întunericului. (…)Ajuns dincolo de Megara, Anuk este cuprins de furie nebunească şi este în stare să facă orice pentru a o vedea pe Asiria, soţia sa, reîntoarsă din morţi. Şi atunci îşi face apariţia Z’Davaar, stăpânul întunericului, care-i promite lui Anuk că o va învia pe Asiria numai dacă acesta îi va distruge pe ceilalţi edenieni şi va aduce haosul în univers. Aşa începe marea bătălie dintre bine şi rău, dintre cei doi zei, Democles şi Z’Davaar. Dar trebuie să spunem că aceşti zei nu se luptă într-o confruntare directă, deoarece ciocnirea între energii ar duce la anihilarea amândurora. Din aceste considerente, toată bătălia se dă prin intermediul fiinţelor pe care le-au creat şi cu care au populat universul.”

Mă voi opri aici, invitând şi alţi cititori să descopere universul romanului meu. Vă mulţumesc tuturor pentru interes şi implicare.

CINEMA SF

Urzeala hollywoodiană
(de Adina Ailoaiei)

Orice cititor pasionat de SF și fantasy se va întâlni măcar o dată în viață cu cineva care îi va zice despre clișeele și kitsch-ul inerente genului. Această părere larg circulată se deprinde cel mai probabil din modul de prezentare ale filmelor din același gen, trecute printr-un binecunoscut filtru hollywoodian. Multe cărți sf și fantasy ecranizate au fost, mai mult sau mai puțin, modificate pentru a ilustra un mediu vizual mai dinamic cu multă acțiune, efecte speciale și dubluri.

Exemple cunoscute o includ pe Katniss Everdeen, fata subnutrită și urâțică din seria Jocurile Foamei, jucată de Jennifer Lawrence, actrița cu ten perfect și forme generoase, dialectica despre imposibilitatea comunicării din Solaris al lui Stanislaw Lem e prea puțin menționată în film, unde mai degrabă se pune accent pe relația dintre Kris și soția sa, Rheya, și filmul 2001: O odisee spațială, care a modificat destinația misiunii de la Saturn la Jupiter, din dificultatea proiectării unui Saturn mai ”realist” prin efecte speciale.

Un alt exemplu, cunoscut la nivel mondial, este ecranizarea seriei Game of Thrones de către HBO. Dacă timp de primele patru sezoane, George R. R. Martin a urmărit și chiar a scris câteva episoade, absența lui în timpul filmării celui de-al cincilea e vizibilă. Moartea îndrăgitului personaj Jon Snow a cauzat isterie printre fani și indignare printre cititori, care îl știau doar rănit și inconștient în timpul luptei. Littlefinger și Sansa nu pornesc niciodată la drum, astfel încât întâlnirea cu Brienne și Podrick nu are loc, iar măritișul nefericit al Sansei cu Ramsay Bolton are doar scopul de a șoca spectatorii prin scene pline de cruzime, pe când în a cincea carte Jeyne Poole, prietena din copilărie a Sansei, este deghizată ca fiind Arya Stark, cea promisă lui Ramsay. Doar Theon, care a copilărit alături de frații Stark, își dă seama de diferență, însă nu are inima să o demaște.

Șarpele nu este trimis ca amenințare din partea familiei Martell, astfel încât Jamie nu pornește în misiunea de a o salva pe Myrcella. După arestarea ei, în

urma confesiunii sub tortură a lui Osney, Cersei nu este tunsă, ci tot părul, nu doar cel capilar, îi este îndepărtat.

Nici în Essos acțiunea nu e loială cărții. Grupul Fiii Harpiei ce complotează împotriva lui Daenerys nu are obiceiul de a-și lăsa masca lângă nefericiții asasinați. Ba mai mult, în carte nici nu e menționat cum că ar purta măști. Iar soțul ei, Hizdahr zo Loraq, care își tunde coafura elaborată pentru a-i face reginei pe plac, nu moare înjunghiat, ci rămâne să conducă Meereen după dispariția ei, până când e arestat sub acuzația atentării la viața iubitei sale. Tyrion și Daenerys nu se întâlnesc încă în cărți, deși Tyrion face tot ce poate să-și facă cunoscută prezența. Barristan este încă în viață și rămâne ca sfătuitor în Meereen după dispariția reginei.

Pentru a ține audiența tensionată, Jon Snow își câștigă rolul de comandant cu un singur vot în plus, cel al lui Aemon, pus în ultima clipă, în timp ce în carte era susținut de o bună majoritate dintre colegii săi. Samwell pleacă cu Aemon și fiul lui Mance (nu al lui Gilly) la ordinele lui Jon Snow, iar victoria lui Ramsay asupra armatelor lui Stannis rămâne încă un zvon în carte.

Chiar și în timpul supravegherii lui Martin, unele diferențe sunt vizibile. Deși Daario Naharis, care-i face ochi dulci lui Daenerys, a fost jucat de doi actori diferiți pe parcursul a celor 3 sezoane, niciunul nu își întruchipează fidel personajul din carte, care, conform obiceiului mercenarilor de a ieși în evidență, are păr albastru creț, mustață aurie și un dinte de aur. Ygritte nu este omorâtă de Jon Snow, ci este lovită de o săgeată în urma haosului bătăliei, ceea ce a fost modificat în serial în încercarea de a dramatiza. Relația homosexuală dintre Renly și Loras nu a fost niciodată explicită în cărți. Jeyne Westerling este înlocuită cu Talisa Maegyr în serial, iar Robb Stark se căsătorește cu ea din dragoste, făcând evenimentele de la Nunta Roșie mult mai tragice, pe când în cărți, a primit-o în patul lui numai pentru a uita durerea pe care o simțea la moartea prietenilor și soldaților lui. Însă datorită educației primite de la tatăl său, se simte moral îndatorat să o ia de nevastă pentru a nu-i întina onoarea. Numele surorii lui Theon este schimbat de la Asha la Yara pentru a nu fi confundată cu Osha.

Personaje inexistente în cărți sunt create în serial. Spre exemplu, multor fete de la bordelul lui Littlefinger li se dau nume (Kayla, Genna, Mirelle, Marei) și li se creează o scurtă biografie pentru a justifica prezența nudității în serial.

Multe alte diferențe, spre exemplu în ceea ce privește înfățișarea, vârsta sau numele intră deja în categoria diferențelor minore, care pot trece neobservate. George Martin însuși a admis o distanțare considerabilă de la acțiunea și personajele create de el. Mulțumit de unele schimbări, iar de altele mai puțin, susține că, în ceea ce privește serialul, performanțele actorilor primează.

Pentru fani, însă, e discutabil dacă aceste schimbări sunt doar de dragul spectacolului sau reprezintă o intenție macabră de a strecura mici indicii menite să divulge ce se va întâmpla și cine va muri în cartea a șasea.

Marțianul
(de Daniel Timariu)

„Marțianul” este genul de film care bucură deopotrivă pe cinefili și pe fanii SF. Este un cocteil bine dozat de regizorul Ridley Scott (Blade Runner, Prometeus, Alien, Ghost Recon: Alpha) cu ajutorul scenaristului Drew Goddard (World War Z, The Cabin in the Woods, Cloverfield) pe baza romanului omonim a lui Andy Weir. Iar când ingredientele sunt din cele mai bune: Matt Damon, Jessica Chastain, Kristen Wiig, Jeff Daniels, Michael Peña sau Sean Bean rezultatul nu poate fi decât un spectacol pe cinste, un film inspirațional care te ține cu sufletul la gură din primul minut până în ultimul, când cu părere de rău ești nevoit să părăsești sala de cinema.

Mark Watney, jucat de Matt Damon, este un astronaut-biolog ce face parte din echipajul Ares 3, misiune NASA de explorare a planetei Marte cu echipaj uman. Datorită unei furtuni de mare intensitate, echipajul se vede nevoit să decoleze de urgență. În haosul creat Mark este lovit de o antenă radio și dispare de pe dispozitivele electronice de urmărire. Colegii săi sunt nevoiți să plece fără el, presupunând că este mort.

În timp ce echipajul Ares 3 parcurge lunga distanță spre casă iar pe Pământ are loc ceremonia de înmormântare, Mark se trezește de pe urma loviturii și începe să caute soluții de supraviețuire. Activitatea sa este văzută de către specialiștii NASA care iau legătura cu el și astfel începe să se pregătească

misiunea de salvare.

Scenaristul Drew Goddard reușește să extragă din roman suficiente elemente tehnice încât să ne facă să exclamăm în cor „uau ce priceput este Mark!”, fără să ne plictisească. Magia tehnică este presărată cu grijă, atât cât să ofere veridicitate filmului și să ne ofere o scurtă imagine din lumea reală a geniilor de la NASA. Filmul ne readuce în minte anii 70 când cărțile și povestirile SF abundau în scene cu savanți din țări inamice care colaborau pentru binele umanității. În cazul Marțianului NASA colaborează cu agenția similară din China, în uralele publicului de pretutindeni. Sunt momente sublime, poate naive, dar care încearcă și chiar reușesc în opinia mea să arate într-o formă artistică că omul, umanitatea în general, trebuie să fie solidară atunci când se confruntă cu provocările spațiul stelar.

Să fie clar, filmul nu este nici unul documentar și nici unul plin de o seriozitate pedantă. O nu! Matt Damon ține un vblog și astfel ne explică plin de umor toate acțiunile. De la opiniile privitoare la gusturile muzicale ale comandantei expediției, până la modul în care va scoate mâncare din căcat. Scuze, dar chiar asta va face! Desigur, singurătatea, mai ales spre finalul drumului, își va pune amprenta asupra fizicului și psihicului astronautului, care din „cel mai bun biolog de pe planetă” va ajunge „piratul spațial”.

Eforturile lui Matt de a supraviețui într-un loc imposibil („sunt singur pe o întreagă planetă” spune la un moment dat Matt), la fel ca în Interstellar, sunt dublate de o echipă tot mai mare. La început câțiva din NASA, după puțin timp de toată agenția, apoi de China și în final, închizând cercul, de echipajul navei Hermes, echipa Ares 3 din care face și el parte. Dacă ar fi să aleg care film îmi place cel mai mult dintre Marțianul și Interstellar probabil că aș alege Interstellar, pentru ca peste cinci minute să spun Marțianul, apoi iar Interstellar. Și tot așa, pentru că ambele filme transmit un mesaj puternic, un mesaj care ne spune că oamenii dacă trag în aceeași direcție pot face minuni.

Efectele vizuale, atât cele de la sol cât și cele din spațiu, care aduc a Gravity, fără a fi totuși la nivelul lor, împreună cu melodiile de pe coloana sonoră întregesc atmosfera conferind vizionării multă expresivitate făcând din vizionare o experiență de neuitat (se pare că sunt iarăși la modă hiturile anilor 80-90, remember Guardians of the Galaxy).

Deja considerat o bijuterie SF, Marțianul trebuie privit și prin prisma noilor descoperiri de pe Marte. Cine s-ar fi gândit că simpaticul rover Curiosity ne va trimite vestea că pe Marte se află apă? Cred că filmul, împreună cu noile descoperiri vor retrezi apetitul pentru Marte, pentru explorări spațiale, dar și pentru unele mai domestice, literale.

ARTĂ IMAGINARĂ

Coperte potrivite XIV (de John Dobro)

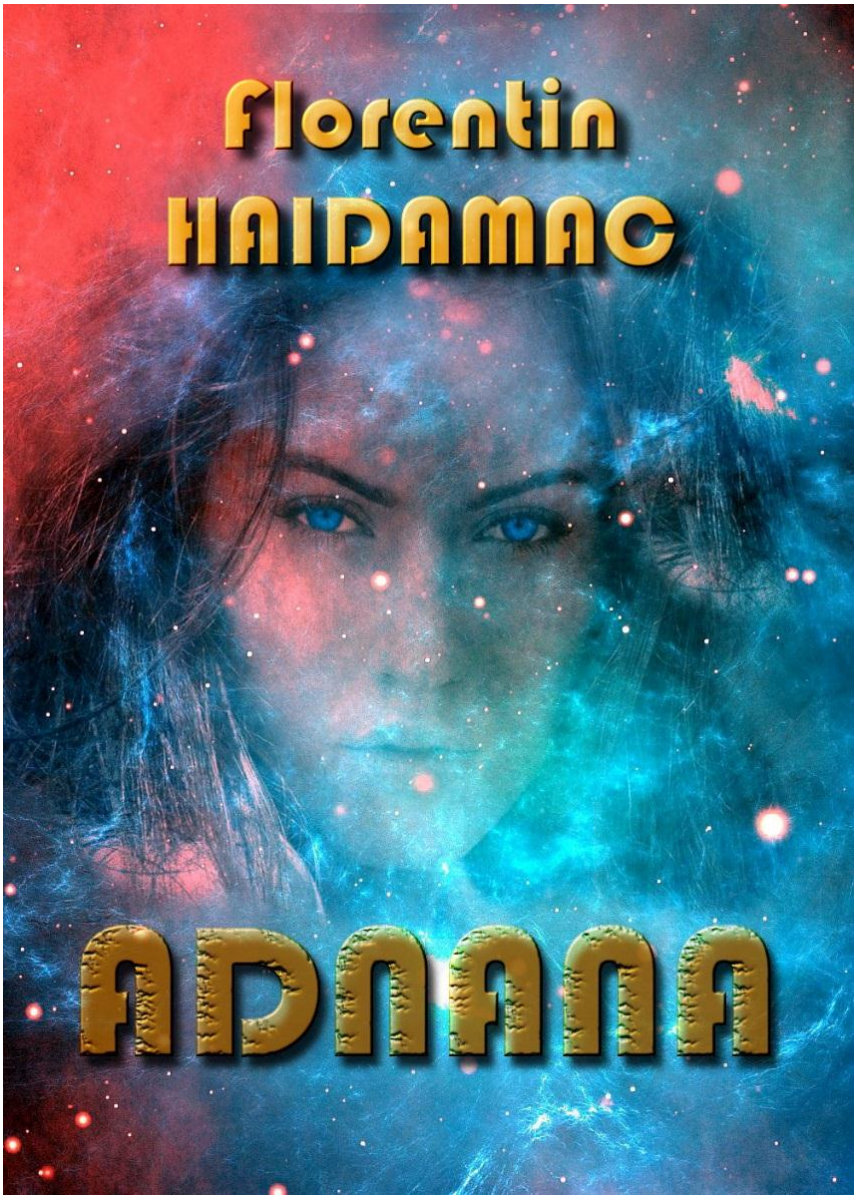

Alexandru LAMBA
COPIII
ÎNTUNERICULUI

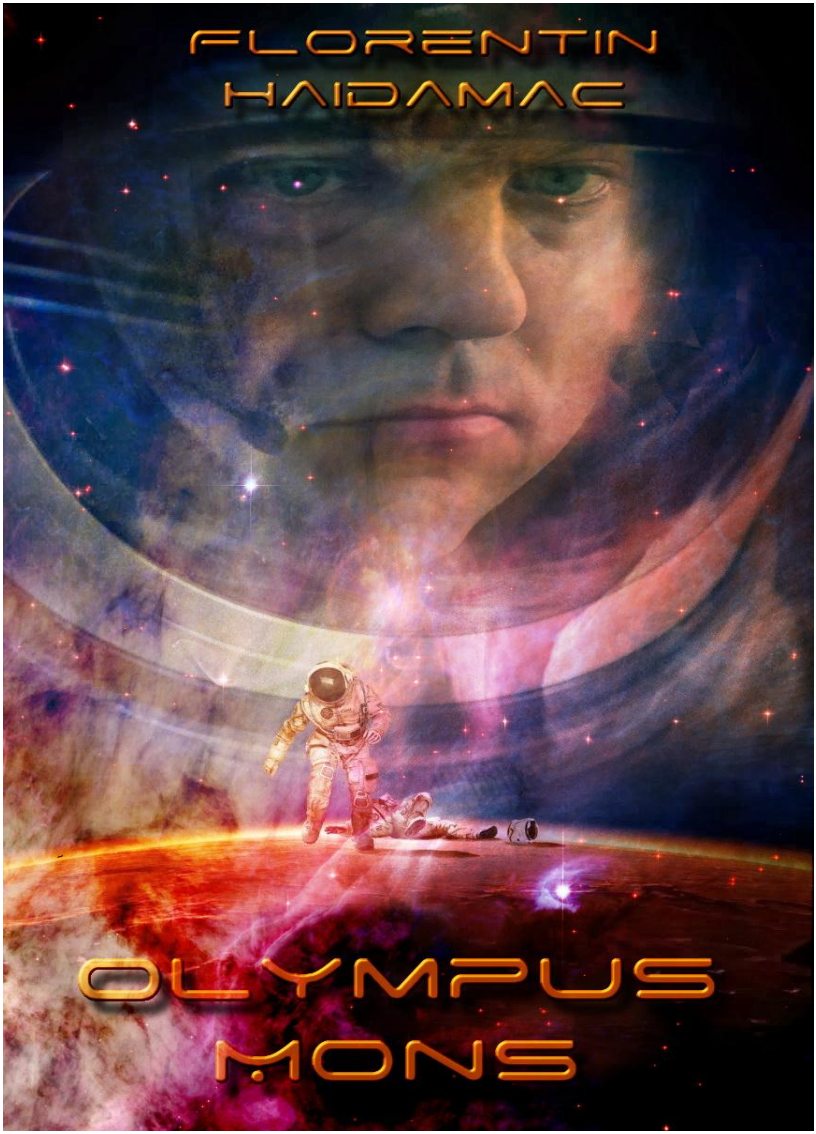
FLORENTIN
HAIDAMAC
OLYMPUS
MONS

TRECĂTOAREA
Oliviu Crâznic

Interviu cu scriitorul și editorul Michael Haulică

Bună ziua, Michael, şi îţi mulţumesc în numele echipei pentru acest interviu și pentru cartea pe care ne-o oferi ca premiu!

Bună ziua și ție, Alex, și tuturor cititorilor Gazetei SF.

Vorbește-ne, te rugăm, despre tine ca cititor și scriitor. Ce îți place să citești, ce urmărești atunci cînd scrii?

Cînd citesc vreau să găsesc fraze de scriitor, să nu fie o poveste de parcă mi-ar spune-o vecinul meu în timp ce coborîm cu liftul. Povești de spus au toți oamenii. Scriitorii sînt ăia care le spun altfel, care au talent în a le spune. Că talentul scriitorului care e? Ăla de a inventa povești? Eu cred că talentul scriitorului e ăla datorită căruia cuvintele cu care e spusă o poveste nu sînt banale, nu-s de toată ziua. O carte este ca și cum ai ieși în oraș cu hainele de duminică, cum se zicea pe vremuri (da, vremurile alea în care se mergea la teatru în costum, nu în trening). Iar pusul hainelor de duminică era o expresie a frumuseții, dar și una a respectului față de ceilalți. Nu pot citi cărți în care Ionel trece strada, se scarpină-n nas și se gîndește ce i-ar face el Mărioarei și tot așa pe 300 de pagini. Așa cum nu pot citi nici cărți pline de zorzoane, „artistice” adică, de nu mai apuci să vezi povestea din cauza adverbelor și adjectivelor. Îmi place să citesc literatură care să mă bucure, îmi plac cărțile pe care să le țin lîngă mine

și să le răsfoiesc din cînd în cînd, să mai citesc pasaje la întîmplare… Iar cînd scriu, sper să fac exact asta, să ofer pagini la care cititorul să revină pentru felul în care sînt scrise. N-a fost bucurie mai mare pentru mine ca atunci cînd mi s-a spus: știi? Am citit Sara și acum stau cu ea pe noptieră și o mai deschid la întîmplare și mai citesc cîte o pagină cînd vreau să mă simt bine. Uite, asta m-a bucurat. Și cînd îți spun mai mulți chestia asta… fandacsia-i gata! :)

A, da. De la o vreme îmi place să citesc cărți polițiste suedeze. Îmi mai umplu timpul în care nu sînt în Suedia, îmi mai amintesc de Suedia, și mă mai enervez cînd nu sînt traduse din suedeză, ci din engleză (adică ni se oferă ce-a înțeles traducătorul român din ce-a înțeles traducătorul englez) – în consecință, mi-am adus vara asta două cărți în suedeză și sper ca, în următorii 20 de ani, să le pot citi. :) Îmi place literatura asta a lor pentru că e populată cu oameni vii. Perosnajele lor chiar au vieți. Ca să nu mai spun că, vorba cuiva, poveștile lor se întîmplă într-o țară în care chiar ai vrea să trăiești. :)

Ești una dintre personalitățile cele mai marcante atunci cînd e vorba de promovarea SF-ului românesc, prin revistele și antologiile pe care le coordonezi. Vorbește-ne puțin despre proiectele pe care le conduci, precum și despre felul în care se împacă toată această activitate cu cea de scriitor.

Asta cu promovarea e una dintre chestiile care mi se tot pun în spinare și pe seama ei mai scapă lumea de mine uneori, dîndu-mi cîte un premiu pentru promovare, care să compenseze lipsa premiilor pentru cărți și povestiri, destinate (mai mereu) altora. Glumesc. Dar numai pe jumătate. Nu promovez sefeul românesc atunci cînd scot reviste, pentru că sînt plătit pentru asta. Așa cum sînt plătit să fac colecții de cărți SF&F. E treaba mea, sînt joburile mele. Promovare e atunci cînd conving o revistă literară mainstream să-mi dea o rubrică în care

scriu despre SF (tot pe bani, dar de ce îmi pare că totuși e un pic altfel?) și multă lume care n-ar fi auzit altfel de scriitorii români și cărțile lor de SF încep să afle că, lîngă ei, în ochii lor chiar, trăiesc, scriu și publică și alți scriitori. Care, poate, ar merita un pic de atenție în locul respingerii apriorice pe motive de paraliteratură – literatură de consum – literatură comercială. De parcă ar fi ceva rău să ți se vîndă cărțile. Deși, atunci cînd astfel de cărți sînt scrise de Huxley, Ballard, Vonnegut sau Atwood, deodată ele nu mai sînt para…bum-bum. Și nu e vorba aici de calitatea scriitorilor enumerați, pentru că Ray Bradbury sau Graham Joyce sau M. John Harrison, Gene Wolfe și oprește-mă, te rog, nu sînt cu nimic mai prejos. Dar cu nimic-nimic.

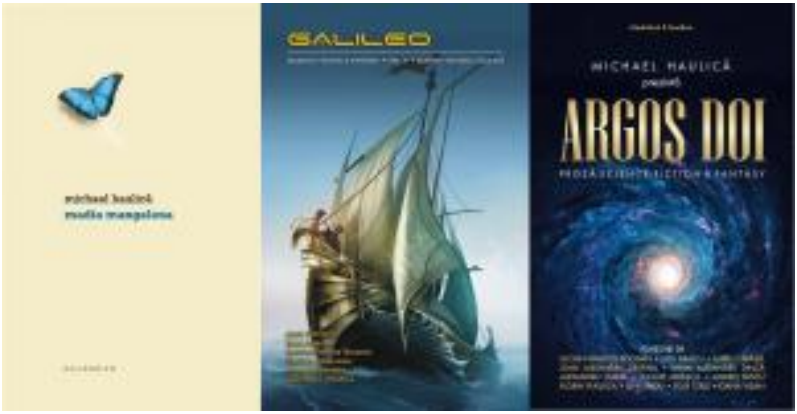

Aoleu! Nici n-am început să răspund la întrebare. :)

Încă ceva: promovare e atunci cînd Oliviu Crâznic scrie despre cărțile colegilor lui scriitori și nu, nu mă refer la recenzii, ci la a scrie pe contul lui de Facebook că X a mai sos o carte, că Y are o întîlnire cu cititorii. Ar fi tare fain dacă toți am face asta. Dar nu facem. L Bine, n-o fac nici ăia care au întemeiat asociații care se ocupă cu promovarea sefeului românesc.

Așa. Despre proiecte și împăcare. Fac colecțiile de F&SF de la Paladin și asta înseamnă că nu prea mai apuc să citesc cărți publicate în România, dar

compensez cu faptul că le citesc pe cele care VOR FI publicate. Deci un timp luat de la scris și trecut în folosul societății. Fac două reviste – Argos și Galileo – pentru care citesc texte românești și asta mai compensează necititul, pentru că mă ține totuși la curent cu ce se mai scrie, cine mai scrie pe la noi etc. O mare bucurie e că a început lumea să trimită tot mai multe texte pentru cele două reviste și asta e bine din două motive: unul, că tinerii scriitori au ajuns la concluzia că trebuie să publice peste tot, să iasă din zona de confort – am o revistă la care dacă trimit mă publică sigur, de ce să risc în altă parte, unde poate mă mai și refuză? Și care ar fi problema unui refuz? Probabil toată lumea a fost refuzată măcar o dată în viață. Nu e nici o tragedie. Nu-i bună povestea pentru Argos? Poate e bună pentru Nautilus sau Gazeta SF sau CPSF… cine știe? Iar al doilea lucru bun e că aveam impresia că nu mi se trimit povestiri pentru că aș fi eu un căpcăun care mănîncă scriitori prăjiți dimineața, la prînz și seara. Sînt autori pe care i-am refuzat, dar au revenit și au intrat într-una dintre revistele mele. Sau i-am publicat, dar al doilea sau al treilea text primit nu l-am mai considerat suficient de bun. Asta e. Așa merg lucrurile în domeniul ăsta. Nimeni nu e genial tot timpul. Și mai e ceva: redactorii ăștia mai obosesc și ei uneori, mai au nervi alteori… se mai pot înșela. S-a văzut asta și la case mai mari.

În afară de Paladin, Argos și Galileo, în ultima vreme am început să mă ocup de antologii și cred că, din 2016, antologiile vor fi din ce în ce mai importante în ceea ce voi face. După cum se vede, timpul pentru scris e cam puțin și nici eu nu fac prea multe ca să-l cresc. Iar de organizat… niciodată n-am știut să-mi gestionez timpul. Dar sper să mai scriu totuși, măcar așa, cît să mai scot o carte nouă la doi-trei ani. În fine… așa zic de 30 de ani. :)

Ai fost tradus în mai multe limbi străine. Povestește-ne cîte ceva despre experiența publicării peste hotare, în alte limbi. Cu ce se deosebește satisfacția aceea de cea de a publica la noi în țară?

În nouă. Dar în reviste și în locuri destul de modeste. Adică au fost și două antologii americane, dintre care la una, New Weird, a soților VanderMeer, am fost invitat să contribui, ca editor, alături de încă vreo trei editori europeni. A fost și blogul lui Lavie Tidhar, care publica, pe vremea aia, proză din toată lumea. A fost și publicarea în Redsine, o revistă cu o viață destul de scurtă, dar în care au publicat mari scriitori americani. Dar da, e un sentiment tare fain să ți se traducă povestiri în daneză, în japoneză, să apari în reviste foarte importante

de SF din Ungaria și Bulgaria, să stabilesc contacte cu niște oameni cu care corespondez și acum, la 10-15 ani după eveniment. Dar știi ce, Alex? Pînă la urmă sînt publicări. Oriunde publici e bine, oriunde îți găsești cititori e bine. Înseamnă că orele, zilele, săptămînile alea în care te-ai chinuit să inventezi o poveste și s-o spui așa cum numai tu o poți spune n-au trecut în zadar, n-au fost pierdute și ai reușit, cumva, să bucuri pe cineva în lumea asta. Și asta nu ți-o poate lua nimeni. Nici ăia care spun minciuni despre tine, nici ăia care te înjură și te bălăcăresc prin „pamflete" agramate, nici ăia care publică programul unui eveniment și te scot din program pentru că nu vor ei să-ți apară numele, dar strigă pe toți pereții să fim uniți, să… și tot românul să prospere.

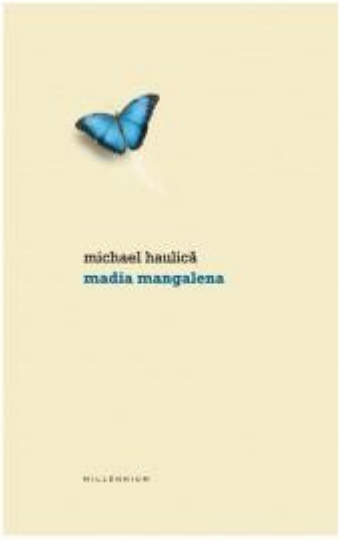

Spune-ne și cîteva cuvinte și despre „Madia Mangalena", cartea pe care o oferi ca premiu. Știu că a văzut mai multe ediții, aceasta fiind adăugită. Ne poți vorbi despre evoluția ei, de la o ediție la alta?

E a patra ediție. A fost cea de la editura ieșeană Institutul European, din 1999, debutul meu – cartea a fost lansată oficial la București, a vorbit despre ea Iona Hobana, care mi-a și dat un premiu Vladimir Colin la prima ediție a lui, în 2000 (premiul 2, luat chiar din mîna lui Gérard Klein; atunci se dădeau 3 premii – celelalte au fost pentru Sfîșierea, de Ona Frantz, premiul 1, și Sheila, de Andrei Valachi, premiul 3). Următoarele două ediții (print și ebook) au fost în 2011, la Eagle, editura lui Mugur Cornilă, care a inclus Madia în colecția Seniorii imaginației. Apoi, în 2014, cînd am fost invitat la Festivalul Internațional de Literatură București (alături de Sebastian A. Corn, Paul McAuley și Richard Morgan, într-o seară dedicată de organizatori literaturii SF&F) am vorbit cu Horia să facem o serie de autor și să publicăm cele trei cărți de proză ale mele, să fie disponibile pentru participanți. Din păcate n-am reușit să pregătesc decît

Transfer, în sumarul căreia am adăugat încă două texte din același univers. Și am zis să preiau ideea asta și pentru celelalte două. Madia a apărut anul ăsta, la Bookfest, cu două texte suplimentare, scrise în perioada în care am scris celelalte texte din carte. În afară de faptul că am mai trecut o dată prin texte și am mai schimbat cîte un cuvînt sau o frază, nu s-a întîmplat nimic cu Madia. Eu sînt curios cum rezistă povestirile astea, scrise cu 20-30 de ani în urmă. Dacă mai spun ceva azi. În fine. Oi afla eu, dacă va citi cineva cartea acum și va scrie despre.

Dacă totul merge bine (adică dacă reușesc să fac tot ce mi-am propus și îmi fac timp și pentru cartea mea), la Gaudeamus, în noiembrie, va apărea și o ediție nouă din Așteptînd-o pe Sara, evident cu două texte în plus față de edițiile din 2005 și 2006.

Prefețele celor trei volume au fost scrise de Bogdan-Alexandru Stănescu (Transfer), Radu Pavel Gheo (Madia) șI Liviu Antonesei (Sara). Mi s-a părut o idee bună atunci, în 2014. Păcat că n-am realizat-o atunci.

Ești coordonatorul colecției SF&F a editurii Paladin. Ești, de asemenea, după cum spuneam, unul dintre cei mai activi promotori ai scenei SF& F românești. Cum se împacă cele două laturi ale muncii tale, avînd în vedere că editura Paladin nu publică autori români?

Toate lucrurile pe care le fac se împacă foarte bine. Iar dacă Paladin presupune doar SF&F străin, iar revistele pe care le fac (și antologiile) autori români… nu știu ce vrei să întrebi, de fapt. Lipsa autorilor români din programul editorial de la Paladin nu e opțiunea mea, ăsta a fost proiectul care mi s-a propus. Și n-am insistat nici eu. Sînt destule edituri care publică români. Mă rog, vreo 4-5, dar cred că sînt suficiente. Și chiar nu cred că editurile gem de manuscrise românești nepublicate. Tu ziceai asta? :)

Ce planuri scriitoricești de viitor ai? Știm că pregătești o nouă ediție a cărții „Așteptînd-o pe Sara”, cea care, după reeditările volumelor „Transfer” și „Madia Mangalena”, va întregi noua serie de autor Michael Haulică la editura Millennium. Dar la ceva cu totul nou și inedit, putem să ne așteptăm de la tine în viitorul apropiat?

Tocmai vorbirăm despre noua ediție din Sara. Ceva nou… habar n-am. Am niște proiecte începute, la care nu reușesc să mă întorc neam! Vreo două povestiri din lumea lui Raul Colentina (din care am produs pînă acum doar Povestea lui Calistrat Hadîmbu…) și, cel mai nou început, „Relatare despre dublu”, care va fi o poveste fantasy. Dar nu știu cînd le-oi termina. Am promis povestiri cîtorva reviste, dar au trecut ani de-atunci.

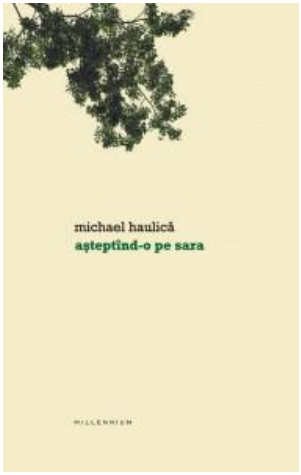

Dar de la editorul Michael Haulică, la ce să ne așteptăm?

Păi, la Romcon venim cu Eroi fără voie, antologia grupului literar Secția 14, adică a tinerilor scriitori care au trecut prin Atelierul SF&F organizat de Bookblog și Revista de povestiri. E vorba de prima serie, cea „școlită” în toamna lui 2014. Să mai zic ceva, lectori au fost, la acea serie, Florin Pîtea, Oliviu Crâznic și Marian Coman. Pe la începutul lui octombrie vom avea și lansarea oficială, la București. După asta urmează trei proiecte la foc automat, tot luna asta: Galileo 8, Argos 13 și o antologie reprezentativă (sper eu) de SF românesc, al cărei titlu este Dincolo de orizont, după o poveste de Lucian Dragoș Bogdan. Apoi, pînă la sfîrșitul anului vor mai fi Galileo 9 și Argos 14 și, poate, încă o antologie. De fantasy românesc.

Ce sfaturi le-ai da scriitorilor care au publicat la Gazeta SF și care doresc să debuteze în volum? Ca scriitor, antologator, redactor de reviste și coordonator de colecție, ești una dintre vocile cele mai avizate să dea un răspuns, deci, să-l auzim! Arată-ne drumul spre succesul garantat!

Succesul nu ți-l garantează nimeni. Pe cei care au publicat în Gazeta SF îi sfătuiesc să publice și în altă parte (CPSF, Argos, Galileo de pildă). Își vor crește, astfel, aria posibililor cititori. Vor avea și mai multe păreri avizate despre textele lor.

Apoi să-și selecteze cu mare grijă (să SELECTEZE, da? Nu să pună tot ce-au scris, de-a valma, la un loc) textele care vor intra în carte, să le pună apoi într-un fișier în ordinea în care vor ei să le apară în carte și apoi, de-abia apoi, s-o trimită la o editură. Editurile primesc cărți, nu saci de texte din care un redactor construiește cărți. S-ar putea ca, în editură, selecția să se schimbe. S-ar putea ca ordinea textelor în carte să se schimbe. S-ar putea ca editorul să mai ceară modificări ale textelor. Că de-aia e editor, pentru că știe mai bine niște lucruri. Și, acuma, pe bune, credeți că un editor vă învață de rău? Credeți că el nu vrea să vi se vîndă cartea, nu vrea ca orice carte să fie un succes?! Autorii ăștia rigizi, care nu vor să li se miște o virgulă – chiar dacă e între subiect și predicat – sînt o pacoste. Iar cînd mai vin și cu idei de coperte (care le plac lor și vecinilor), mai au și idei de tehnoredactare (deși trei sferturi din cei care vorbesc despre tehnoredactare nu știu despre ce e vorba, își imaginează cu totul alte lucruri)… ce să mai vorbim?! Hai să ne facem meseria fiecare: scriitorii să scrie, editorii să scoată cărți.

Și dacă tot am ajuns aici, să mai zic ceva (deși am mai spus-o, dar am s-o spun de cîte ori va fi nevoie). În 2006 a apărut la Tritonic Veniss Undeground, de Jeff VanderMerr. S-a întîmplat ca Ann și Jeff VanderMeer să fie în vara aia în Europa și, cu ajutorul lui Horia Ursu, care le era prieten de multă vreme, eu și Bogdan Hrib, care eram editorii lui Jeff, am putut să organizăm două lansări ale cărții, la București și Brașov. Țin minte cuvintele lui Jeff, încă de la sosirea pe aeroport. A zis așa: din momentul ăsta, pînă cînd voi pleca, sînt la dispoziția voastră. Ce-mi ziceți, aia fac, cum ziceți, așa mă îmbrac. A fost una dintre primele lecții despre ce este un scriitor profesionist. Veți spune că e un amănunt, că literatura, arta, doamne-doamne… Acum știu că lucrurile astea mărunte, puse cap la cap, ne definesc ca oameni și ca profesioniști.

Și să nu mai aud chestia aia ipocrită că profesionismul, că valoarea, că abnegația și tot felul de lucruri care se povestesc, nu se măsoară (chiar și cînd au doar două stări, da și nu). Profesionist e ăla care respectă regulile, revistă profesionistă e aia care plătește autorii și redactorii (sau măcar redactorul-șef)

etc. Numai nouă ne place să răsturnăm mereu lucrurile, pînă se alege praful de toate.

În concluzie, sfat: puneți mîna și scrieți, pentru că sînt acolo, în aer, povești pe care numai voi le puteți spune și e păcat să rămînă nespuse.

Tu personal ce apreciezi la un autor începător sau debutant, ce anume te face să-l publici?

Scriitura. Înainte de toate. Pot citi un text fără acțiune trepidantă, dacă mă bucură ceea ce citesc. Dar, zău că degeaba citesc urmăriri în serie și bătăi nesfîrșite, dacă vorbele nu-mi produc nici o bucurie. Nu citesc cărți ca să aflu ce se întîmplă, dacă a prins-o negrul pe mumă-sa, vorba bancului.

Și hai să-ți spun ceva foarte concret. În Galileo 8 o să public un text mainstream, scris de Emil Duhnea, unul dintre absolvenții celei de-a doua serii a Atelierului SFF. De ce-l public? Ce caută într-o revistă de SF&F? Da, poate n-are ce căuta, dar e atît de fain scris… Și n-am rezistat tentației de a împărtăși bucuria asta a mea cu aceia pentru care fac revista și sper ca toți cititorii să se bucure de apariția unui scriitor excelent (publicarea asta este debutul lui) și să-i caute apoi povestirile SF. Pentru povestirea asta, Emil chiar merita un debut pe hîrtie, într-o revistă pe care să și-o poată pune în bibliotecă, să-și amintească mereu debutul.

Uite încă un exemplu, tot din Secția 14, dar din prima serie: Andrei Duduman. Cred că e cel mai tare scriitor de fantasy pe care-l avem la ora actuală (sper să nu se supere ceilalți pe mine pentru afirmația asta și nici nici el să nu se culce pe lauri, că oricînd poate apărea cineva cu un text și mai bun). Duduman a ajuns în numai cîteva luni de la începătorul începătorilor la ceea ce numesc eu un scriitor profesionist: citește, studiază, se documentează, scrie, publică, are opinii, și le exprimă. Are doar un text publicat, în Galileo 6, dar de-abia aștept să-i văd următoarea poveste.

Și tot așa. Să-mi amintesc ce am văzut în scrisul lor cînd i-am debutat pe Ioana Vișan, Roxana Brînceanu, Aron Biro, Narcisa Stoica, Ciprian Mitoceanu și cîți or mai fi fost?

Cred că un editor trebuie să aibă gust, fără îndoială. Trebui să aia și ailaltă de asemeni. Dar trebuie, în primul rînd, să aibă fler, trebuie să simtă în aer mirosul geniului sau măcar al supervalorii. Trebuie să simtă scriitorul pe poziție viitoare, cum zic ăștia la fotbal. Trebuie să aibă simțul ăla care-l care-l face să ia dintr-un teanc de povestiri una și să spună da, asta e minunea!

Mulțumesc pentru bunăvoință! La final, un gînd pentru cîștigătorul concursului!

Și eu îți mulțumesc pentru întrebările incitante. Știi de ce-mi plac mie interviurile? Pentru că e singura dată cînd mi se pare legal să vorbesc despre mine. :)

Succes cu Gazeta SF, Alex, baftă tuturor colaboratorilor tăi, să pună mîna să scrie și să publice peste tot, să ajungă la cît mai mulți și mai diverși cititori. Și să ne vedem la lansările cărților.

Cît despre fericitul care-mi va citi cartea… ce să-i zic? I se puteau întîmpla și lucruri mai rele. :) Mulțumesc pentru lectură și sper să îl (o) facă să vină la Gaudeamus, la lansarea noii ediții din Așteptînd-o pe Sara. Care nu este o carte SF. Este doar o carte de dragoste. Sau, cum zic eu acolo, un romanț de gelozie.